

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra romanistiky

Slovník amerikanismů

písmeno B ze slovníků Augusta Malareta a Josefa Dubského

Diccionario de americanismos

la letra B en los diccionarios de Augusto Malaret y Josef Dubský

Dictionary of americanisms

the lettre B in dictionaries of Augusto Malaret and Josef Dubský

Bakalářská diplomová práce

Studentka: Eva Mikulová

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.

Studijní obor: Španělská filologie

Studijní rok: 2009/2010

Prohlašuji, že předložená bakalářská diplomová práce je původní a vypracovala jsem ji samostatně. Všechny podklady a zdroje, ze kterých jsem čerpala, jsem řádně uvedla do seznamu použité literatury.

V Olomouci dne: .....

podpis: .....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce prof. PhDr. Jiřímu Černému, CSc. za konzultace, cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ÍNDICE:

1. INTRODUCCIÓN	5
2. LA LISTA DE MARCAS Y SÍMBOLOS	7
3. DICCIONARIO – LA LETRA B	11
4. COMENTARIO DE LA TRADUCCIÓN	50
5. RESUMEN	57
6. ANOTACIÓN	58
7. BIBLIOGRAFÍA	60

1. INTRODUCCIÓN

El tema de mi tesis final es el siguiente: Diccionario de los americanismos - la letra B en los diccionarios de Augusto Malaret y Josef Dubský. La tesis consiste en la traducción al checo de los términos latinoamericanos que empiezan por la letra B en Diccionario de americanismos de Augusto Malaret además he añadido los términos del Gran diccionario español–checo de Josef Dubský, se trata de los términos latinoamericanos que no contiene el diccionario de Malaret. Mi tesis será una parte del diccionario de americanismos que elaboran los estudiantes de los fuentes diferentes, bajo la dirección de prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.

Yo he elegido este tema porque pienso que es muy importante e interesante crear un diccionario que facilita la comunicación entre la gente, con especialidad el diccionario de americanismos porque un término tiene por ejemplo cierto significado en Colombia, otro significado en México y el mismo término tiene un significado absolutamente diferente en Peru y eso es lo que me fascina pero al otro lado en relación con la traducción esta diversidad me causaba muchas problemas que voy a comentar y describir al final de mi trabajo. Ahora puedo decir que me ayudaba mucho Internet con la traducción de los términos. He visitado muchas páginas de web.

Otro razón por qué he elegido este tema es que quería probar la creación práctica del diccionario porque la creación de un diccionario es una labor sistemática que necesita no solo conocimiento de la lengua española y el entendimiento correcto de los términos pero además hay que tener el léxico extenso del idioma checo a mi modo de ver eso es lo más importante. El idioma checo es muy rico y ofrece muchos términos hermosos. Otras capacidades necesarias para el traductor es la intuición y la imaginación porque a veces es muy difícil imaginar bajo alguna definición cierto objeto o individuo e incorporar equivalente checo.

La tesis consta de introducción, la lista de marcas y símbolos, la mayor parte ocupa el diccionario que consta de lemas que se componen de los términos en negrita, sigue la clase de palabra y su género, entre paréntesis apuntamos el origen o la etimología de la palabra, en los paréntesis siguientes podemos encontrar el país o la zona donde se usa el término, sigue el equivalente checo o la explicación enciclopédica, detrás del equivalente checo ponemos los sinonimos o variantes y al final tiene su sitio el fuente del que la palabra proviene. Los términos en mi diccionario provienen del Diccionario de americanismos de Augusto Malaret que apunto con abreviatura (AM) y del Gran diccionario español-checo de Josef Dubský (JD). Otra parte de tesis está formada por el

comentario de la traducción donde comento los problemas con las cuales me encontré.
Sigue resumen, anotación y al final la bibliografía.

2. LA LISTA DE MARCAS Y SÍMBOLOS

Marcas geográficas:

Am	-	Amerika
Antil	-	Antily
Arg	-	Argentina
atl. pobř.	-	atlantické pobřeží
Bol	-	Bolívie
Dom	-	Dominikánská republika
Ekv	-	Ekvádor
Guat	-	Guatemala
Hond	-	Honduras
Chil	-	Chile
JižAm	-	Jižní Amerika
Kol	-	Kolumbie
Kost	-	Kostarika
Kub	-	Kuba
LaPla	-	Río de la Plata
Mex	-	Mexiko
Nik	-	Nikaragua
Par	-	Paraguay
Per	-	Peru
Portor	-	Portoriko
Salv	-	El Salvador
StřAm	-	Střední Amerika
Urug	-	Uruguay
Ven	-	Venezuela

Otras marcas:

adj.	-	adjektivum, přídavné jméno
adv.	-	adverbium, příslovce
arch.	-	archaický
apod.	-	a podobně
arg.	-	argot
atd.	-	a tak dále
aug.	-	augmentativum
bot.	-	botanika
citosl.	-	citoslovce
despekt.	-	despektivní
excl.	-	zvolání
f.	-	femininum, podstatné jméno rodu ženského
fam.	-	familiérně
fig.	-	obrazně
fog.	-	???
geol.	-	geologie
hanl.	-	hanlivý
horn.	-	hornictví
hovor.	-	hovorový výraz
intr.	-	intransitivní sloveso
iron.	-	ironicky
m.	-	maskulinum, podstatné jméno rodu mužského
m/f.	-	maskulinum i femininum, podstatné jméno v rodě mužském i ženském
nám.	-	námořnictví
pl.	-	plurál, množné číslo
pol.	-	politika
př.:	-	příklad
přen.	-	přeneseně
sport.	-	sportovní výraz
subst.	-	substantivum, podstatné jméno
tech.	-	technika
tr.	-	transitivní sloveso
tr/intr.	-	transitivní i intransitivní sloveso

u.c.	-	něco (una cosa, algo)
u.p.	-	někdo (una persona, alguien)
vulg.	-	vulgarismus
zool.	-	zoologie
zvrát.	-	zvrátané sloveso
žert.	-	žertovně
i subst.	-	i podstatné jméno
i zvrát.	-	i zvrátané sloveso
tučné	-	uvádí heslo nebo jeho další význam
kurzíva	-	uvádí španělské nebo cizí slovo, výraz
( )	-	uvádějí další význam označený čísly
; ►	-	následuje encyklopedické nebo jiné vysvětlení
; ■ Syn.:	-	synonymum, souznačné slovo
; ■ Var.:	-	varianta
(AM)	-	pramen z Diccionario de americanismos od Augusta Malareta
(JD)	-	pramen z Velkého španělo-českého slovníku Josefa Dubského
[Š:]	-	ve Španělsku
(← afr.)	-	z Afriky
(← angl.)	-	z angličtiny
(← arauc.)	-	z araukánštiny
(← cumanagoto)	-	z indiánského jazyka cumanagoto
(← fr.)	-	z francouzštiny
(← guar.)	-	z jazyka guaraní
(← chiquitano)	-	z indiánského jazyka chiquitano
(← ind.)	-	z indiánského jazyka, Augusto Malaret užívá ve svém slovníku zkratku (n. ind. ant.)
(← it.)	-	z italštiny
(← it./janov.)	-	z italštiny, janovský dialekt
(← it./Piamonte)	-	z italštiny, z oblasti Piemont
(← lat.)	-	z latiny
(← malaya)	-	z malajštiny
(← may)	-	z majského jazyka
(← něm.)	-	z němčiny

- (← port.) - z portugalštiny
- (← quich.) - z jazyka quichua (kičua)
- (← stšp.) - ze staré španělštiny

B

- baba**, f. (1) (Ven): kajman skvrnitý; (JD).
- babaco**, m., bot. (1) (Kol): papaja, strom melounový; (JD).
- babafría**, m. (1) (Kub): suchar, protiva; (JD).
- babalao**, m. (1) (Kub): šaman, kouzelník; (JD).
- babastibias**, m., pl. (1) (Ekv: Azuay): bambula, bačkora, puťka, buхта, voják, ucho, dobračisko; (AM).
- babayo**, m. (1) (Am): ťulpas, hlupák, hloupý Honza; (JD).
- babeada**, f. (1) (Mex): slintání; (JD).
- babeador**, m. (1) (Ekv): slintáček; (JD).
- babearse**, zvrát. (1) (Am): slintat blahem; (2) (Mex): být celý žhavý por u.c.; (JD).
- babiecada**, f. (1) (Mex): pitomost; (JD).
- babichas**, f., pl., vulg. (1) (Mex): zbytky; (AM).
- babilejo**, m. (1) (Kol): zednická lžíce; (AM).
- babilla**, f. (1) (Mex): hnis, který se rozšíří v kostní zlomenině, nebo natržené tkáni a zabraňuje hojení; (AM); • (2) (Kol): kajman; (JD).
- babiney**, m., (← ind.) (1) (Kub): bažina, močál; (AM).
- babonuco**, m. (Kub, Dom), viz: *babunuco*; (AM).
- babosa**, f. (1) (Kub): nemoc hovězího dobytku; (AM).
- babosada**, f. (1) (StřAm, Mex): bídák; (2) (Mex): vztahuje se pouze k věcem; (3) (Guat): nesmysl, hloupost; (4) pochybnost, nerozhodnost, nesmělost; (AM).
- baboseado**, m. (1) (Mex): slintání; (2) (Mex): odfláknutí, zfušování; (JD)
- babosear**, tr./intr. (1) (Mex): přisuzovat něčemu přehnanou důležitost, význam a věnovat tomu hodně času; (2) posmívat se; (3) (Guat): podvést; (4) tlachat, dělat hlouposti; (5) intr., toulat se; (AM); • (6) (Mex): fušovat do čeho; (7) (Kub): oblíznout; (JD).
- baboseo**, m. (1) (Mex): fušování do čeho; (2) (Kub): oblíznutí; (JD).
- baboso**, -sa, adj. i subst. (1) (StřAm): bídny, ničemný, nestydatý; (AM); • (2) (Am): přihlouplý, připitomělý, padlý na hlavu; (3) (Kub): ušmudlaný; (4) (Per): slabošský; (5) m. (Am): pitoma, blbec; (5) m. (Kub): šmudla; (6) m. (Mex): naiva; (7) m. (Per): bábovka, bačkora, slaboch; (JD).
- babucha**, f. (1) (Dom): halenka, blůza; (2) (Kub): dětský živůtek; (3) pl., široké dětské kalhoty; (4) a **babucha(s)** (LaPla): na zádech, na ramenou; (AM); • (5) (Mex): plátěná bota s koženou špičkou; (JD).
- babujal**, m. (1) (Kub): zloduch; kouzelník; (AM).
- babul**, m. (1) (výchKub): černošský tanec; (AM).
- babunuco**, m., (← ind.) (1) (Kub): spletenec z látky, který si dávají nosiči na hlavu pro nošení těžkých břemen; (AM).
- backa**; f. **dar** ~ (← angl. *to back*) (1) (Kol): couvat; ► používají strojvedoucí apod.; (AM).
- bacal**, adj. i subst., (← may.) (1) m. (Mex: Tabasco, Chiapas, Yucatán): kukuřičný klas; (2) (Mex: Yucatán): hubeňoučký, slaboučký; ► možná v souvislosti s ptáčkem *Chrysomitris mexicana*; (AM).
- bacalao**, m. (1) (Dom): papírový drak ve tvaru kosodélníku; (AM); • (2) (Am): škudlil, držgrešle; (3) (Chil): o ženě: škatule, rachejtle; (4) **yo no corto el ~ con esa gente** (Kub): já s těmito lidmi nepeču; (JD).
- bacán**, m., (← it./janov. *amo*) (1) argot (Arg): hejsek, floutek; (2) argot (Arg, Bol, Urug): milenec; ► existuje femininum *bacana* pro milenku; (3) argot (Arg, Kol): boháč, pracháč; (4) (← ind.) (Kub): tamal; ► kukuřičný list plněný banánem; (AM); • (5) **está** ~ (Kub): to je moc fajn, prima; (6) **me quedó** ~ (Kub): moc fajn mi to dopadlo, moc mi to chutnalo; (JD).
- bacana**, f. (1) (Dom: Cibao): nevázaná řeč; (2) velký zmatek, povyk; (AM).
- bacanería**, f. (1) arg. (Kol): elegance vznešených lidí; (AM).
- bacanora**, f. (1) (Mex): alkoholický nápoj, který se získává z *pulque*; ► *pulque* je alkoholický nápoj, který se vyrábí kvašením šťávy z agáve (*Agave americana*), je jedním z tradičních původních nápojů Střední Ameriky; (AM).

bacaray, m., (← guar. *mbacarai*) (1) (Arg, Bol, Urug): nenarozené tele; (AM); • (2) (Am): hovado nadávka; (JD).

bacardizar, (1) (Kub): rumovat, pít rum; (JD).

bacenica, f. (1) (Am): nočník, noční váza; (JD).

bacenilla, f. (1) (Mex): nočník, noční váza (JD).

bacín, m. (1) (Kub): hučka, kokrhel; (JD).

bacinilla, f. (1) (Am): nočník; (JD).

back, m. (1) (Am): bek, obránce v kopané; př.: *centro back* střední obránce; (JD).

bacuachi, m. (Mex), viz.: *macuachi*; (AM).

bacuachí, m. (1) (Mex): mexický indián; (2) hrubec, surovec; (JD).

bacha, f. (1) (Kub): flám, mejdan; ► vzniklo zkrácením slova *bachata*; (AM); • (2) **dejáte de ~s** (Kub): dej pokoj; (3) (Mex): špaček cigarety; (JD).

bachaco, m., (← ind. “mravenec”) (1) **para ~, chivo** [Š: *a la zorra, candilazo*] (Ven): ???; (AM); • (2) m., zool. (Kol): rezavý mravenec; (JD).

bachaquero, m. (1) (Kol): mravenišť mravenců *bachaco*; (JD).

bachajé, m. (1) (Kol): jateční řezník; (AM).

bácharo, adj. (1) (Kol): dvojnický, dvojitý; (AM).

bachata, f. (1) (Antil): flám, zábava; (AM); • (2) **ir de ~** (Am): flámovat; (JD).

bachatear, intr. (1) (Kub, Portor): bavit se; (AM).

bachatero, -ra, adj. i subst. (1) (Antil): flámující, samá zábava; (AM); • (2) m. (Kub): fláma, veselá kopa; (JD).

batche, m. (1) pl. (Kub): dolíčky po neštovicích; (2) (Mex): tůň; (JD).

bachero, -ra, adj. (1) arch. (Per): lživý; (2) (Kub): flámující, samá legrace; (AM).

bachicha, m./f., (← it./janov. *Baciccia*) (1) m. (Arg, Chil, Urug): Ital nízkého původu; (2) f. (Mex): špaček cigarety; (3) f., pl., zbytky, které nechávají opilci ve sklenicích; (AM); • (4) **~ de la esquina** (Chil): hokynář; (JD).

bachiche, m. (1) (Ekv, Per): Talián, Ital; ► v Peru málo užívané; (AM).

bachillero, adj. i subst. (1) (Am): žvanivý, klábosivý; (2) m. (Am): žvanil; (JD).

bachos, m., pl., arch. (1) (Per): lži, povídačky; (AM).

bachure, adj. i subst. (1) (Ven): chromý, pajdavý, křivonohý; (AM); • (2) m. (Ven): pařha; (JD).

badaza, f. (1) (Kub): držadlo pro cestující stojící v dopravních prostředcích; (AM).

badulacada, f. (1) (Am): darebáctví, sprostáctví; (JD).

badulaque, m. (1) (Am): darebák, sprosták; (JD).

badulaquear, intr. (1) (Arg, Kol, Chil): jednat jako padouch, šibal, ničema; (2) (Per): chovat se ztřeštěně, flámovat; (AM).

badulaquería, f. (1) (Ekv): darebáctví; (JD).

bagacera, f., **bagacero**, m. (1) (Am): výlisky cukrové třtiny; (JD).

bagaje, m. (1) (Ekv, Azuay): surovec; (AM); • (2) (Ekv): osel, mezek, tupec, hlupák; (JD).

bagamán, adj. i subst. (1) žert. (Kol, Dom): toulavý; (AM); • (2) m. (Am): obejda; (JD).

bagatela, f. (1) (Per): hra pinball; ► i v Brazílii; (AM).

bagayo, m. (1) (Arg): ranec; (2) dorota, coura; (3) otrava i o osobách; (JD).

bagazo, m. (1) (Am): o osobě: pleva; (2) fig. (StřAm, Antil): bídák; (3) **al ~ poco caso** (StřAm, Antil, Kol, Per): označuje bezvýznamnost, kterou přisuzujeme tomu, co říká nebo dělá málo vlivná osoba; (AM); • (4) (Kub): nesmysl; př.: *hablar ~* plácet nesmysly; (JD).

bagre, adj. i subst. (1) m., fig. (Bol, Kol, Chil, Ekv, Per): nepříjemná, nesympatická osoba; ošklivá, nepříjemná žena; ► v oblasti Río de la Plata se tak říká pouze ošklivé ženě; (2) (Kost): coura; (3) (Guat, Hond, Salv): chytrák, šibal; (4) (Mex): pošetilec, hlupák; (5) (Bol, Kol): výstřední, směšný, kýčovitý, sprostý, nevkusný; (6) **ése se come los ~s y se le atorán los juiles** (Mex): o lidech, kteří vidí chyby a nedostatky ostatních, ale ne vlastní, které jsou ve skutečnosti větší a vážnější; ► *bagre* je ryba rodu *Pimelodus*; *juil* je rybka rodu *Loucus*; (AM); • (7) **le pica el ~** (Arg): má hlad, že by hřebíky polykal; (JD).

bagera, f. (1) (Kol): speciální čereň na chytání *bagres*; ► druh rybářské sítě; (AM).

bagrerío, m. (1) (Chil): skupina ošklivých žen; (AM).

bagrero, m. (1) (Ekv, Per): muž dvořící se ošklivým ženám; ► v oblasti Río de la Plata se užívá žertovně; (2) (Kol): háček vhodný pro chytání *bagres*; (AM).

bagual, -la, adj. i subst. (pravděpodobně ← guar. *baqua: cabaqua* [Š: *corriente, velocidad, fuerza, porfiado*] nebo ← arauc. *caguallu: caguall: cagual*) (1) (Arg, Bol, Chil, Urug): nezkrotitelný,

nepoddajný; ► říká se tak speciálně koňskému a hovězímu dobytku neznámého majitele; (2) m., přen., hulvát; (3) m. (Chil): hlupák, moula, pitomec; (4) m. (Arg, Bol, Chil, Urug): hříbě nebo polozkrocený kůň; (5) **ganar los baguales** (Urug): utéct a zachránit se; (AM),

baguala, f. (1) (Arg: Salta): píseň; ► původně ze severovýchodu země, rozšířená především mezi indiánskými obyvateli v této oblasti; (AM).

bagualada, f. (1) (LaPla): stádo koní; (2) fig., hloupost, volovina, hovadina, pošetilost; (AM).

bagualón, -na, adj. (1) (Arg): o koni: polozkrocený; (AM).

baguarí, m., zool. (1) (Am): americký čáp, čáp jabiru; (JD).

bahareque, m. (StřAm, Kol, Ven), viz: *bajareque*; (AM).

bailada, f. (1) (Am): tancování; (JD).

bailadita, f. (1) (Am): zatančení; př.: *echar una ~ zatančit si*; (JD).

bailante, m. (1) (Arg): lidová tancovačka; (JD).

bailar, intr. (1) ~ **espeso** (Kub): prima válet, tančit hezky; (2) **hacer ~ a u.p.** (Arg): zahrát komu skočnou; (3) **quedar –ando en la cuerda** (Mex): být v prekerní situaci; (4) ~ **la suiza** (Mex): skákat přes provaz; (5) **estar –ando en un tusero** (Ven): být v pěkné bryndě; (6) **-se** (Mex): odpravit, odrovnat a u.p.; (JD).

baile, m. (1) (Ven): polévka z vyloupaného a rozemletého zeleného hrášku; (2) ~ **de arpa, maraca y buche** (Ven): slavnostní taneční zábava; (3) **de bomba** (Portor): černošská taneční zábava, na které se hraje pouze na nástroj *bomba*; (4) **de capa** (Portor): tanec, ve kterém se tančí s pláštěm; (5) **de contribución** (StřAm, Antil): taneční zábava, kde se platí vstupné; (6) **de fantasía** (Chil, Mex, Per, LaPla): tanec převleků a masek; (7) **de garabato** (Portor): venkovský tanec, původem ze Španělska, který představuje utkání mezi životem a smrtí; (8) **de garrote** (Kol): vesnická taneční zábava; (9) **de negros** (Kol): obrazně poprask, pranice, zmatek, rvačka, randál, kravál; (10) **de música** (Kub, Mex: Veracruz, Tabasco): tanec, ke kterému hraje kapela, která interpretuje *contradanzas* (tanec původem z Anglie) a *valse*s (párový tanec původem z Německa a Rakouska), tanec má tento název, aby byl odlišitelný od tanců *changuís* a *guateques*, kde zní pouze pětistrunná kytara a další lidové nástroje; (11) **de música** (Per): lidový tanec, který se tančí s šátkem v ruce; (12) **de pieza** (Mex: Tabasco), viz: *baile de música*; (13) **de ponina** (Kol), viz: *baile de contribución*; (14) **de son** (Mex: Tabasco, Veracruz): vesnický tanec, ve kterém se pouze dupe a podupává na různé způsoby: *jarabe*, *toro* nebo *torito* a další.; (15) **de tacón de hueso** (Guat): lidová taneční zábava; (16) **de tierra** (Bol, Chil, Per): lidový tanec; (AM); • (17) **dar un baile a u.p.** (Arg): zahrát komu skočnou; (18) **baile de san Vito, baile de zambite** (Chil): tanec svatého Víta, posunčina nemoc; (JD).

bailecitos, m., pl. (1) (JižAm): obecný název pro hodně uvolněné tance jako je *el mismís*, *la zamacueca* a další; ► v Bolívii specifický název tance podobného chilského tanci *la cueca*, ale mnohem pomalejší; (AM).

bailón, -na, adj. (1) (StřAm, Portor, Dom): taneční; (AM)

bailongo, m. (1) (StřAm, Arg, Kol, Per, Urug): prostý ale veselý a milý tanec; (AM).

baina, f. (1) (Am): otrava, nuda i o sobě, (2) **formar ~** (Kub): otravovat (3) **se quedaron dormidos como unas ~s** (Kub): usnuli jako špalky; (JD).

bainada, f. (1) (Kub): pitomost; (JD).

bainoa; f.. **ser de ~** (1) (Kub): být pošetilý, hloupý; ► v souvislosti s jednou ostrovní vesnicí; (AM).

baisano, m. (1) (Chil): Turčín, Turek; (JD).

baja, f. (1) (Kub): záměr, úmysl; př.: *le conocí la baja*; (2) **cogerle la ~ a uno** (Kub): odhalit něčí slabinu; (3) **tener a uno de ~** (Dom): posmívat se, podvést; (AM); • (4) **conocer la ~ a u.p.** (Kub): vidět komu do karet; (5) **hubo -s cantidad** (Kub): moc jich odpadlo, propadlo; (JD).

bajaca, f. (1) (Ekv): členka do vlasů; viz též: *balaca*; (AM).

bajada, f. (1) (Kol): půlka poražené ovce; (2) poslední množství mléka, které se podojí; (3) **esperar a uno en la ~** (Dom, Ven): pomstít se; (AM).

bajador, -ra, adj. i subst. (1) (Chil): žaludeční; (2) m. (Arg, Chil): popružní řemen; (AM); • (3) m. (Am): uzda; (JD).

bajagua, f. (1) (Mex: Tabasco): nekvalitní tabák; (AM).

bajamuelles, adj. (1) (Chil): žaludeční, zaživací; (AM).

bajante, m. i f. (1) f. (Am): pokles vod, opadávaní vody; (2) m. (Kub): okap, okapová rouha; (JD).

bajar, tr. (1) (Kub, Dom): v obchodní hantýrce platit; (2) **no ~ ni con aceite** (Kost): nenaletět, neskočit na špek; (AM); • (3) ~ **abajo** (Ekv): jít dolů; (4) **cuando San Juan baje el dedo** (Kub): na svatého Dyndy; (5) ~ **una orientación a u.p.** (Kub): dát instrukce komu; (6) ~ **la prima** (Arg): krotit se v řeči, sklapnout pusy; (7) **-se** (Am): ubytovat se v hotelu; (8) **-se** (Mex): uklidnit, mírnit se; (9) **hay que ~ de la higuera** (Arg): člověk nesmí být padlý na hlavu; (JD).

bajareque, m., (← ind.), [Š: *albareque*] (1) (Mex: Guerrero, Dom, Ven): bídná chatrč; (3) (StřAm, Kol, Ekv, Mex): stěna; ► zhotovená z rákosové nebo bambusové mřížky pokryté blátem; (4) (Pan): drobný dešť; (AM).

bajativo, -va, adj. (1) (Chile): zaživací, trávící; (AM).

bajear, tr., vulg., (← *vahear*) (1) (Kub): vsugerovat; (AM); • (2) (Mex): basovat; (JD).

bajeño, -ña, adj. (1) (Pan): pobřežní, nížinný; (AM).

bajera, f. (1) (Arg, Urug): koňská houně; (2) (StřAm, Kol, Mex, Ven): spodní list tabáku; (3) (StřAm, Mex): tabák nejnížší kvality připravovaný ze spodních listů rostliny tabáku; (4) (Guat): první listy z kukuřičného pole a listy z třtiny, které rychle uschnou; ► kukuřičné listy se používají jako krmivo a třtinové listy nemají žádné využití; (5) fig. o osobě: nicka, nula; př.: *Fulano es pura bajera*; (AM).

bajero, m. (1) (Am): podpěnka, podpínka, podbříšník, řemen pod sedlem; barevná spodnička; (2) (Kub): spodní list u tabáku; mizerný doutník; (JD).

bajerías, f., pl. (1) (Chil): skaliska pod vodou; (JD).

bajetón, -na, adj. (1) (Antil, Kol, Ekv): střední postavy; (AM); • (2) (Am): mrňavý, nizoučký; (JD).

bajjal, m. (1) (Mex: Tabasco, Ven): nížina; (JD).

bajío, m. (1) (Arg, Bol, Kol, Ekv, Mex, sevPer, Urug, Ven): nížina; ► v Mexiku se výrazem *bajios* nazývají úrodné náhorní plošiny na severu země; (v Brazílii: *baixio, terreno baixo*); (AM).

bajío, m. (1) (Am): dolík; (JD).

bajito, -ta; adj. **verse uno ~** (1) (Dom): za cenu smrti; (AM).

bajo, m. (1) pl. (Am): přízemí, přízemek; (2) (Kub): spodní rána v boxu; (3) (Dom): smrad; (4) **dar el ~ a u.p.** (Chil): oddělat koho, zabít; (JD).

bajonazo, m. (1) (Mex): náhlý pokles cen; př.: *hubo un bajonazo tremendo* ceny najednou strašně poklesly; (JD).

bajujo; (1) **pro lo ~** (Chil, Portor): obratně, chytře, zručně, potají; (AM).

bajumbal, m. (1) (Ven): nížina, mělčina; (AM).

bajuno, adj. (1) (Pan): nížinový, nížinný; (JD).

bajura, f. (1) (Am): spodní listy tabáku, špatný tabák; (JD).

bala, f. (1) (Ekv: Esmeraldas): pečené šťouchané banány, ochucené máslem, sýrem a škvarky; (2) (Arg): včelí plást; (3) **ni a ~** (Kol, Ekv, Mex, Per, LaPla): rozhodně ne, ani za nic, ani nápad; (4) **no entrarle a uno ~** (Chil): být vzpurný k nemocem; (5) (Per): nepoučitelný, nepolepšitelný člověk; (AM); • (6) (Kub): košile; (7) (Mex): klobouk z palmových listů; (8) **la cosa está de ~** (Kub): na levačku; (JD).

balá, m., (← may.) (1) (Mex: Yucatán): klobouk z palmových listů s barevnými pruhy; (AM).

balaca, f. (1) (StřAm, Bol, Ekv, Urug): chvástání, napařování, vychloubání; (2) (Kol): nafoukanost, okázalost; (3) (Kol: Antioquia): členka do vlasů; (AM).

balacada, f. (1) (Arg): chvástání, napařování, vychloubání; (AM).

balaceada, f. (1) (Am): střílení, ostřelování; (JD).

balacear, tr. (1) (Mex): střílet, ostřelovat; (AM).

balaceo, m. (1) (Am): střílení; (2) ťukání deště; (JD).

balacera, f. (1) (Mex): střílení, přestřelka; (AM).

balagre, m. (1) (Hond): rybářská síť; (AM); • (2) (Hond): vlákna na zhotovení sítí; (JD).

balai, m. (1) (Am): proutěný košík; (JD).

balajú, adj., (← název ryby) (1) (Portor): útlý, jemný, hubený, slabý; (2) velmi ošklivý; (AM).

balance, m., vulg. (1) (Kol): jednání, záležitost, kšeft; (2) (Kub): houpací židle; (3) (LaPla): koňský skok; (AM); • (4) **estoy buscando algún ~ que hacer** (Kol): hledám nějaký kšeftík, nemám teď do čeho píchnout; (5) (Mex): vyváženost, (6) **darse ~** (Kub): houpat se na židli; (JD).

balanceador, m. (1) (Am): pracovník provádějící bilanci, inventuru; (JD).

balandrero, m. (1) (Am): jachtař, plachtař; (JD).

balanza, f. (1) (LaPla, Kol, Kub, Chil, Portor, Ven): tyč provazochodců; (AM).

balanzón, m. (1) (Mex): miska vah; (AM).

balaqueador, adj. i subst. (1) (Ekv): vychloubačný, (2) m. (Ekv): vychloubač; (JD).

balaquear, intr. (1) (Arg, Bol, Urug): chvástat se, vychloubat se; (AM).

balaquero, adj. (1) (Am): vychloubačný; (JD).

balaustre, balaústre, m. (1) (Am): zednická lžice; (JD).

balay, m., (← ind.) (1) (Bol, Kol, Kub, Chil, Per): síto; vyrobené z kruhu lijány a pletiva, které slouží k provětrávání suchých věcí a prosívání pšeničné a kukuřičné mouky; ► v Dominikánské republice se jedná o proutěný koš, který se používá k přepravování vyžehleného prádla; (2) (Ven): závěsný proutěný košík určený k přechovávání jídla; viz též: *manare*; *sereta*; (AM).

balayar, tr. (1) (Kub): provětrávat; (AM).

balazo, adj. i subst. (1) (Chil): obratný, zručný, chytrý, prohnaný, šibalský; (2) **de a ~** (Dom): nebýt s někým zadobře, někoho naštvat, rozzlobit, hádat se s někým; (AM); • (3) m. (Chil): chytrák, lišák, filuta; př.: *ser ~* být všemi mastmi mazaný; (JD).

balbo, adj. (1) (Mex): koktavý; (JD).

balboa, m. (1) (Pan): národní měna; ► tato měna je pevně navázaná na americký dolar v poměru: 1 balboa = 1 dolar, *medio balboa* je mince o hodnotě 50 centésimos; (AM).

balcarrias, f., pl. (1) (Mex): pačesy; (JD).

balcarrotas, f., pl. (1) (Kol, Ekv): kotlety; (2) (Mex): pačesy; ► nazývané také *balcarrias*, oba výrazy se čteně užívají v mex. státě Querétaro; (AM).

balconcito, m. (1) (Per): cesta na okraji propasti; (AM).

balconeador, adj. i subst. (1) (Arg): vyklánějící se z balkónu; (2) přihlížející ke hře; (3) m. i f., osoba vyklánějící se z balkónu; (4) kibic; (JD).

balconear, intr. (1) (Guat): mít dostaveníčko; (AM); • (2) (Am): vyklánět se z balkónu; (JD).

balché, m. (1) (Mex): kvašený nápoj z ananasové kůry nebo cukrové třtiny; (JD).

baldado, m. (1) (Arg): vědro; (2) (Mex): zchromnutí, ochrnutí; (JD).

baldazo, m. (Ekv: Azuay): silná rána do klobouku; (AM).

balde!; m. ;**no de ~** (1) excl. [Š: *¡ya, ya!*] (StřAm): aha!, tak je to!; ► tento výraz se používá, když někdo přijde na něco, čeho si předtím nevšiml; (2) **estar de ~** (Kol): bez práce; (AM); • (3) (Arg): studna, studně; (4) (Nik): zadnice; (5) (Arg): o čest ne o peníze hrát hru; (JD).

baldeada, f. (1) (Arg): konev vody vylitá apod.; (2) nabírání vody okovem; (JD).

baldeado, m. (1) (Am): nabírání vody okovem; (2) oplachování; (JD).

baldear, tr. (1) (Ekv: Azuay): mrštit, vylít na někoho nebo něco vědro vody; (AM).

baldeo, m. (1) (Kub): mytí; př.: *tirarse un baldeo* umýt se, opláchnout se; (JD).

baldería, f. (1) (Arg): studny; (JD).

baldioso, -sa, adj. (1) (Hond): být bez práce, nezaměstnaný; (AM).

baldoquino, m. (1) (Arg): baldachýn, nebesa; (JD).

baldorro, m. (1) (Arg): klepadlo na dveřích; (JD).

baldosado, m. (1) (LaPla, Kol, Chil): dlaždičkování; (AM); • (2) (Am): dlaždičky; (JD).

baldosilla, f., **baldosín**, m., **baldosina**, f.. (1) (Am): malá dlaždička; (JD).

balduque, m., (← *Bois le Duc*; ► holandské město) (1) (Kol): velký špičatý nůž; (AM).

balé, m. (1) (Kub): balet; (JD).

baleadoras, f., pl. (Am), viz: *boleadoras*; (JD).

balear(se), tr. i zvrat. (1) tr. (StřAm, JižAm): zastřelit; (2) postřelit; (3) střilet; ► v Kolumbii se nepoužívá sloveso *balear*, ale sloveso *abalear*; v oblasti Río de la Plata se používá jako zvrat.: *balearse* [Š: *tirotearse*]; (4) (StřAm): napálit, podvést; (AM); • (5) **-se** (Am): střilet po sobě; (JD).

baleo, m. (1) (StřAm, JižAm): střelba; (2) (Chil): označené karty, které používají falešní hráči, karbaníci; (AM).

balero, m. (1) (Arg, Kol, Ekv, Mex, Portor, Urug): kuželky, dětská hra; (AM); • (2) (Am): lapadlo, lapačka, hračka; (3) (Arg): kokos, palice, makovice hlava; (4) tech. (Mex): kuličkové ložisko; (JD).

balet, m. (1) (Kub): balet; (JD).

balita, f. (1) (Am): kulička; (JD).

baliza, f. (1) (Kub): zeměměřičská tyč 5 stop dlouhá (2) (Urug): úzká cesta; (3) **coger de ~ a uno** (Kub): zasednout si na někom; (AM).

balizada, f. (1) (Mex): vymezení půdy; (AM).

baloon, m. (1) (Am): balonový plášť pneumatiky; (JD).

balsamito, m. (1) (Mex): peruánský balzám; (JD).

balseadero, m. (1) (Chil): přívoz; (JD).

balsear, intr., (← *balso*) (1) (Kol): plavat ve vodě; (AM).

balseo, m. (1) (Chil): přívoz; (AM).

balseria, f. (1) (Pan): tradiční slavnost indiánů z provincie Chiriuí; (AM).

balsero, m. (1) (Kub, Portor): hromada větví stromů; (2) (Mex: Tabasco): hromada, kupa, hromadění; (AM).

balsié, m. (1) (Dom): velký buben, který používají vesničané z jihu země ke svých tancím; (AM).

balsón, -na, adj. i subst. (1) (Ekv): tlustý; (2) m. (Mex: Tabasco): řeka bez vyústění, obvykle krátká a velmi široká; (3) (Mex: Veracruz): bažina; (AM).

baldoso, -sa, adj. (1) (Ekv): měkký, ochablý, houbovitý; ■ Var.: *balsito*; (AM).

balsudo, -da, adj. (1) (Kol): lehký, měkký, houbovitý; (AM).

baluarte, m. (1) (JižAm): rákosová nálevka na rybaření; ► v Peru se tento výraz nepoužívá; (AM).

baluma, f. vulg. (Kub), viz: *balumba*; (AM).

balumba, f. (1) (Arg, Kol, Ekv, Mex, Per, Portor, Urug): poprask, kravál, rámus, povyk, křik; (AM).

balumen, m. (1) (Mex: Tabasco): hromada krámů, haraburdí; ► tento výraz se používá v souvislosti s nákladem, který zaplní loď a vyčnívá hodně nad okraj; (AM).

balumoso, -sa, adj. (1) (Ekv, Guat, Hond, Mex: Tabasco): neskladný; ■ Var.: *valumoso* (Ekv); ► v arg. provincii Salta se používá výraz *balumosa* s významem *voluminosa* („objemný“); (AM).

baluquero, m. (1) (Am): penězokaz; (JD).

ballena, f. (1) (Am): tlust'och, kyrysar o hromotlucké osobě; př.: *parece una ballena* je jako medvěd; (JD).

ballenato, m. (1) (Chil): tlust'och; (JD).

ballestilla, f. (1) (Kub): smyčec; (JD).

ballo, m., arg. (1) (Chil): čmajznutí, šlohnutí; (JD).

balzonera, f. (1) (Mex: Guanajato): široké kalhoty; (AM).

balleta, f. (1) (Ven): bavlněná příkrývka nebo přehoz; (AM).

bamba, f. (1) (StřAm): stříbrňák; (2) (Ven): stříbrná mince o hodnotě půl pesa; (3) (Kol, Ekv): výrustek v kmeni stromu; (4) **es pura ~, o, es sólo ~** (Ekv): o osobě houbovitě, měkké ochablé; (AM); ● (5) (Dom): černoč; (6) **le resutlá / salió de ~** (Kub): vyšlo mu to náhodou; (JD).

bamba; f. **ni ~** (1) [Š: *jimposible!, ¡ni lo sueñe!*] (Kol): ani nápad; ■ Var.: *ni de bamba*; (AM).

bambador, m. (1) (Hond): kožený popruh; (AM).

bambalúa, m. (1) (Am): povaleč; (JD).

bambarria; m. i f. **a la ~** (1) (Kol: Riohacha): nazbyt, hojně, habaděj; (AM).

bambazo, m. (1) (Kol): št'ouch, náhodná rána; (AM).

bambear, (1) (Kol): srazit koně, mezka, osla k zemi chycením za ucho a čelist; (JD).

bambino, -na, m./f., žert., (← it.) (1) (StřAm, Chil, LaPla): dítě; (AM).

bambita, f. (1) (Guat): mince o hodnotě půl reálu; ► obecně se tímto diminutivem slova *bamba* nazývají kousky zlomkového stříbra; (AM); ● (2) (Kub): stříbrňák; (JD).

bamboa, f., bot. (1) (Am): bambus; (JD).

bambolla, f. (1) (Kol, Mex, Per, Portor): tlachání, povídání, brebentění, drmolení; (2) breptání, koktání, chvástání; (AM); ● (3) (Kub): zástěrka; př.: *es una bambolla* je to jen zástěrka, záminka; (JD).

bambuco, m. (1) (Kol): lidový tanec; (AM).

bambuche, m. (1) (Am): protiva, otrapa; (JD).

bambudal, m. (1) (Ekv): bambusový les; (JD).

bambuquear, intr. (1) (Kol): tančit tanec *bambuco*; (AM).

bamburrete, adj. (1) (Ven): hlupý, pitomý; (AM).

bampuche, m., (← *bamboche*) (1) (Ekv): figurka z glazurované hlíny; (AM).

banal, adj. (1) (Ven): nestálý, vrtkavý, přelétavý, pletichářský; (AM).

banas; f., pl. **pagar ~** (1) (Mex): vynechat svatební ohlášky; př.: *Fulano pagó banas porque se quiere casar la semana próxima*; (AM).

banasta, f. (1) (Portor): velký koš na přepravu vody; (AM).

banca; f. **tener ~** (1) (Arg, Urug): mít vlivy, protekci; (AM).

bancada, f. (1) (Am): poslanecké lavice příslušníků téže strany; (JD).

bancal, m. (1) (Kol): příval vln v řece nebo v moři; (2) stěž, rokle; (AM).

bancazo, m. (1) (Kub, Mex: Tabasco): železná konstrukce, o kterou se opírají válcové mlýny na rozemílání a lisování cukrové třtiny nebo káď, která zachycuje vylisovanou šťávu; (AM).

banco, m. (1) (Kol): planina; (2) (Ven): kopec; (3) **hacer un ~** (Dom): o dítěti: monotonně a hlučně plakat; (AM); • (4) (Ekv): naplavenina, náplav; (JD).

banda, f. (1) (Am): tkanice do bot; (2) (Kub): polovina dobytčete; křídlo dveří, okna; (3) (Per): insignie profesorů; (JD).

bandalla, m. (1) (Arg): zločinec, zlosyn; viž též: *bandayo*; (AM).

bandarse, zvrát., arch. (1) (Per): dostat od profesora šerpu; (AM).

bandayo, -ya, m. i f., (← port. *bandalho*) (1) (Arg): darebák, uličník, ničema, lotr; (AM).

bandeado, -da, adj. (1) (StřAm): vážně raněný; (AM); • (2) **las lágrimas –das por los recuerdos** (Kub): slzy vyvolané vzpomínkami; (JD).

bandear, tr. (1) (Urug): usvědčit, obžalovat, obvinít; (2) (StřAm): pronásledovat; (3) vážně zranit; (4) (Guat): ucházet se o ženu, dvořit se ženě; (AM); • (5) (Am): probodnout, protknout; př.: *la bala le –eó de parte a parte* kulka jím protetěla skrz naskrz; (6) (Urug): házet na krk co komu; ranit koho, dotknout se koho; (7) **-se** (Am): kolísat v názorech; (JD).

bandeja, f. (1) (LaPlá, Kol, Chil, Guat, Ven): podnos k servírování jídla; (AM).

bandera; f. ~ **dominicana**, (1) (Dom): národní pokrm; ► základní ingredience: maso, červené fazole, bílá rýže; (AM); • (2) **tener la ~ a media asta** (Kub): mít pootevřené oči; (JD).

banderear, intr. (1) (Kub): o curkové třtině: kvést; (AM).

baderilla, f. (1) (Chil, Mex, Portor): pumpnutí o peníze; (AM) • (2) **prender ~ a u.p.** (Am): pumpnout koho o peníze; (JD).

banderillazo, m. (1) (Kol, Mex, Per): pumpnutí o peníze; (AM).

baderita, f. (1) (Per): rákos z cukrové třtiny; (AM).

banderola, f. (1) (Am): okénko ve dveřích; (JD).

bando; m. **publicar en ~** (1) (Kol: atl. pobř): rozšířit, rozhlásit, oznámit zprávu; (AM); • (2) (Kub): pásek; (3) **un ~ de días** (Kub): hromada dní; (JD).

bandó, m. (1) (Arg): pěšinka ve vlasech; (2) vlasy rozdělené pěšinkou; (JD).

bandola, f. (1) (Kol): pětistrunná kytara; (2) (Ven): bič s krátkou rukojetí; (AM); • (Per): muleta toreadora; (JD).

bandoleón, m. (1) (Arg, Urug): tahací harmonika; (AM).

bandolerear, intr. (1) (Kub, Port, LaPlá): loupit, dopouštět se násilí; ► výraz je známý i v Peru; (AM).

bandolería, f. (1) (Portor, Per): lupičství, banditství; (AM).

bandolina, f. (1) (StřAm, Chil, Mex: Tabasco, Per): mandolína, bandola; (AM).

bandolón, m. (1) (Mex): druh tahací harmoniky; (2) **atráncate, ~ , ahora que tienes tocada** (Mex): využij příležitosti, chyt' štěstí za pačesy; (AM).

bandoneón, m., (← něm. *bandoneus*) (1) (Arg, Guat, Per, Urug): druh tahací harmoniky; ► vynalezena v Německu, odkud se rozšířila do Argentiny; (AM).

bangaña, f. (1) (StřAm, Kol, Dom): nádoba z dýně (*Lagenaria*); (AM); • (2) (Kub): hromada jídla; (JD).

bangaño, m. (1) (Kub, Pan, Dom): nádoba z dýně (*Lagenaria*); (AM).

banjo, m. (1) (Kub, Per): bendžo; ► drnkací strunný nástroj s pěti strunami, podobný kytaře; (AM).

banquear, tr. (1) (Kol): srovnat cestu; (2) zarovnat terén, zorat; (3) (← angl. *to back*) (Kub): při hře a v obchodě být bankéř; ► v Kolumbii a Venezuele planýrování, dusání; (AM).

banqueo, m. (1) (Kol): zplanýrování, zorání půdy; (2) (Kol, Ven): planýrování, dusání; (AM); • (3) (Am): banking; (JD).

banquestrado, m. (1) (Ekv: Azuay): lavice; (AM).

banqueta, f. (1) (Guat, Mex): chodník; (2) (Portor, Dom): páčidlo; (AM); • (3) (Am): kopeček, vršík; (JD).

banqueteado, -da, adj. (1) (Ekv): drzý, nestoudný; (AM).

banquillo, m. (1) (Kub): součástky železné konstrukce, které zajišťují okraje mlýnů na lisování cukrové třtiny; (AM).

banyo, m. (1) (Am): banjo, bandžo, hud. nástroj; (JD).

baña, f. (1) (Kub): vana; (JD).

bañada, f. (1) (Am): koupání, vykoupání; (2) výprask; (3) **dar una ~ a u.p.** (Mex): pokropit koho, střelit na koho; (JD).

bañadera, f. (1) (StřAm, Arg, Kol, Kub, Mex, Urug): vana, kád'; (2) (Arg): otevřený autobus; (AM); • (3) (Kol): umývadlo; (JD).

bañadero, m. (1) (Am): náplavka dobytka; (JD).

bañado, m. (1) (Arg, Urug): bahnité jezero s jílovitým dnem tvořené dešťovou vodou; (AM).

bañador, adj. (1) (Ekv): koupající; (JD).

bañar, tr. (1) (Nik): nařezat komu; (2) **¡que lo –ñen!** (Mex): ať jde do háje!; (3) **¡vete a ~!** (Kub): vypadni!; (JD).

bañarse, zvrat. (1) (Antil): prosperovat v obchodu; (2) **~ en la picada de un mosquito** (Kub): mít šanci něčeho se zmocnit; (3) **tiburón se baña, pero salpica** (Kub): veřejný úředník, který krade a nechává krást i ostatní; (AM); • (4) (Kub): mít kliku; (JD).

bañito, m. (1) (Chil): kornoutek na zmrzlinu; (AM).

baño, m. (1) (Am): toaleta, záchod; př.: *ir al baño* jít na záchod; (2) (Am): lázně (budova); př.: *baño ruso* parní lázně; (3) **es un ~** (Dom): je to úplná ledárna; (JD).

baqueano, -na, adj. (1) (Am): znalý okolí; (AM).

baquetear, tr. (1) (StřAm): hrát na marimbu paličkou; ► marimba je bicí hudební nástroj; (AM).

baquetón, -na, adj. (1) (Mex): flegmatický, netečný; (2) (Mex: Querétaro): nestydatý, sprostý; (AM).

baquetudo, -da, adj. (1) (Kub): flegmatický, klidný, bezstarostný; (2) drzý, nestydatý; (AM).

baquía, f. (1) (Am): praktická, užitečná znalost země; (2) obratnost, zručnost, dovednost; (AM).

baquiano, -na, adj. (1) (Am): znalý oblasti, cest a plavby po řece, sběhlý v charakteristických otázkách tykajících se dané země; ► v Kolumbii schopný a zručný v jakékoliv materiální věci; př.: *ser baquiano en el comercio*; (2) **para hacerse ~ hay que perderse alguna vez** (Arg, Urug): člověk si musí nabít nos, aby se poučil; (AM).

baquiar, tr. (1) (Mex): krotit, trénovat, drezírovat; (AM).

baquiné, m., (← afr.) (1) (Kol, Portor): bdění u zesnulého černošského dítěte; (AM).

baquiní, m. (Dom), viz: *baquiné*; (AM).

bar, m. (1) (Arg): bar, výčep, bufet; (JD).

baracutey, adj., (← ind.) (1) (Kub): osamělý, samotářský; př.: *vivir a lo baracutey* žít osaměle; (AM).

barajador, adj. (1) (Arg): obratný při míchání karet; (JD).

barajar; tr. **~ el mate** (1) (Urug): dát kolovat nádobu s maté; (2) rychle pochopit; př.: *le barajó en el aire su propósito* hned jak uslyšel jeho slova, pochopil jaký je jeho záměr; (AM); • (3) (Am): chytit do rukou; př.: *barajar la pelota*; (4) (Am): poplést co, překážet v čem, zabránit čemu, zmařit co; (5) **–rájamelá despacio** (Mex): ještě jednou, zopakujte mi to; (JD).

barajarse, zvrat. (1) (Par): poprat se, chytit se do křížku; (JD).

barajear, tr. (1) (Kub): nastrčit za sebe někoho; (JD).

barajera, f. (1) (Kub): kartářka; (JD).

barajo; m. **pedir ~** (1) (Ekv): žádat nové zamíchání karet k zahrnutí smůly, kvůli pověřivosti; (AM).

¡barajo!, citosl. (1) (Am): sakra!, hrome!; (JD).

barajustar(se), intr.i zvrat. (1) (StřAm, Kol, Ven): vyskočit na koně nebo mulu; (2) odejít, prchnout; (3) (StřAm, Ven): napadnout, pustit se do někoho; (4) (Kol): napadnout, útočit; (5) intr. (Guat): udělat hloupost, mluvit nesmysly; (AM); • (6) (Am): rozutíkat se, utíka, běžet; (7) (Am): o koni: vzpínat se, rozběhnout se; (8) – **se** (Am): utíkat, rozutíkat se; (JD).

barajuste, m. (1) (Kol, Ven): bezhlavý útěk, úprk; př.: *arrancó de barajuste*; (2) **¡barajuste!** (Ven): sakra!, hrome!; (AM).

¡baramba!, citosl. (1) (Kol, Kub, Chil, Port, Per): sakra!, hrome!; ► v Peru je obvyklejší tvar *¡barambas!*; (AM).

baranda, f. (1) (Per): činžovní dům, rozdělený na byty o dvou nebo třech místnostech; (2) (Urug: Rocha): krytá pavlač, která obhání dům; (AM).

baranday, m./f. (1) m., arg., **ser de la ~**, nebo **de la ~a** (Per): frajer, hezoun; (2) f., **una de la ~** (Per): rozjařená žena, která se chová nevhodně; (AM).

barandilla, f. (1) (Chil, Per, Portor): žebřiny povozu; (2) (Mex: Tabasco): lávka; (AM).

barata, f. (1) (Kol, Mex): vetešnictví, výprodej; (2) **a la ~** (Ekv): neuspořádaně, nepořádně; (3) pohrdavě; (AM); • (4) (Chil): šváb; (JD).

baratero, -ra, adj. i subst. (1) (Chil, Ekv): smlouvající, rozprodávající; (AM); • (2) m. (Am): stánkař, kramář, trhovce, hokynář, obchodník; (3) (Chil): smlouvání při obchodu; (JD).

baratez, f. (1) (Kub): nízká cena; (AM).

baratía, f., arch. (1) (Kol): nízká cena; (AM).

baratar, tr., arg. (1) (Arg): napálit, obrát o peníze; (JD).

baratío, m. (1) (StřAm): obchůdek, vetešnictví; (AM).

barato, m. (1) (Kol, Per: Arequipa): galantní přenechání tanečnice; (2) **dar un ~** (Arg): přenechat místo; (AM); • (3) **no seas ~** (Arg): nebuď labuť; (JD).

baratón, adj. i subst. (1) m. (StřAm): motyka; (AM); • (2) (Am): nevalný, laciňoučký; (JD).

baratujales, m., pl. (1) (Dom): bezcenné věci, krámy; (AM).

¡baray!, citosl. (1) (Ekv: Azuay, Portor): sakra!, hrome!; (AM).

barba, f. (1) **barbas de coco** (Mex, Portor, Per): kokosové vlákno, které se získává z vnější kůry kokosového ořechu; (AM); • (2) **estar hecho una ~ de agua** (Ekv): zuřit; (3) **hacer (la) ~ a u.p.** (Mex): podkuřovat komu; (4) **~ de indio** (Kol): jedovatá housenka; (5) **-s mal rasuradas** (Am): strnisko vousů; (6) **~ de viejo** (Am): klematys; (JD).

barbacoa, f., (← ind.) (1) (StřAm, Antil, Bol, Kol, Ekv, Pan, Per): chatrč podepřená pilířky, která slouží jako pelech; (2) (Per): podkroví, půda; (3) (Kol): kredenc na kuchyňské potřeby; (4) (StřAm, Kub, Mex, Ven): maso pečené v puklině v zemi, která hřeje jako trouba; dřevěný rošt na pečení masa; př.: *un lechón asado en barbacoa*; (5) (Bol): tanec podobný dupáku; (AM).

barbacuá, m., (← guar.), [Š: *rancho, refugio techado*] (1) (LaPla): dřevěný rošt, na který se dávají listy yerby maté (*Ilex paraguayensis*) k jejich vykouření a vysušení; viz též: *barbacoa*; (AM).

barbada, f. (1) (Bol, Mex, Per): podbradní řemínek; (AM).

barbaján, adj. i subst. (1) (Kub, Mex): hrubý, drsný, brutální; (AM); • (2) m. (Am): chrapoun, lempl; (JD).

Bárbara, f. (1) **tú te acuerdas de Santa ~ sólo cuando truena** (Kub): pozdě bycha honit; (JD).

barbarear, intr. (1) (Am): žvanit, kecat; (2) blbnout; (JD).

barbasco, m. (1) bot. (Am): rostlina barbasco; (2) (Kol): houští; (JD).

barbasquear, tr. (1) (Guat, Salv): hodit barbasco do vody; ► tato jedovatá rostlina se používá k omámení ryb; (AM).

barbeada, f. (1) (Mex): podkuřování; (JD).

barbear, tr. (1) (Kost): holit se; (2) (Guat, Mex): lichotit, pochlebovat, laskat, hladit; (3) (Kol, Kub, Guat, Mex, Ven): povalit dobytče držíc ho za čumák; (AM); • (4) (Arg): o koni: pohazovat hlavou; (5) (Mex): držet za bradu při plavání; (JD).

barbechazón, f. (1) (Arg): orání; (JD).

barbecho, m. (1) **estar en ~** (Arg): chystat se, být rozdělaný; (JD).

barbera, f. (1) (Am): břitva; (JD).

barbero, adj. i subst. (1) (Mex): lichotivý; (2) **estar, o ponerse ~** (Kol): mezi studenty připravit se na zkoušku; (AM); • (3) m., zool. (Kub): ryba barbero; (4) m. (Mex): mazlík, šmajchlíř; (JD).

barbeta, adj., hanl. (1) (Chil): slizký, pitomý, hloupý; (AM).

barbetar, barbetear, (1) (Mex): povalit k zemi dobytče; (JD).

barbicacho, m. **de ~** (1) (Kol): o býkovi: býk lapený lanem za krk a roh; (AM).

barbijo, m. (1) (Bol, LaPla): šrám; (AM); • (2) (Am): podbradník, řemínek klobouku; (JD).

barbillas, m., pl. (1) (Kol): holobrádek; (AM).

barbimono, adj. i subst. (1) (Kol): světlovousý, rudovousý; (AM); • (2) m. (Kol): rudovous; (JD).

barbipelado, adj. (1) (Am): vyholený; (JD).

barbiquejo, m. (1) (Antil, Kost, Ekv, Mex): uzda, udidlo; (2) (StřAm): popružní řemen; (AM); • (3) (Am): šátek uvázaný pod bradu; (4) (Per): uvázaný šátek; (JD).

barbolla, f. (1) (Chil): drmolení, brebentění; (JD).

barbollón, adj. (1) (Chil): brebentící, brebentivý; (JD).

barboleta, f. (1) (Urug: Rocha): neposeda, uličník, rozpustilec; (AM).

barboletear, intr. (1) (Urug: Rocha): poletovat, být přelétavý; (AM).

barboquejo, m. (1) (Kub): tkanička na sešněrování bot nebo korzetu; (AM).

barbosada, f. (1) (Mex): podkuřování; (JD).

barbote, m. (1) (Arg): tyčinka starých indiánů k propíchnutí spodního rtu; ► indiáni guaraní užívají výraz *tembetá* a brazilci *botoque*; (AM).

barbuchas, m., pl. (1) (Kol): vousáč; (2) f., pl. (StřAm): řídké a zanedbané vousy; (AM).

barbuchín, adj. i subst. (1) (Guat): bezvousý, holobradý; (AM); • (2) m. (Mex): bradáč; (JD).

barbucho, -cha, adj. i subst. (1) (Chil): s hrubými ale řídkými vousy; (AM); • (2) m. (Mex): bradatec; (JD).

barbudo, m. (1) (Am): ryba barbudo; opice vousatá; (JD).

barcié, m. (1) (Dom), viz: *balsié*; (AM).

barco, m. (1) (Guat, Hond): nádoba z dýně; (AM) • (2) (Kub): almara, tlustá žena; (JD).

barchilón, -na, m./f., (← *Pedro Fermín Barchilón*; ► dobročinný španěl, který žil v Peru v XVI. století) (1) (Ekv, Per): marod; (2) (Bol): mastičkář; (AM); • (3) (Per): ošetřovatel, -ka; (JD).

bardón, m. (1) (Ekv): kroužek, kterým prochází oj pluhu; (AM).

bareque, m. (1) (Ekv: Azuay): dům ze dřeva a jílu, ale ne vždy *bohío* nebo *casucho*; ► jsou domy *bareque*, které jsou luxusní architektonickou stavbou; viz též: *bajareque*; (2) (Kol): nuzná chatrč, mřížoví; (3) **ser más amarrado que casa de ~** (Kol): být tvrdohlavý, umíněný, skoupý, lakomý; (AM).

barquear, tr. (1) (Kol): mezi horníky rýžovat zlato pomocí misky bez techniky; ■ Var.: *barhequear*; (2) ~ **la vida** (Kol): mít prospěch, těžit; (AM).

barequero, m. (1) (Kol): rýžař zlata; (2) miska, která se používá k rýžování zlata; (AM).

baría, f., bot. (1) (Kub): strom barie; (JD).

barillero, m. (1) (Mex): podomní obchodník; (JD).

barimba, f. (1) (Kol): hudební nástroj, který je tvořen obloukem z tenkého prutu a strunou; (AM).

barín, m. (1) (Kub): fajn chlap; (2) **¡barín!** (Kub): to je prima!; (3) **de a ~** (Kub): fajnový, primový; (JD).

barinés, m. (1) (Ven): silný vítr, který přichází z údolí Orinika a vane v Estado de Bolívar; (AM).

barista, f. (1) (Am): bardáma; (JD).

barnizada, f. (1) (Am): lakování; př.: *barnizada de laca* lakování; *barnizada con pistola* lakování pistolí; (JD).

baro, m., hovor. (1) (Kub): peso; bankovka; prachy; (JD).

barqueta, f. (1) (Kol): kánoe; (JD).

barquilla, f. (1) (Portor, Dom): kornoutek na zmrzlinu; (AM).

barquillo, m. (1) (Kub): kornoutek na zmrzlinu; (JD).

barquinada, f. (1) (Arg): náhodný, šťastný karambol v kulečnicku; (JD).

barquinear, (1) (Am): kymáčet, naklánět se; (JD).

barra, f. (1) (Chil, Per): honěná, vybíjená, skupinová hra; (2) (Arg, Bol, Kol, Chil, Ekv, Guat, Per, Urug, Ven): veřejnost, která se zúčastní soudního přelíčení; (3) (Arg): chasa, banda, tlupa, parta; (4) (Mex: Tabasco, Ven, LaPlá): ústí řeky; (5) (JižAm): činnost firmy, zabývající se těžbou; ► nepoužívá se v Peru; (6) ~ **de catre** (Antil, Per): rám; (AM); • (7) (Am): advokátní komora; soudní zasedání; (8) (Kub): veka, chleba; frčka vojenská; př.: *agarrar una ~* dostat frčku; (9) (Chil): basa, lapák; (JD).

barraca, f. (1) (Bol, Chil, Mex, Per, Portor, LaPlá): sklad dřeva, kůže, obilovin atd.; (2) (Ekv): stánek na tržišti; (AM); • (3) (Am): krám, obchod; kasárna; (JD).

barracón, m. (1) (Kub): barák pro dělníky; (JD).

barragán, m. (1) (Mex): spodnička; (JD).

barrage, m. (1) (Am): dělostřelecká přehrada; (2) ~ **de golpes** (Kub): záplava ran; (JD).

barrajar, (1) (Am): převrhnout, svalit, hodit na zem; (JD).

barrales, m., pl. (1) (Chil): krajnice; (AM).

barranquero, m. (1) (Am): obyvatel rokle, údolí; (2) (Arg): křikloun; (JD).

barraquear, tr. (1) (Dom): nahnat strach; (AM).

barraquero, m. (1) (Arg): skladník; (JD).

barraquete, -ta, m. i f. (1) (Dom): tlusté, nemotorné dítě; (AM).

barraqueto, -ta, adj. (1) (Kol: Riohacha): tlustoučkový, buclatý, zavalitý, podsaditý, břichatý; (AM).

barreal, m., vulg. (1) (StřAm, Arg, Kol, Chil, Urug): bahniště; (AM).

barrear, tr. (1) (Ven): spoutat, svázat; (AM).

barredera, f. (1) (Kub): horizontální tyč na sušení tabákových listů; (AM).

barredura, f. (1) (Kol): v hornictví: vytěžení zlaté rudy; (AM).

barrejobo, m. (1) (Kol, Kub): odstranění překážek, zábran; (2) srovnat všechno se zemí; př.: *hacer barrejobo*; (AM).

barreminas, m., nám. (1) (Am): minolovka; (JD).

barrenaguía, f., tech. (1) (Am): zbíječka; (JD).

barrenear, (1) (Am): vrtat; navrtat, provrtat, vyvrtat; (JD).

barrenillo, m. (1) (Kub): mánie, vrtoch; (AM); • (2) (Kub): naléhání, dotírání; (JD).

barreno, m. (1) (Chil): mánie, vrtoch; (2) **llevar, o seguir el ~** (Mex): přizpůsobit se přání někoho; (AM).

barreño, m. (1) (Guat): starobylá lidová píseň; (AM).

barrer, tr. (1) (Kol): rozdrtit, porazit, zdeptat nepřítele; (2) **al ~** (Am): bez rozdílu, šmahem; př.: *comprar todo al barrer*; (JD).

barrerse, zvrat. (1) (Mex): o koni: splašit se; (2) plazit se, vléci se, plížít se; (AM).

barrero, adj. i subst. (1) m. (Arg, Bol, Par, Urug): část půdy obsahující ledek; (2) adj. (Urug): o koni: dobře cválající v bažinách nebo na obtížné dostihové dráze; (AM).

barresuelo, m. (1) (Dom): spodní listy tabáku; (AM).

barreta, f. (1) (Bol, Mex, Per, Dom): zednický krumpáč; (AM); • (2) (Per): zlaťák, zlatý sol; (JD).

barreteado, -da, adj. (1) (Portor): kropenatý, barva kohoutů; ► ve Venezuele se mluví o *tigres barreteados*, označující barvu; (AM).

barretear, tr. (1) (Arg, Bol, Chil, Guat, Hond, Mex, Per): kopat krumpáčem; (AM).

barretón, m. (1) (Kol): hornický krumpáč; (2) dlouhá špičatá hůl sloužící k zasévání cukrové třtiny, kukuřice a dalších rostlin; ► na Kubě tento nástroj nazývají *jan*; (AM).

barrial, adj. (1) (Mex): hlinitá nebo jílovitá půda; (AM).

barrida, f. (1) (Kol, Chil, Per, Portor, Ven): zametání, metení; (AM).

barrido, f. (1) (Am): metení, smetení, zametení; (2) (Arg): policejní zátah, razie; (3) (Mex): rozmazání obrazu v televizi; př.: *-da de la imagen*; (JD).

barridura, f. (Chil), viz: *barredura*; (JD).

barriga; f. **tener ~ de músico** (1) (StřAm, Mex): být velký jedlík; (AM); • (2) **tener ~ de almofrez/ de estudiante/ de demandante/ de pregonero** (Mex): cpát se jako zjednaný; (JD).

barrigón, -na, m./f. (1) (Antil): klouček, klučina; (2) **el que nace ~, aunque lo fajen** (Antil, Kol, Mex, Per, LaPla): kdo má špatné zlozvyky, ten se jich nikdy nezbaví; je marné bojovat proti přirozenosti člověka; ■ Var.: *el que nace barrigón, aunque lo fajen de chico* (Per); *el que nace para omligón, aunque lo fajen cien veces* (Kol); *el que nace barrigón, es al ñudo que lo fajen* (LaPla); (AM); • (3) (Am): mrně, harant; (4) f. (Am): holčička, mrně, děťátko; (JD).

barril, m. (1) (StřAm, Kol, Mex, Per, Dom): bubínek revolveru, papírový drak; (2) **comer del ~** (Kol): jíst nekvalitní potraviny, špatně se stravovat; ► narážka na způsob stravování vězňů; (3) **irse al ~** (Kub): rozpadnout se, přijít na mizinu, zničit se; (AM); • (4) (Am): psaníčko; (5) **~ sin zuncho** (Chil): tlust'och; (JD).

barrilaje, m. (1) (Mex): sudy; (AM).

barrilete, m. (1) (Mex): advokát, který pracuje v kanceláři jiného advokáta jako asistent; ► jestliže není advokát, říká se mu *tinterillo*; (2) (Bol): koketa; (3) **~ sin cola** (Arg): nestálá, neklidná žena; (AM); • (4) (Arg): ohava, šereda o ženě; (JD).

barrilla, f. (1) (Bol, Per): ryzí, přírodní měď; (2) (Bol): hustě koncentrovaný prach z rozdrčeného nerostu; př.: *~ de estaño, ~ de cobre* atd.; (AM).

barrio, m. (1) **estar para el otro ~** (Mex): být na umření; (JD).

barriotero, -ra, adj. (1) (Kub): předměstský, periferní; (AM).

barro, m., fig. (1) (Arg, Urug): omyl, přehmat, klopýtnutí, nešikovnost; (2) **~ cipey** (Portor): jílovitá hlína, která částečně pokrývá ostrov, z velké části je bílé až nažloutlé barvy, nebo dokonce namodralá a růžová; (3) lepkavá, nepropustná a úrodná hlína bohatá na cukrín; (4) **~ colorado** (Portor, LaPla, Per): hlína bohatá na kysličník železnatý a málo na písek; (5) **vender algo por ~ y tierra** (Kol): levný prodej; (AM); • (6) (Mex): prachy; (7) (Ven): stavební materiál z hlíny a slámy; (JD).

barroso, -sa, adj. (1) (Arg, Per): zvíře popelavé barvy; (2) (Guat): o hovězím dobytku: bělavé barvy; ► i v Braz.; (AM).

barrumbada, f. (1) (Am): hloupost; (JD).

barrunto, m. (1) (Portor): předchůdce deště, špatného počasí; (AM).

bartolear, intr. (1) (Chil): slábnout, být líný, zahálčit; (AM).

bartolina, f. (1) (Kub, Guat, Mex, Portor): cela, kobka, žalář; (AM).

bartolón, m. (1) (Hond): úl; (AM).

bartular, intr. (1) (Chil): hloubat, přemítat, uvažovat; ■ Var.: *bartulear*; (AM).

bartulear, intr. (1) (Chil): hloubat, dumat; (JD).

bartuleo, m. (1) (Chil): hloubání, dumání; (JD).

barulento, -ta, adj. (1) (Arg, Urug): způsobující velký kravál, rámusivý, hlučný; ■ Var.: *barullero*; (AM).

basalicón, m. (1) (Am): mast královská; (JD).

bascosidad, f. (1) (Ekv): nelibozvučné, urážlivé, neslušné slovo; (2) hnus, odpor, nechut', odporná věc; (AM).

bascoso, -sa, adj. i subst.(1) m. (Ekv): sprost'ák; (2) (Kol, Ven): nepořádný, neupravený, špinavý, hnusný; (AM).

basculador, m. (1) (Am): váha decimálka, (JD).

base; f. **tener ~** (1) (Ekv: Azuay): být opětováný v lásce; (AM); • (2) **me cogieron fuera de ~** (Kub): načapali mě při tom., (3) sport. (Am): hráč baseballu, baseballista; (JD).

basebolero, adj. i subst., (← angl. *base ball*) (1) m. (Antil): hráč baseballu; (2) adj., baseballový; (AM).

basquetbolístico, adj., sport. (1) (Am): basketbalový; (JD).

basquetero, adj., sport. (1) (Kol): basketbalový; (JD).

bastedad, f. (1) (Kol, Guat, Hond, LaPla): hrubost, drsnost, neopracovanost; (2) (StřAm): dostatek, nadbytek, množství; (AM).

bastereado, -da, adj. (1) (Urug): osedlaný; (2) (Arg, Urug): poraněný, odřený ► kůň, který má kvůli nadbytku práce poraněné, odřené bedra od sedla; ■ Var.: *basteado* (Arg); (AM).

basterear, intr. (1) (Urug): poranit koně častým třením sedla; (AM).

bastidor, m. (1) (Kol, Chil): žárlivost; (2) (Kub, Dom): matrace z drátěného pletiva; (AM); • (3) (Am): žaluzie, roleta; (4) (Am): drátěnka; (JD).

bastill(e)ar, tr. (1) (Am): obrousit, olemovat; (JD).

bastimentera, f. (1) (Ven): kabela, mošna, cestovní vak; (AM).

basto, m. (1) (Kol, Kub, Chil, Ekv, Mex, Per, Urug): podložka jezdeckého sedla; (AM).

bastón; m. (1) ~ **de cocomaco** (Chil): švihácká hůlčička; (JD).

bastoneada, bastoneadura, f. (1) (Arg): výprask holí; (JD).

bastonero, m. (1) (Ven): darebák, lotr, ničema, lump, padouch; (AM).

basura, f. (1) (Kub): šupáctví, šupárna; popelářský vůz; (2) **hablar mucha ~** (Kub): mluvit sprostě; (3) **tírar a ~ a u.p.** (Kub): kopat do koho, kašlat na koho; (JD).

basuraje, m. (1) (Ven): odpadky, smetí; (JD).

basural, m. (1) (StřAm, Arg, Kol, Chil, Per, Urug): skládka odpadků, smetiště; (AM).

basurear, tr. (1) (Arg, Urug): potupit, urazit, vynadat, napadnout, pokořit; (AM).

basurero, m. (1) (Am): auto na odpadky; (JD).

basuriento, -ta, adj. (1) (Kol, Chil): špinavý, nečistý, odporný; (AM).

basurilla, f. (1) (Kost): očarování, okouzlení, uhrnutí, uřknutí; (AM).

basurita, f. (1) (Kub): spropitné; (2) o něco více; (AM).

bata, f. (1) (Chil): baseballová pálka; ■ Syn.: *bate*; (2) pálka, se kterou pradleny tlučou namočené prádlo; (AM); • (3) ~ **de maternidad** (Kub): mateřské šaty, šaty pro těhotné; (JD).

batacazo, m. (1) (Am): nečekané štěstí, výhra outsidera; (JD).

bataclana, f. (1) (Am): barová tanečnice; (2) chóriska, děvče ze souboru; (JD).

batajola, f., vulg., (← *batahola*) (1) (Kol): zápas, hádka, rvačka; (2) dovádění, nezbednost, neplechy, uličnictví; (AM).

batajolear, intr., vulg. (1) (Kol): zápasit, bojovat; (2) zlobit; (AM); • (3) (Kol): dělat kravál; (JD).

batalla, f. (1) (Mex): pouliční boj, bitva; (JD).

batallero, -ra, adj. i subst. (1) (Mex): ztřeštěný; (AM); • (2) m. (Mex): ztřeštěnec; (JD).

batalloso, adj. (1) (Kub): zlobivý; př.: *¡qué niño más ~!* to dítě ale zlobí!; (JD).

batán, m. (1) (Ekv, Per): kámen na drcení zrn; (2) (Kol): neklid, haraburdí; (3) **coger ~** (Dom): přestat si něčeho užívat, netěšit se z toho; (AM).

batanga, f. (1) (Mex): pramice, vor; (JD).

bataola, f. (1) (Kub): plandavé kalhoty; (JD).

bataólico, adj. (1) (Kub): plandavý; př.: *pantalón ~*; (JD).

ataraza, f. (1) (Arg): kvočna, slepička; (JD).

atarás, adj., (← guar. *mbatará*) (1) (Arg, Urug): o peří kohouta: kropenaté, šedé s bílým žíhovááním; ■ Var.: *atará; ataraz*; (2) fig. (Arg): bankovka o hodnotě deseti pesos; (AM).

batata, f., (← ind. „jedlá hlíza“) (1) (Arg): leknutí, znepokojení, rozpaky, bázlivost, nesmělost, hanba, stud; (2) (Arg, Portor, Urug): naivka, hlupáček, strašpytel, zababělec; (3) metaf. (Portor):

cvalík; (3) ~ **de la pierna** (Kol, Portor, Dom, Ven): lýtko; ► v Brazílii: *batata de perna*; (AM);
 • (4) (Am): pracka, hnáta, noha; (JD).
batatazo, m. (1) (Arg, Chil, Per): nečekané štěstí, vítězství koně v dostizích; (2) (Portor, Per): úder do hlavy; (AM); • (3) **dar** ~ (Am): neočekávaně vyhrát; (JD).
batatero, -ra, adj. (1) (Portor): naivní, hloupý; (AM).
batato, -ta, adj. (1) (Kol): načernalý, nafialovělý; ► v souvislosti s barvou odrudy brambor *Ipomoea batata*; (2) tlust'oučkový, buclatý, zavalitý; (AM).
batazo, m. (1) (Kub): skvělý úspěch; př.: *es un ~ to je skvělé*; *la chica es un ~ to je čupr holka*; (JD).
bate, m., (← angl. *bat*) (1) (Antil, Kol): baseballová pálka; (2) (Kub): zvědavec; (3) (← *batir*) (Kol): nápoj z ovocné šťávy; (AM); • (4) (Am): hokejka; (5) **estar en el ~** (Kub): být u vesla, u žlabu; (JD).
batea, f., (← ind.) (1) (Am): miska, žejdlík, vědro, džber, bárka; (AM); • (2) (Am): pekáč; př.: ~ *de chicharrones* pekáč se škvarky; (JD).
batear, tr./intr. (1) intr. (Antil, Kol, Mex, Pan, Per): odpálit míč baseballovou pálkou; (2) tr. (Kol): protahovat, oddalovat vyřízení nějaké povinnosti nebo závazku; (AM).
bateíta, adj. (1) (StřAm): klepařský, klepavý; (AM).
batelón, m. (1) (Bol, Kol, Ekv, Per): člun, malé plavidlo; (AM).
batería, f. (1) (Guat): obtíž, nepříjemnost, nepatřičnost, drzost; (2) pl. (Kol): škoda, zkáza, újma; (3) **dar** ~ (Mex): způsobit problém, dělat starosti; př.: *La triple X es la que da batería.*; (4) (Guat): obtěžovat, překážet, vyrušovat; (5) dostat se do šlamastyky, zavařit si; (AM); • (6) sport. (Am): odpálení míče; odpalovači; (7) (Kol): runda nápojů; (JD).
batey, m., (← ind.) (1) (Antil): volné prostranství, plácek; (2) **ensuciarle a uno el ~** (Portor): otočit se k někomu zády; (AM); • (3) (Am): areál cukrovaru; (JD).
batibolear, tr. (1) (Dom): ovlivňovat, zařídit, postarat se; (AM).
batiboleo, m. (1) (Kub, Mex): povyk, zmatek, poprask, kravál; (2) (Dom): dřina, štvání, pobíhání, honička; (AM).
batíca, f. (1) (Kub): župánek; př.: ~ *de embarazada* šaty pro těhotné; (JD).
batíca-delantal, m. (1) (Kub): šatová zástěra; (JD).
batición, f. (1) (Kol, Kub, Mex: Tabasco, Ven): mlácení, tlučení, bití; (AM).
batícola, f. (1) (Bol): sukénka kolem pasu; (2) **de la ~ floja**. (Per): žena lehkých mravů; (AM); • (3) (Par): plenka dítěte; (JD).
baticolearse, zvrát. (1) (StřAm): o koni: třít se ocasem kvůli použití podocasníku; (2) (Ven): pohybovat se s ladností, napařovat se; (AM).
batida, f. (1) (Per, Portor): výprask, rvačka, pranice; (2) (Kub, Dom): útok na kohoutích zápasech; (3) (Per): pronásledování; ► to co označuje anglický výraz *raid*; ► i v Braz.; (AM).
batido, m. (1) (Salv): brynda, patok s příměsí papriky (*Capsicum*); (2) (Guat): atol; ► šlehaný nápoj připravený z kukuřičné mouky s přidávkem barvicích látek např. kakao atd.; (AM).
batidor, m. (1) (Guat, Hond): nádoba na vaření čokolády; ► v Campeche, Chiapas, Tabasco a Yucatán je to velká dřevěná nádoba o výšce 20 centimetrů; ve zbytku Mexika se používá nádoba z hlíny, kterou nazývají *chocolatera*; (AM).
batifondio, m. (1) (Am): pozdvižení, poprask; (JD).
batifondo, m. (1) (Arg, Urug): randál, motanice, povyk, křik, nepokoj; (AM).
batijuela, f. (1) (Arg): malá miska; (AM).
batilongo, m. (1) (Kub): dlouhý dámský kabát; (AM); • (2) (Kub): dlouhý župan; (JD).
batir, tr. (1) (Chil, Guat, Per): vymáchat prádlo; (AM); • (2) (Arg): prásknout udat koho; (JD).
batista, f., zool. (1) (Kub): dravý pták urubitinga; (JD).
batistato, m. (1) (Kub): batistovská diktatura; př.: *gente del ~* Batistovi lidé; (JD).
batistiano, adj., pol. (1) (Kub): batistovský; (JD).
bativoleo, m. (1) (Am): povyk, poprask, kravál; (JD).
bato, m. (1) (Am): figurka pastýře v jesličkách; (JD).
bató, m., (← fr. *bateau*) (1) (Hond): člun větší než kanoe; (AM).
batón, m. (1) (Am): župan, župánek; kabátek; pracovní plášť; (JD).
batucar, tr. (1) (Am): skotačit; (JD).
batuque, m., fam. (← port.), (1) (LaPlá): kravál, randál, motanice, rvačka; (AM).

batuquear, tr./intr. (1) (LaPla): tropit randál, rámus, povyk; (2) (← *batir*), tr. (Guat): vyčítat, kárat, napomínat, trestat; (3) obtěžovat, překážet; (AM); • (4) (Am): mávat; třepat, otrásat, cloumat něčím; zabrat vesly; (5) (Kub): vynadat komu; otravovat koho; (JD).

bauloso, adj. (1) (Mex): skvělý, nádherný; př.: ~ *espectáculo*; (JD).

bausa, f. (1) (Per): zahálčivost, lenošení; (AM).

bausano, adj. i subst. (1) (Salv): zahálčivý, lenivý; (AM); • (2) m. (Salv): flákač; (JD).

bauseador, -ra, adj. i subst. (1) (Per): zahálčivý, lenivý; (AM); • (2) m. (Per): flákač; (JD).

bautizar, tr. (1) (Arg): přidat lihovinu do kávy, čaje; (JD).

bavanita, f. (1) (Urug): skromné děvče; (AM).

baviera, f. (1) (Chil): černé pivo; (JD).

baya, f. (1) (Chil): *chicha*; ► nápoj z vinných hroznů; (AM); • (2) (Per): katafalk; (JD).

bayabe, m. (1) (Kub): tlustý provaz; (JD).

bayahonda, f., bot. (1) (Dom): strom akát; (JD).

bayajá, m., (← ind.) (1) (Kub): velký kostkovaný šátek, který používají vesničanky; (AM).

bayeta, adj., fig. (1) (Kol): chabý, mdlý a nedbalý muž; př.: *Juan es un bayeta, o un bayetas*; (2) pl. plenky; ► vesnické plenky jsou často zhotoveny z dobře savé látky; př.: *estar en bayetas* být v plenkách; (AM).

bayetilla, f. (1) (Kol): jemná vlněná látka podobná flanelu; (AM).

bayetón, m. (1) (Kol): velké vlněné pončo; (2) na severu Valle de Cauca znamená tento výraz pelerína nebo dlouhý flanelový kabát; ► v kol. departamentu Cauca užívají výraz *funfamento* a v dep. Nariño výraz *bolsicón*; (AM).

bayo, -ya, adj. i subst. (1) (Kub): vylekaný; (2) m. (Chil): truhla, která slouží venkovanům jako rakev; (3) **montar en** ~ (Ekv): rozzlobit se; (AM).

bayona, f. (1) (Portor, Dom): povyk, zmatek, kravál, randál, vášnivá hádka, ve které se nikdo nedohodne; (2) chaos; př.: *esa oficina es una bayoya*; (AM).

bayoneta, f., bot. (1) (Am): yuka, juka; (JD).

bayoya, f. (1) (Am): kravál, randál; cirkus, bordel; př.: *es una ~ je tam plno kraválu; je tam strašný cirkus, je to úplný bordel*; (2) (Kub): panděro, pupek; (JD).

bayoyar, intr. (1) (Portor): rámusit, dělat kravál; (AM).

bayoyero, -ra, adj., (1) (Portor): rámusivý, hlučný; (AM).

bayoyo, -ya, adj. (1) (Kub): hojný, četný, bohatý; (2) **ponerse** ~ (Kub): rozzlobit se; (3) popletený strachem; (AM).

bayú, m. (1) (Kub): nevěstinec, veřejný dům; (AM).

bayunca, f. (1) (StřAm): hospoda, krčma; (AM).

bayunco, -ca, adj. i subst. (1) (StřAm): plachý, nespolečenský, nevlídný, mrzutý; (2) (Guat): Středoameričan; ► v Guatemale takto nazývají obyvatelé Střední Ameriky, označují je také *guanacos*; (AM) • (3) (Am): křupan; (4) f. (Am): putyka; (JD).

bayuncada, f. (1) (Am): pitomost, zbedněnost; (JD).

bayunquear, intr. (1) (StřAm): dělat hlouposti, dovádět, laškovat; (AM).

bayusco, -ca, adj. (1) (Portor): vztekly, zběsilý; (AM).

bayusera, f. (1) (Kub): žena, která chodí do nevěstince; (AM).

baza, f. (1) **no hacer ~ con u.p.** (Arg): nemocet se komu vyrovnat; (JD).

bazar, m. (1) (Am): tombola, dobročinný bazar; (JD).

bea, f. (1) (Kub): dvacetník; (JD).

beatería, f. (1) (Mex): zbožňování; (JD).

beaterio, m. (1) (Ekv): jeptišky; (JD).

beba, f. (1) (Arg): holčička; (JD).

bebe, m. (1) (Per: Arequipa): reklamní ochutnávka nápoje *chica*; (AM); • (2) (Arg): dítě; (3) (Ekv): popíjení; (JD).

bebicina, f. (1) (Kol): opilost, opice; (2) neukojitelná žízeň; (AM).

bebeco, -ca, adj. (1) (Kol): albínský; (AM).

bebedera, f. (1) (Kol, Guat): pití, opíjení; (AM).

bebedero, m./f. (1) m. (Guat, Per): výčep; (AM); • (2) m. (Kub): pramének vody; (3) f. (Am): pití; (4) f. (Mex): opice opilost; (JD).

bebelera, f. (1) (Kol): neukojitelná žízeň; (AM).

bebendurria, f. (1) (Per): opilost, opice; (AM).

bebentina, f. (1) (Arg): pití; (JD).

beber; intr. **poner a uno a ~ (1)** (Portor): mačkat mu ruku; **(2) beberla o derramarla** (Guat): muset něco udělat jestli nechci skončit špatně; (AM); • **(3) no ~ agua con u.p.** (Mex): nezadávat si s nikým; (JD).

beberaje, m. **(1)** (Arg, Urug): pití, nadměrné popíjení alkoholu; (AM).

beberecua, f. **(1)** (Mex): pití, nadměrné popíjení alkoholu; (AM).

bebesón, m. **(1)** (Mex): brouček, děťátko; (JD).

bebesona, f. **(1)** (Mex): děťátko, holčička; (JD).

bebestible, m., pl. **(1)** (Am): pití, pitivo; (JD).

bebezón, f. **(1)** (Kol, Kub): opilost, pitka, opice; **(2)** (Kol, Kub, Guat, Ven): pití, nadměrné pití alkoholu; (AM).

bebezona, f. **(1)** (Kol, Ekv, Pan): pití, opíjení; (AM).

bebida; f. **tener mala ~ (1)** (Arg, Kol, Portor, Dom, Urug): být agresivní kvůli alkoholu; (AM).

bebido, f. **(1)** (Arg): napajedlo zvěře; **(2)** (Kos): medovina; **(3)** (Mex): léčivý nápoj, medicína; (JD).

bebíta, f. **(1)** (Am): miminko, hočička; (JD).

bebíto, m. **(1)** (Am): panenka loutka; **(2)** miminko; (JD).

bebón, -na, adj., vulg. **(1)** (Portor): ožralý; (AM).

beca, f. **(1) tener una ~** (Kub): mít všeho habaděj; **(2) vive en -as** (Kub): bydlí na koleji; (JD).

becado, adj. i subst. **(1)** (Am): mající stipendium; **(2) estar ~** (Kub): žít si jako pánbůh; **(3)** m. (Am): stipendista; **(4)** f. (Am): stipendistka; (JD).

becar, tr. **(1)** (Am): dát stipendium a u.p. komu; (JD).

bedoya, adj. i subst. **(1)** (Kol): hloupý, pošetilý; (AM); • **(2)** m. (Kol): nemešlo; (JD).

bejigón, -na, adj. **(1)** (Ven): tlustý, oteklý, nadutý, nafouklý; (AM).

bejuca, f., zool. **(1)** (Kol): had bičovka; (JD).

bejudada, f. **(1)** (Am): lijánový porost; (AM).

bejucal, m. **(1)** (Am): spleť z liján; (AM).

bejuco, m., (← ind. „úponkovité rostliny”) **(1) no sacar ~** (Ven): nedocílit toho, co si předsevzu; **(2) cada cual ensarta para su ~** (Kol: Riohacha): každý hledá své uplatnění; **(3) por el ~ se conoce el ñame** (Portor): ptáka poznáš po peří.; (AM).

bejuqueda, f. **(1)** (Am): výprask; (JD).

bejuquear, tr. **(1)** (Ekv, Guat, Portor): natlouct, zmlátit zvíře nebo člověka; (AM).

bejuquero, m. **(1)** (Am): liány, liánovitý porost; **(2)** (Kol): zapeklitá situace; (JD).

bejuquillo, m. **(1)** (Kol): vanilka; (JD).

bejuquiza, f. **(1)** (Ekv): výprask; (JD).

belduque, m. **(1)** (StřAm, Mex): velký nůž se spíchatou čepelí; (AM).

belermo, m. **(1)** (Ekv): maškara; (AM).

beligún, m., (← it. *bello, bellino*) **(1)** (Urug): naivka, hlupáček, ťulpas; (AM).

belinún, m. **(1)** (Am): trouba, moula; (JD).

belitre, adj. **(1)** (Kol, Dom: Cibao): křehký, slaboučkový, chatrný, lámavý; (AM).

beliz, m. **(1)** (Mex): kufřík; (AM).

bellaco, -ca, adj. i subst. **(1)** (Arg, Mex, Urug): o koni: těžce ovladatelný, mající zlovyky; **(2)** (Ekv, Pan): odvážný, statečný; **(3)** (Portor): chlípný, necudný, nemravný; **(4)** m. (Mex: Tabasco): velký banán; ► nazývaný také *hartón*; **(5)** (výchPer): název vanilky; (AM); • **(6)** (Am): neposlušný o dítěti; jankovitý o koni; **(7)** m. (Am): jankovitý kůň; (JD).

bellaqueada, f. **(1)** (Am): jankovitost; (JD).

bellaqueador, adj. **(1)** (Am): jankovitý, vzpínající se; (JD).

bellaquear, intr. **(1)** (Arg, Bol, Urug): o koni: vzpínat se; **(2)** vzepřít se něco udělat; (AM).

bellaquera, f. **(1)** (Portor): nemravnost, chlípnost, necudnost; (AM); • **(2)** (Pan): ničemnost, darebáctví; (JD).

bemba, f., vulg. **(1)** (Antil, Kol, Ekv, Per, Ven): tlusté černošské pysky; (AM).

bembe, m., vulg. **(1)** (Antil): tlusté pysky; (AM).

bembé, m. **(1)** (Kub): starý africký tanec; (AM).

bembetear, intr., vulg. **(1)** (Portor): tlachat, drbat, klábosit; (AM).

bembeteo, m., vulg. **(1)** (Portor): tlachání, drbání, klábosení; (AM).

bembíta, f. **(1)** (Kub): čumáček; (JD).

bembo, m., vulg. **(1)** (Kub, Ekv, Per, Portor): tlusté pysky černocho; (AM).

bembo, -ba, adj. **(1)** (Mex): hloupý, nerozumný; (AM).

bambón, -na, adj. i subst., vulg. (1) (Antil, Kol, Per, Ven): pyskatý; (AM); • (2) m. (Am): hamoun; (3) čumák, tlama; (4) otlemelec; (JD).

bembudo, -da, adj., vulg. (1) (Antil, Mex: Tabasco, Per): pyskatý; (AM).

bendición, f. (1) **echa la ~ a u.p.** (Am): udělat kříž nad čím co bylo ztraceno apod.; (JD).

bendito, m. (1) (LaPla): Boží muka; ► přístřešek, kam se umístí obrázek nebo soška svatého; vyskytují se často na venkově k uctívání poutníků; (2) (Ven): mezi venkovany, místní farář nebo kněz; (3) **!bendito!**, excl. (Portor): výraz úcty, kajícínosti; (4) **en un ~** (Per, Portor): v mžiku, co by řekl švec; (5) **no creerle a uno ni el ~ en cruz** (Mex): nic mu nevěřit, protože je lhář; (AM).

beneficiar(se), tr./zvrat. (1) tr. (Am): zabít dobytek k veřejnému prodeji; (2) (Guat): připravovat v zařízeních zvaných *beneficios* (viz) kávu, curk, rýži atd. k domácí potřebě nebo k vývozu; (3) zvrat., zabít se, zavraždit se, zastřelit se; př.: *la escolta se benefició al reo*; (AM); • (4) **~ una mina** (Am): dolovat; (5) **~ una res** (Am): čtvrtit dobytek; (JD).

beneficio, m. (1) (Am): zabítí dobytka; (2) (Chil): hnůj; (3) (StřAm): statek, kde se připravují zemědělské produkty; (AM) • (4) **dar ~** (Arg): chovat se drze; (5) **~ de pobreza** (Am): osvobození od procesních poplatků; (JD).

benequén, m. (1) (Mex: Tabasco): půllitrová odměrka na vápno; ► takto se jmenuje i nádoba z palmových listů *yagua*, ve které se prodává vápno; (AM).

benque, m. (1) (Hond): břeh řeky; (2) dílna na řezání dřeva, umístěná zpravidla na břehu řeky; (AM).

beque, adj. (1) (Kost): koktavý; (JD).

bequista, adj. i subst. (1) (StřAm): stipendijní; (AM); • (2) m./f. (Am): stipendista, -tka; (JD).

berbecí, m. (1) (Kol): popudlivec, bručoun, vztekloun; (AM).

berbén, m. (1) (Mex): kurděje; (AM).

berbería, adj. i subst. (1) (Hond): žlutý; ► žlutá barva se extrahuje z rostliny nazývané oleandr nebo *berbería*; (AM); • (2) f., bot. (Hond): adelfa, oleandr; (JD).

berengo, -ga, adj. (1) (Mex): hloupý, naivní; (AM).

berenguela, f. (1) (Per): amulet vytesaný z kamene nebo síranu vápenatého; ► *piedra berenguela* je to samé co *piedra huamanga* (síran vápenatý), který se používá k výrobě amuletů; (AM).

berenjena, f., vulg. (1) (Am): ocas, pyj; (2) **por las ~ puras** (Chil): jen tak, pro nic za nic; (3) **tener sus ~** (Ven): mít své stinné stránky; (JD).

bereque, adj. (1) (Guat): neupřímný; ► obvykle se toto adjektivum používá v souvislosti s očima; (AM).

bergantín, m. (1) (Portor, Dom): rána do oka, která zanechá monokl; (AM).

bermejál, m. (1) (Kol, Kub): půda nachové barvy; (AM).

bermejo, -ja, adj. (1) (Kub): o dobytku: slámové barvy; (2) (Dom): přívlastek, zdůrazňující substantivum, které ho následuje; př.: *bermejo médico*; *bermejo cuchillo*; (3) jediný; př.: *sólo tengo este bermejo peso*; (4) **~ encendido, o, indio** (Kub): o dobytku: červený, rudý; (AM).

Bernardo; m. **estar hecho un ~** (1) (Ekv): velmi podrážděný, rozzlobený, rozbouřený, vzteklý, zběsilý; (2) **ser, o no ser, ningún ~** (Ekv: Azuay): být nebo nebýt osoba, která se nechá podvádět někým jiným; (AM).

bernia, m./f. (1) (Hond): lenoch, povaleč, flegmatik; (AM).

berraco, m. (1) (Kub): divoké prase; (JD).

berrán, m./f., vulg. (1) (Dom): milenec prostitutky, prostitutka (2) obtíž, nesnáz, svízel, zlost, vztek; (AM).

berreado, adj. (1) (Kub): nabručený; (JD).

berrear, intr. (1) (Kub): bručet, vrčet; (JD).

berrenchín, m. (1) (Ekv: Azuay): podráždění kůže; (AM); • (2) **esto me huele a ~** (Kub): v tom čmouchám nějakou čertovinu; (JD).

berrenchinarse, zvat. (1) (Ekv: Azuay): podráždit si kůži; (AM).

berrendo, -da, adj. (1) (Portor): zlostný, cholerický, vzteklý, zuřivý; (AM).

berrengue, m. (1) (Kol): bič, karabáč; (AM).

berretín, m., arg. (1) (Arg): umíněnost, paličatos, svéhlavost; (AM).

berriadora, f. (1) (Kol): opilost, pitka, opice; (AM).

berrietas, m., pl. (1) (Kol): uplakánek; (AM).

berrinchar, intr. (1) (Dom): protestovat proti něčemu; (AM).

berrinche, m. (1) (Ekv): hádka, spor, pře; (2) (Kol: Riohacha): chátra, holota; (3) (Portor): zápach; (AM); • (4) (Ven): motanice; (JD).

berrinchudo, -da, adj. (1) (StřAm, Mex): vztekavý; ■ Var.: *berrinchoso*; (AM).
berro, m. (1) (Kub): vztek; (2) **coger un ~** (Kub): naštvat se; (3) **tener un ~** (Kub): být naštvaný; (JD).
berrochar, intr. (1) (Kol): povykovat, hlučet, rámusit, dovádět; (AM).
berroche, m. (1) (Kol): zmatek, nepořádek, povyk, křik, nepokoj; (AM).
berrochón, -na, adj. (1) (Kol): výtržník, uličník; (AM).
bertoldino, m. (1) (Per): hlupák; (JD).
besaflor, m., zool. (1) (Ven): kolibřík; (JD).
besito, m. (1) (Arg, Kol, Ekv, Per, Portor, Urug): pusinka z pšeničné mouky, kokosu atd.; (AM).
beso, m. (1) **pegar un ~ al jarro** (Arg): pít jako duha; (JD).
besotear(se), tr./zvrat. (1) (Arg, Urug): hubičkovat (se); (AM).
beta, f., (← kus provazu) (1) **estar criado a toda ~** (Ekv): vyrůstat svobodomyšlně, nedbat zákonů; (AM).
betabel, m., bot. (1) (Mex): řepa; (JD).
betún, m. (1) (Kub): roztok, ve kterém se nechává kvasit tabák; (AM); ● (2) (Kub): omítka; (3) (Chil): poleva; (JD).
betunear, tr. (1) (Kub): kropit *betúnem* nezpracovaný tabák; (2) (Kub, Ekv): natřít, vyleštit boty; (AM).
bezote, m., arch. (1) (Mex): u indiánů: ozdoba ve spodním rtu; (AM).
biaba, f., (← it./ Piamonte *biava*) (1) (Arg, Urug): útok, napadení, plesknutí; př.: *dar la biaba* porazit, praštit; (AM).
biabar, arg. (1) (Arg): přepadnout; (JD).
biabista, m. (1) (Arg): lupič; (JD).
bibí, m., bot. (1) (Am): kosatec; (2) (Mex): strom mýdlový; (JD).
bibicho, m. (1) (Hond): čiča, micka; (JD).
bibijagua, f., fig., (← ind. „mravenec“) (1) (Kub): šikula; (2) **saber uno más que las bibijaguas** (Kub): být bystrý, důvtipný, prozíravý; (AM); ● (3) zool. (Kub): kubánský mravenec bibijagua; (JD).
bibijagüera, f. (1) (Kub): mravenišť; ■ Var.: *bibijaguero*; (AM).
biblia, f., **fog**. (1) (StřAm): bystrost, zručnost, chytrost; př.: *ese negocio requiere mucha biblia*; (AM).
bibliorato, m. (1) (Am): desky, mapa na spisy; (JD).
bicicleta, f. (1) (Kost): trojkolka; (JD).
bicimoto, f. (1) (Am): moped, motokolo; (JD).
bicoca, f. (1) (Bol, Chil): kněžská čepička; (2) (Chil): cvrnknutí; (AM); ● (3) **me dijo una ~ de cosas** (Kub): pověděl mi řadu věcí; (JD).
bicoque, m. (1) (Bol): kapoun; (AM).
bicha, f. (1) (Ven): kostka, se kterou se uzavírá partie domina; (AM); ● (2) zool. (Am): užovka; (3) (Per): hrnec; (4) (Ven): krám, věcička; opice, opilost; (JD).
bichadero, m. (1) (Arg, Urug): hlídková věž; ► používá se více než výraz *bicheadero*; (AM).
bichar, tr. (1) (Ven): zpracovávat dřevo; (AM).
bichará, m., (← port.) (1) (LaPlá): černobíle pruhované pončo; (AM).
bicharaco, m., **bicharanga**, f., **bicharango**, m. (1) (Ven): krám, harampádí; (JD).
bicharra, f. (1) (Per): hliněná kuchyně; (AM).
bichazo, m. (1) (Ven): rána, bouchnutí; (JD).
biche, adj. i subst., (← quich. *huischi*), (1) (Kol): nevyvinutý; ► užívá se v souvislosti s rostlinami, zvířaty a metaforicky o událostech, které nás teprve čekají, které vidíme mlhavě a které jsou teprve v zozkvetu; (AM); ● (2) (Arg): neduživý, slabý člověk; (3) (Mex): houbovitý, porézní, pórovitý; prázdný, dutý; blond; (4) m. (Per): velký hrnec; (JD).
bicheadero, m. (1) (Arg, Urug): hlídková věž; (AM).
bichear, tr. (1) (Am): střežit, hlídat, pátrat po nepříteli; zkoumat terén; tajně pozorovat, špehovat; (JD).
bicheo, m. (1) (Am): střežení; (2) špehování; (JD).
bichento, -ta, adj., vulg. (1) (Per): závistivý, nepřejčný, rozzlobený, rozhořčený; (2) (Kol): nezralý, nevyvinutý; (AM).
bichera, f. (1) (Urug): rána, jizva na kůži dobytka; (2) (Kol): průjem u ptactva; (AM); ● (3) (Arg): cizopasný červ u zvířat; (4) (Pan): zlodějka; (JD).

bicherío, m. (1) (Am): havěť; (JD).

bichicuma, m., (← angl. *beach-comber*) (1) (Per): evropský námořník, který zůstává na pevnině a lelkuje; (AM).

bichín, m. (1) (Am): zaječí pysk; (JD).

bichín, -na, adj. (1) (StřAm): osoba se zaječím pyskem; (AM).

bicho, -cha, m. i f. (1) (Guat): dítě, kluk; (AM).

bicho, m. (1) (Per): zlost, zármutek, beznaděj; (2) mrzutost, podráždění, hněv; (3) (Kol): nemoc, cholera ptáků, (*Proctitis*); (4) (Ekv: Azuay): odumírání, sešlost; (5) **curarle el ~ a alguien** (Kol): dát mu za vyučenou; (AM); • (6) (Ven): krám, věcička; (7) **le cogió el ~** (Kub): dostal rakovinu; (JD).

bichoco, -ca, adj., (← port. *bichoca*) (1) (Arg, Bol, Chil, Urug): starý a téměř nepotřebný; ► říká se tak zvířeti, které trpí nemocí *bichoquera*; v Chile se tento výraz vztahuje přednostně k mulám; (AM); • (2) (Am): senilní o osobě; (JD).

bichofeo, m., zool. (1) (Arg): pták tyran; (JD).

bichomoro, m., zool. (1) (Arg): španělská muška; (JD).

bichoquera, f. (1) (Arg, Bol, Urug): svalové boule, nádory, které se objevují u starých nebo hodně pracujících zvířat; (AM).

bichorno, m. (1) (Kub): tabák nejhorší kvality; (AM).

bichoronga, f. (1) (Ven): bezvýznamná věc; (2) lehká ženština; (AM).

bichunga, f. (1) (Ekv): sponka nebo šněrovačka části oděvu; (AM).

bidel, m., (← fr. *bidet*) (1) (Antil, Kol, Per, Mex, Urug, Ven): bidet, vana; (AM).

bien, m. (1) ~ **que mal** (Am): v každém případě; (JD).

bienestante, adj. (1) (Arg): zámožný, dobře postavený, bohatý; (JD).

bienhechuría, f. (1) (Kub, Ven): úpravy provedené na pronajaté nemovitosti; (AM).

bienteveo, m., zool. (1) (Arg): pták tyran; (JD).

bife, m., vulg. (1) (Arg, Portor, Urug): biftek; (2) (Arg, Urug): odřenina, rána, zranění; (3) facka, plácnutí; ► ve Španělsku políček; (AM).

bifé, m. (1) (Ven): bufet; (JD).

bijarrazo, m. (1) (Mex): třísknutí; (JD).

bijirita, adj. i subst., (← ind. „ptáček“) (1) f. (Kub): papírový drak; (2) výsměšná přezdívka, kterou dali Španělé (*gorriones*) Kubáncům během separatistické války v letech 1868-78; (3) adj., nepatrný, drobný; (4) **empinar la ~** (Kub): přihýbat si; rád se napít; (5) prosperovat v obchodech; (AM); • (5) m. (Kub): mrně, kotě; (6) zool. (Kub): kolibříček; (JD).

bijorria, f. (1) (Dom): obtíž, nepříjemnost, pohroma, kalamita; (AM).

bilabarquín, m., (← fr. *vilebrequin*) (1) (Ekv): svidřík; ► vrtací nářadí; v Chile v Chiloé se používá výraz *birabarquín*; (AM).

bilenda, f. (1) (Dom): prospěch, zisk, užitek; (AM).

bilí; adj. **ser una cosa un ~** (1) (Portor): snadno proveditelný, dosažitelný; (2) znamenitá, výborná věc; (AM).

bilimbique, m. (1) (Mex): prkotina; př.: *un ~ de 5 pesos* mizerných 5 pesos; (2) pl., třesky plesky; (JD).

bilis; m. **hacer ~** (1) (Mex): mít kuráž; (AM).

bilma, f. (1) (Am): obklad, náplast; (JD).

bilmar(se), tr./zvrat. (1) (Am): dát někomu obklad, náplast; (2) **-se** (Am): vzít si obklad; (JD).

bilocarse, zvrát. (1) (Arg): pomátnout se, zbláznit se; ► v Ekvádoru v Azuay nazývají výrazem *bilocado* pomatence a blázna; (AM).

bilongo, m., (← afr.) (1) (Kub): kouzlo, čarování, uhrnutí; ► v Brazílii se používá tvar *milonga* [Š: *remedio, hechizo, talismán*]; (2) **tener ~**. (Kub): být něčím obtížný, komplikovaný; (AM).

bilonguear, tr. (1) (Kub): začarovat, okouzlit; (AM).

bilonguero, -ra, adj. (1) (Kub): čarodějný, kouzelný; (AM).

bilullo, m. (1) (Chil): prachy; (JD).

bilz, m. (1) (Am): minerálka; (JD).

billarán, m. (1) (Portor): tanec; (AM).

billarda, f. (1) (Guat, Hond, Mex: Tabasco): návnada na chytání ryb velké velikost; ► klacek, na který se klade návnada, je zaostřený na obou koncích a přivázaný na provaz; (AM).

billardear, (1) (Mex): chytat na návnadu; (JD).

billarear, intr. (1) (Mex): hrát biliár; (JD).

billarero, m. (1) (Mex): majitel kulečnicku; (2) hráč kulečnicku; (JD).

billeteje, m. (1) (Am): plno peněz; př.: *ganar su buen ~ con u.c.* nadělat si čím plno peněz; (JD).

billete, m., žert. (1) (Portor, Dom): záplata; (AM).

billetera, f. (1) (StřAm, Chil): náprsní taška; (AM); • (2) (Am): prodavač losů; (JD).

billettero, m. (1) (Am): prodavač losů; pošťák; (2) (Mex): kontrolor jízdenek; (JD).

bimba, f. (1) (Hond): dlouhán; (2) ústa s tlustými pysky; (3) (Mex): opilost, pitka; (4) (Kol): indiánský strunný nástroj připomínající luk; ► skládá se z oblouku zhotveného z ohebného dřeva a struny z odolné liány; (5) **dejar a uno colgano** ~ (Kol): nechat někoho čekat; (AM).

bimbalate, m., (pravděpodobně ← *guimbalete*) (1) (Mex): dětská houpačka; ► na obou koncích dlouhého bidla, které je uprostře podepřené, sedí děti a houpou se nahoru a dolů; (2) vodní čerpadlo; (AM).

bimbo, adj. i subst. (1) (Mex): namazaný; (2) m. (Kol): krocan; hlupák; (3) m. (Mex): mazavka; (JD).

bincha, f. (1) (Arg, Chil, Per, Urug): páska, stuha; ► v Chile se nepoužívá výraz *bincha*, ale *huincha* a vulgárně *guincha*; v oblasti Río de la Plata se používá výraz *vincha*; (AM).

binde, m. (1) (Kol): pohrabáč; (2) ohniště; (AM).

bingarrote, m. (1) (Mex): kořalka vydestilovaná z *bingüi*; (AM).

bingüi, m. (1) (Mex): zkvašený nápoj extrahovaný z agáve; (AM).

binóculo, m., pl. (1) (Ven): divadelní kukátko; (JD).

biñuelo, m. (1) (Kol): kobližka; (JD).

biribí, m., žert. (1) (Portor): veselá, rušná slavnost; (AM).

birijita, adj. i subst. (1) adj. (Kub): mrňavý; (2) m. (Kub): dětský drak; (3) m., mrňous, prcek; (JD).

birimbí, adj. (1) (Kol): o potravě: nemající náležitou trvanlivost, konzistenci; ► přen.: v souvislosti se slaboučkými dětmi; (AM).

biringo, -ga, adj. i subst. (1) (Kol): nahý; ► v Ekvádoru se píše *veringo* nebo *viringo*; (2) m. (Per): pes naháč; (AM).

biriquí, m. (1) (StřAm, Ekv, Per): svidřík; ► vrtací nářadí; (AM).

birolo, adj. (1) (Kol): šilhavý; (JD).

birome, m./f. (1) (Am): kuličkové pero; (JD).

birondilla, f. (1) (Kol): stříh vlasů; ► jedná se o způsob, jakým si venkované stříhají vlasy, zadní část hlavy vystříhají dohola a vepředu si nechají velké množství vlasů; (AM).

birondo, -da, adj. (1) (Kol): úplně holý, bez peněz; (AM).

birque, m. (1) (Arg): mísa; (JD).

birragüita, adj. (1) (Kol: Riohacha): tlustoučkový, břichatý, zavalitý; (AM).

birria, f. (1) (Kol: Riohacha): hráčská vášeň; (2) **de ~**. (Kol): bez zájmu; (AM); • (3) (Kol): zášť; př.: *me tiene ~* durdí se na mne; (4) (Pan): nápad; (JD).

birringa, f. (1) (StřAm): lehkomyšlná žena; (AM); • (2) (Am): větroplach; (JD).

birringuear, intr. (1) (StřAm): jančit, pobíhat; ► používá se speciálně u žen; (AM).

birriñaque, m. (1) (Hond): špatně upečený bochník chleba; (AM).

birrón, m. (1) (Kub): rozsáhla skvrna; (AM).

birriondo, -da, adj. (1) (Kol: Riohacha): zapáchající močí; (2) (Mex): vzrušený; (AM); • (3) (Mex): do větru o muži i ženě; (JD).

birrioso, adj. (1) (Mex): naštvaný, nasraný; (2) (Pan): paličatý; (JD).

birrozno, -na, adj. (1) (Ven: Trujillo): hloupý, pošetilý, naivní; (AM).

birulí, m. (1) (Pan): rákos z divoce rostoucí pevné trávy; (AM).

birusa, f. (1) (Kol: Riohacha): odpad, bezcenná věc; (AM).

bisco, adj. (1) (Mex): šilhavý; (JD).

biscorneado, adj. (1) (Kub): šilhavý; ■ Var.: *biscórneo* (Am), *biscorneto* (Am), *biscoreto* (Hond); (JD).

biscuí, m. (1) (Arg): sušenka, suchar, biskvit; (2) biskvit pórovitý porcelán; (JD).

bisemanal, bisemanario, adj. (1) (Kub): vycházející dvakrát týdně; př.: *revista ~*; (JD).

bisne, m. (1) (Am): kšeft, kšeftík; (JD).

bisoreco, -ca, adj. (1) (Kol): šilhavý; (AM).

bisquera, f. (1) (Mex): šilhounství; (JD).

bitácora, f. (1) (Portor): vysvětlení, klíč; (2) harampádí, pomluva; (AM).

bisteque, m. (1) (Am): biftek; (2) Anglán; (JD).

bistongo, adj. (1) (Am): rozmazlený; př.: *niño ~*; (JD).

bitongo, adj. i subst. (1) (Am): rozmazlený; (2) afektovaný; (3) m. (Am): rozmazlenec, mazlíček; (4) m., fajnovka; (JD).

bitoque, m. (1) (Mex, LaPla): kohoutek na vodu; (2) (LaPla, Bol, Kol, Kub, Chil, Ekv, Guat, Mex, Pan, Per, Ven): jehla injekční stříkačky; (3) (Kol): surový kaučuk; (4) (Ekv): vývod, ústí; (5) (StřAm): kanál; (AM); • (6) (Par): boule; (JD).

biyaya, adj. i subst. (1) (Kub): dovedný, snaživý, příčinlivý, pečlivý; (AM); • (2) f. (Kub): neposeda, čipera; (JD).

biyuya, f., arg. (1) (Arg): drobné v bankovkách; (JD).

bizbirindo, -da, adj. i subst. (1) (Mex): živý, veselý, bujarý; (2) f. (Guat): drzá, prostořeká, rozpustilá dívka; (AM); • (3) m. (Am): čipera; (JD).

bizcocho, adj. i subst. (1) (Mex): nekvalitní; (2) zbabělý; (3) **echar, o hacer bizcochos** (StřAm): péct sušenky; (AM); • (4) m. (Kol): těsto; (5) m. (Mex): strašpytel, baba; (JD).

bizcochuelo; m. **comer ~** (1) (Ven): mít dostaveníčko; (AM).

bizcoreto, -ta, adj. (1) (Hond): šilhavý; (AM).

bizcorneado, bizcórneo, bizcorneta, bizcornete, bizcorneto, adj. i subst. (1) (Am): šilhavý; (2) m. i f. (Am): šilhoun; (JD)

bizcornear, intr. (1) (Kub, Portor): šilhat; ► v Dominikánské republice používají výraz *bizcorneado* pro šilhavého člověka; (AM).

bizcórneo, -nea, adj. (1) (Kub, Portor): šilhavý; (AM)

bizcorneto, -ta, adj. (1) (Kol, Mex, Ven): šilhavý; (AM).

bizquera, f. (1) (Kol, Portor): šilhavost; (AM).

bla blá, blablablá, blablismo, m. (1) (Am): povídání, klábosení, blábolení; (JD).

blanca, f. (1) (Guat): třtinový rum; (AM).

blancaje, m., hanl. (1) (Ven): běloch; (JD).

blanco, adj. *rejalbido*, (1) (Ven): o člověku: bledule; (2) **ellos son blancos y se entienden** (Antil, Kol): lidé se stejnými zájmy, kteří se navzájem podporují; (AM); • (3) ~ **como un coco** (Kub): bílý jak padlý sníh; (JD).

blancón, adj. i subst. (1) (Mex): bělavý; (2) hanl., bělošský; (3) m. i f., hanl. (Mex): běloch; (JD).

blanconazo, -za, adj. (1) (Kub): velmi světlý mulat; (AM).

blandenguería, f. (1) (Kub): pitomost; (JD).

blandión, adj. (1) (Mex): slaboučký; (JD).

blando, adj. (1) (Kub): zaostalý; př.: *niño ~*; (JD).

blandujearse, zvrát. (1) (Mex): povolít, uvolnit se; (2) povolovat, couvat, ustupovat; (JD).

blandujeo, m. (1) (Mex): povolování; (JD).

blandura, f. (1) (Mex): běhavka; přehánka; (JD).

blanqueada, f. (1) (Guat, Mex, Per, Portor, LaPla): bílení; ► bílení zdi vápnem; (AM).

blanqueado, m. (1) (Chil, Guat, Per, Portor, LaPla): bílení zdi; (2) (Kol): těsto z medové melasy s anýzem, ořechy atd.; ► liší se od sýrového pečiva *alfandoque*; (AM).

blanquear; tr./intr. ~ **a uno** (1) (Bol, Mex): mířit na někoho; (2) **blanquearle los ojos a uno** (Kol): dívat se na někoho výsměšně; (AM).

blanquillo, m. (1) (Chil, Per): bílá broskev; (2) (Guat, Mex): vajíčko; (AM).

blanquín; m. ~ **de gallina**, (1) (Kub): slepičí vejce; (AM).

blanquiza, m. (1) (Dom: Cibao): předtucha, tušení; (AM).

blanquizar, blanquizar, m. (1) (Mex): mořské dno vhodné pro pěstování ústřic; (JD).

bledo, m. (1) (Kub): venkov; třtina; př.: *ir al ~* jet na venkov; jít na brigádu; (JD).

bleque, m. (1) (Am): nečistý dehet; (JD).

blóf, f. (1) (Am): bluf, blufování, žvást; naparování; (JD).

blofeador, m. (1) (Am): chvastoun; lhář; (JD).

blonda; f. **estar en ~** (1) (Ekv): být opilý; (AM); • (2) (Arg): kudrna; (JD).

blondo, adj. (1) (Guat): hladký vlas; (2) (Mex): o vlasech: kadeřavý, kudrnatý; (JD).

bloomer(s), m., (pl.) (1) (Am): kalhoty dámské; př.: ~ *de piernita* kalhoty s nohavičkou; ~ *de vieja* bombardáky; (JD).

bloque; m. ~ **de casas**, (1) (Antil): blok domů; (2) ~ **de papel** (Am): notes; ► v Peru se více používá anglické slovo *blocs*; v Brazílii výraz *blóco de papel*; (AM).

bloquista, m. (1) (Kol): člen politického bloku; (JD).

bluff, m. (1) (Am): bluf; faleš; chvastounství; (JD).

blumer, m., (pl. -rs) (1) (Am): kalhoty dámské; (JD).

blusa, f. (1) (Kub): košile; př.: ~ *de dormir* noční košile; (JD).

bobadal, m. (1) (Arg): bažina; (JD).

boberá, m./f. (1) (Kub): hlupák, naiva; (AM).

bobeta, adj. i subst. (1) (Arg, Urug): hloupoučký; ► v Kolumbii používají výraz *bobetas*; (AM); • (2) m. i f. (Am): hlupáček, hlupák; př.: *el ~ de Juan* ten hlupák Jan; (JD).

bobicomio, m. (1) (Kol): cvokárna blázinec; (JD).

bobito, m. (1) zool. (Kub): pták lejsek; (2) kabátek; košilka; př.: ~ *de dormir*; (JD).

bobo, m. (1) (Portor): dětský dudlík; (2) (Kol: Riohacha, Kub, Portor): karetní hra; (3) hráč, kterému v této hře zůstane jen kulové eso; (4) **estar ~ algo** (Kub): být něčeho nadbytek (osob, zvířat, věcí); (AM); • (5) (Arg): cibule, hodinky; (6) **los cocodrilos andan –os por allí** (Kub): je tam plno krokodýlů; (7) ~ **de Batabanó** (Kub): hloupý Honza; (JD).

boboliche, adj. (1) (Per): hloupý, naivní; (AM).

boborote, adj. (1) (Kol: Rioacha): strašně hloupý; (AM).

boca, f. (1) (Guat): jednohubka ► ovoce, zelenica a další pochoutky podávané před nebo po vypití panáku likéru; př.: *aquí se sirven excelentes bocas*; (2) **abrir uno tanta** ~ (Mex, Per, Portor): zůstat ušaslý, divit se s otevřenou pusou; ► v Peru se více používá: *abrir tamaña boca*; v oblasti Río de la Plata říkají: *abrir uno la boca* nebo *abrir la boca al mate*; (3) **decir algo a ~ chica** (Ekv: Azuay): domluvit něco potají; (4) **hacerse uno de la ~ chiquita**¹ (Mex, Portor): dělat okolky; • (5) **hacerse uno de la ~ chiquita**² (Am): špulit ústa; (JD); (5) **saber la ~ a medalla** (Mex): dlouho nemluvit; (AM); • (6) ~ **de buzón** (Kub): pusa jako vrata; (7) **a ~ chica** (Ekv): pro sebe si říct; (8) ~ **de plato** (Kub): pyskatec; (9) **ser ~ de palo** (Mex): být strašný klidřas; (JD).

bocabajear, tr. (1) (Mex): vyfídit koho; (JD).

bocabajo, adj., subst., adv. (1) m. (Kub, Portor): bičování; ► v souvislosti s trestáním otroků; (2) (Portor): úslužný, lichotivý, úlisný, podlézavý; (3) adv. (Kub, Mex, Per, Portor): na břicho, tváří dolů; (AM).

bocabierta, m./f. (1) (Mex): moula, trouba; (JD).

bocafloja, adj. i subst. (1) (Mex): žvanivý, kecavý; (2) m. (Mex): žvanil, kecal; (JD).

bocacho, bocachón, adj. i subst. (1) (Arg): upovídáný; (2) indiskrétní; (3) m. (Arg): povídálek; (JD).

bocadito, m. (1) (Kub): cigareta v tabákovém listu; (2) ~ **de la reina** (Kub, LaPlá): sendvič; pamlsek z bílků, mléka a mouky; (AM); • (3) (Mex): žrádlo; (5) **es un ~** (Kub): je to fešanda, kost; (JD).

bocamanga, f. (1) (Mex): výstřih; (2) **abriéndole ~ , cualquier hilacho es jorongo** (Mex): když nedržíme věc, kteou si přejeme, můžeme ji nahradit jakoukoliv jinou; (AM).

bocamejora, f., horn. (1) (JižAm): pomocná šachta; ► nepoužívá se v Peru; (AM).

bocamina, f., horn. (1) (Am): ústí šachty; (JD).

bocana, f. (1) (Kol, Ekv: Esmeraldas, Guat, Nik, Per): ústí řeky; (AM).

boca-negra, m., arg. (1) (Chil): revolver; (AM).

bocarada, f. (1) (Kol, Chil, Guat, Ven): sousto, hlt, obláček dýmu; (AM).

bocatería, f. (1) (Ven): chvástounství, vychloubání; (AM).

bocatero, -ra, adj. i subst. (1) (Kub, Hond, Ven): chvástavý, chlubitivý; (AM); • (2) m. i f. (Am): chlubil, vejtaha; (JD).

bocatoma, f. (1) (LaPlá, Kol, Chil, Ekv, Guat, Per): hydrant; (AM).

bocina, f. (1) (StřAm, Kub, Mex, LaPlá): klakson; (2) (LaPlá, Kol, Chil, Ven): naslouchátko pro nedoslýchavé; (AM); • (3) (Am): poklice na kolech auta; (JD).

bocioso, adj. (1) (Guat): volatý, mající vole; (JD).

bocol, m. (1) (Mex: Tamaulipas): tlustá kukuřičná placka, smažená na dobytčím sádle; (AM).

bocón, adj. i subst., arch. (1) m. (Per): stará střelná zbraň; (AM); • (2) (Mex): indiskrétní; (3) m. (Am): klepal; (4) **meterse de ~** (Kub): otvírat si hubu; (JD).

bocona, f. (1) (Pan): hudební nástroj; ► nástroj podobný kytarě, se čtyřmi strunami; (AM).

boconada, f. (1) (Dom): chvástání, naparování; (AM).

boconear, intr. (1) (Dom): chvástat se; (AM).

boconería, f. (1) (Portor, Dom): chvástání, naparování; (AM).

bocú, m. (1) (Kub): buben; (JD).

bocha, f. (1) (Am): palice, kokos, hlava; (JD).

bochar, tr. (1) (Mex, Ven): odítnout; (2) (Arg): propadnout u zkoušky; (AM); • (3) (Mex): vynadat komu; (JD).

bochazo, m. (1) **dar/echar un ~ a u.p.** (Ven): vynadat komu; (JD).

boche, m. (1) (Chil, Per): hádka, spor; (2) (Bol, Chil, Ekv, Per): kravál, randál, zmatek, nepořádek; (3) (Ven): rána koulí; (4) (Portor, Dom: Cibao, Ven): vynadání; (5) (Ven): odmítnutí, pokoření; (6) (Chil): pšeničná slupka; (7) **dar ~**. (Mex, Ven): odmítnout, někoho urazit; (8) **darse o llevarse un ~** (Mex: Tabasco): nepříjemné střetnutí, náraz; (AM).

bocheche, m. (1) (Portor): otok, opuchlina; (AM).

bochi, m. (1) (Chil): kravál; (JD).

bochicha, f. (1) (Arg): panděro, velké břicho, pupek; (JD).

bochichudo, adj. i subst. (1) (Arg): břichatý; (2) m. i f. (Arg): břicháč; (JD).

bochín, m. (1) (Arg): kuželka, kulička; (JD).

bochinche, m. (1) (Kol, Portor): klep, pomluva; (2) (Mex): taneční zábava; (3) výčep, krčma; (AM).

bochinhear, intr. (1) (Arg, Chil, Per, Portor, Urug): rámusit, dělat kravál; (AM).

bochinchero, m. i f. (1) m. (Mex): fláma; (2) f. (Kub): drbna, klepna; (JD).

bochinchoso, -sa, adj. (1) (Kol, Pan, Per, Portor, Dom): křiklounský; (2) (Port): nedůtklivý, malicherný, háklivý; (AM).

boda, f. (1) (Mex: Zac.): skvělá hostina, hody; (2) oběd; (AM).

bodega, f. (1) (Kub, Per, Ven): kupectví, obchod s potravinami; ► v Dominikáské republice se tento výraz vztahuje pouze k obchodu s potravinami v cukrovaru; (AM); • (2) (AM): zavazadlový vůz; (JD).

bodegaje, m. (1) (Chil): skladné; (2) skladování; (JD).

bodegonera, f. (1) (Kub): kupcová; (JD).

bodegonero, m. (1) (Kub): kupec; (JD).

bodeguero, adj. (1) (Kub): nevzdělaný; (JD).

bodoque, m. (1) (Mex): zmetek; (2) **máquina sacabodoques** (Mex): děrovačka na kůži; (AM); • (3) (Mex): boule; harampádí; (JD).

bodoquera; f. (1) (Ekv): foukačka Indiánů; (JD).

bodoquero, m. (1) (Am): pašerák; (JD).

bodorrrio, m. (1) (Mex): svatební slavnost; (AM).

bodrio, m. (1) (Arg): fušerská práce; techtle mechtle; (JD).

bofarse, zvrát. (1) (Am): změkknout, nabobtnat, nafouknout se; (JD).

bofe, adj. i subst. (1) (Portor): lehce dosažitelná věc; (2) lehká práce; (3) (Dom): levné zboží; (4) (StřAm): nepříjemný; (AM); • (5) m. (Am): protiva, štěnice; př.: *es un ~*; (6) **es puro ~** (Chil): to je to nejhorší; (JD).

bofetazo, m. (1) (Mex): facka; (JD).

bofetear, tr. (1) (Ekv, Guat, Portor): pohlavkovat, fackovat; (AM).

bofeteo, m., vulg., žert. (1) (Portor, Dom): žrádlo; (AM).

bofo, -fa, adj. i subst. (1) (StřAm): protivný, hnusný, nepříjemný; (2) m. (Hond): ševcovké nářadí k začišťování podrážky; (AM).

boga, adj. i subst. (1) m. (Kol, Ekv, Guat, Mex, Per): veslař; (2) (Kol): čeledín, hulvát, nádeník, pacholek; (AM); • (3) (Kol): nevychovaný; (4) f. (Am): veslařka; (JD).

bogar, intr. (1) (Kol): spolknout, vypít na jeden hlt; (AM).

bogue, m., (← angl. *buggy*) (1) (Chil): bugina; (AM); • (2) (Am): bugi-vugi; (JD).

bohío, m., (← ind.) (1) (StřAm, Antil, Ekv, Ven): vesnická chýše; (AM).

boicotero, m. (1) (Am): bojkotování; (JD).

boina, f. (1) **;-as!** (Mex): hopla; (JD).

boiquira, f., zool. (1) (Am): chřestýš; (JD).

bojazo, m. (1) (Kol): silná rána; (AM).

boje, m./f. (1) m. (Mex): hlupáček; (2) f. (Mex): hlupačka; (JD).

bojedad, f. (1) (Mex): hlupáctví; (JD).

bojete, m. (1) (Ven): balík, svazek; (AM).

bojo, adj. i subst. (1) m. (Ekv: Azuay): svazek, balík, ranec; (2) (Kol: Riohacha): malý tlustý obušek; (3) velký; př.: *plátano bojo*; (AM).

bojote, m. (1) (Kol, Ekv, Hond, Portor, Dom: Cibao, Ven): balík, ranec, svazek; (2) (Ven): vyvažovadlo; ► kus dřeva zabalený do pytlů, kterým povozník vyvažuje náklad tvořený jedním balíkem; (3) (Guat): malé množství tavné látky; př.: *bojote de cera*; (4) (Kol: Riohacha): hádka, spor; (AM); • (5) (Ven): motanice; (6) **estar de a ~** (Dom): mít prachy; (JD).

- bojotear**, tr./intr. (1) tr. (Ven): zabalit, svázat, omotat; ■ Var: *bojotar*; (2) intr., vyvážit náklad s *bojote*; (AM).
- bola**, f. (1) (Ven): plněný kukuřičný list; (2) (Kub): kriket; (3) (Chil): velký kulatý papírový drak; (4) (Kub, Per, Portor): cvrknání skleněných kuliček; ► dětská hra; (5) (Mex): davové šilenství; (6) hlučná a bouřlivá zábava; (7) roztržka, rozruch, převrat; (8) (Per): politická lež; (9) ~ **charrúa** (JižAm), viz.: *bola pampa*; (10) ~ **de nieve** (Kol): transportní policejní vůz; (11) ~ **pampa** (JižAm): útočná zbraň; ► kamenné koule svázané provazem; (12) ~ **perdida** (JižAm): viz.: *bola pampa*; (13) **botar la** ~ (Portor): rčení převzané z hry baseball, které vyjadřuje něco pozoruhodného, překvapivého a mimořádného; (14) **como** ~ **guacha** (Chil, LaPla): osamocení; (15) **como** ~ **sin manija** (Arg, Bol, Urug): nezadržitelně se řídit; (16) **darle, o no, a la** ~ (Kol, Mex): uhádnout, přijít tomu na kloub; (17) **dar, o no dar en** ~ (Bol, Chil, Per): uhádnout, trefit se; (18) **echar -s a la raya** (Chil): udělat chybu, zmýlit se; (19) **en** ~ (Mex): šmahem, hromadně; (20) **estar de** ~ (Dom): být hodně opilý; (21) na mizině; (22) **estar como** ~ (Portor): být opilý; (23) **estar, o meterse en** ~ (Kub): míchat se do cizích věcí; (24) **hacerse** ~ (Mex): ztratit řád, formaci; ► v souvislosti s vojskem a jakýmkoliv jiným shromážděním; (25) **jednat** zbrkle, netrefit se; (26) **parar la** ~ (Mex): zahanbit někoho, zesměšnit před ostatními, posmívat se; (27) **raspar la** ~ (Chil): zmizet bez varování, zdejchnout se; (28) **sacarse la ~ de la pata** (Arg): zbavit se problémů, vytrhnout trn z paty; (AM); • (29) (Kub): tah loterie; sport. baseball; (30) **me cuesta una** ~ (Kub): stojí mě to fůru, hromadu peněz; (31) **dar ~ a u.c.** (Chil): nafukovat co, pokládat co za důležité; (32) **darle la patada a la** ~ (Kub): pustit do světa kachnu, lež, pomluvu; (33) **de** ~ (Ven): skrz na skrz; (34) **nadosmrti**; (35) **en** ~ (Kol): úplně nahatý; (36) **hacerse ~ con u.p.** (Mex): pustit se do koho; chytit se s kým; (37) ~ **de humo** (Kub): rošťák; (38) ~ **de nieve** (Kol): zelený anton; (39) (Am): hra v kuličky; (JD).
- bolacha**, f., (← port.) (1) (Bol, Per): hutná hmota surového kaučuku; (AM).
- bolada**, f. (1) (Arg): kulečnickový šťouch; (2) (Arg, Bol, Kol, Pan, Portor, Urug, Ven): nečekané štěstí, příležitost; (3) (Kol, Ekv, Pan, Ven): mizerná hra; (4) (Kub, Guat, Mex): lež; (5) (Chil): pamlsek, pochoutka; (6) **blaf, žrádlo**; (7) ~ **de aficionado** (Arg, Urug): skočení do řeči; vložení do herní partie; (8) **no haber ~ con uno** (Portor): nemá srovnání; (AM); • (9) (Am): partie, hra; (10) **son puras -as** (Per): to jou řeči, povídačky; (JD).
- bolado**, m. (1) (StřAm, Chil, Mex): záležitost, obchod, jednání; (2) (Mex): milostná aféra; (3) (StřAm): obratný šťouch v biliáru; (4) (StřAm): fáma, povídačka, báchorka; (AM).
- boladoras**, f., pl., žert. (1) (Guat): rány pěstí; (AM).
- bolaón**, m. (1) (Ven): skvělá příležitost; skvělý obchod; (JD).
- bolate**, m. (1) (Kol): zmatek, spleť situace; (AM).
- bolazo**, m. (1) (LaPla): nesmysl, hloupost; (2) **de** ~ (Mex): nazdařbůh; (AM); • (3) **al** ~ (Mex): nazdařbůh; jen tak něco do větru mluvit; (JD).
- boleada**, f. (1) (Arg): lov pomocí *bolas*; (2) (Per): propadnutí u zkoušky; (3) (Mex): čištění bot; (AM).
- boleado**, adj. i subst. (1) (Am): nalitý, namazaný; (2) (Am): roztlučený; (3) **estar** ~ (Arg): být celý popletený; nevědět si rady; (4) m. (Mex): vyčištění bot; (5) f. (Arg): hod, lov bolasem; (6) f. (Mex): čištění bot; (7) f. (Per): prasknutí při zkoušce; (JD).
- boleador**, m. (1) (Arg): vrhač bolasa; (2) (Mex): čistič bot; (JD).
- boleadoras**, f., pl. (1) (JižAm): nástroj k lovu zvířat; ► skládá se ze dvou nebo tří kamenných koulí, podšitých kůží a pevně připevněných k provazům; používá se k lovu zvířat o velikosti koně a býka; gaučové s nimi zacházejí se zručností jako s útočnou zbraní; v některých jihoamerických zemích jako je např. Peru, není tento nástroj známý; (AM).
- bolear**, tr. (1) (JižAm): lovit pomocí *boleadoras*; (2) (Bol, LaPla): chytit, porazit, překonat; (3) (LaPla): šidit, jednat nepoctivě; (4) (Kol, Chil, Pan, Per, Ven): vyhodit někoho ze zaměstnání, od zkoušky; (5) (Mex): natřít, vyleštit boty; (6) (Arg, Urug): o koni: vzepřít se a převrátit se na záda; (7) o autě: převrátit se za jízdy; (8) **stydět se**; (9) ~ **el anca** (Arg, Urug): upřeně hledět tváří v tvář; ► úsloví převzané od jezdců, kteří zvedají pravou nohu, aby seskočili z koně a přijali výzvu na souboj; (10) ~ **la pierna** (Arg): přehodit nohu přes hřbet koně, aby jezdec sklouzl na opačnou stranu a dopadl na nohy; ► někteří autoři píší sloveso *bolear* jako *volear*; (AM).
- volear**, viz: *bolear*.
- boleco, -ca**, adj. (1) (Guat, Hond): podnapilý, stříknutý; (AM).
- bolencia**, f. (1) (Guat): opilost, pitka, opice; (AM).
- boleo**, m. (1) (Kol): rána, náraz; ■ Var.: *boleón*; (AM).

bolera, f. (1) (Kol): otrava; (2) (Mex): opice, ožralost; (JD).

bolerear, tr. (1) (Ven): povalit koně uchopením za ocas; (AM).

boleria, f. (1) (Mex): stánek čističe obuvi; (JD).

bolero, m. (1) (Kol, Portor): volán; (2) (StřAm, Mex): cylindr, buřinka; ► v Dominikánské republice je to žertovný název pro pánský klobouk; (3) (Mex): čistič bot; ► tento výraz se stále udržuje, ačkoliv už je to dlouho co se boty v Mexiku neleští krémem na boty, který se jmenuje *bola*; (4) (Kol, Kost, Pe, Portor): dřevěná hračka, která se skládá z tyče na jedné straně zakončené hrotem a na druhé straně děrovanou koulí přivázanou provázkem; ► hra spočívá ve vyhazování koule do vzduchu a zpětném napichování na hrot tyče; (5) (Urug): tažný kůň; ► v port.: *boleiro*; (6) (Kub): dámský kabátek; (7) **de a** ~ (Guat): výtečný, vynikající; (AM); • (8) (Am): výčep; krámek; (JD).

bolero, -ra, m./f. (1) (Ven): flamendr; (2) zloděj koní a dobytka, bandita; (AM).

boleron, m., aug. (1) (Kol): *bolero*; (AM).

boleta, f. (1) (Kol, Kub, Chil, Ekv, Per, Portor): soudní obsílka; (2) (Mex, Per, Portor): volební lístek; (3) (Bol, Chil): koncept veřejného spisu; (4) (Arg): předběžná kupní smlouva; (AM); • (5) ~ **de aduana** (Am): celní prohláška; (6) ~ **por exceso de peso** (Arg): účet za nadměrnou váhu zavazadel; (7) ~ **de pasaje** (Kub): jízdenka; letenka; (8) ~ **de sanidad** (Am): zdravotní osvědčení; (JD).

boletaje, m. (1) (Mex): hlasovací lístky; (JD).

boletera, f. (1) (Am): pokladní; (JD).

boleteria, f. (1) (StřAm, JižAm): prodejna, pokladna, přepážka; (AM).

boletero, -ra, adj. i subst. (1) (StřAm, JižAm, Mex): prodávající lístky, pokladní; (AM); • (2) m. (Am): pokladník; (JD).

boletín, m. (1) (Kub): jízdenka na vlak; (AM).

boleto, m. (1) (Am): jízdenka, lístek do divadla, na vlak, atd.; (AM); • (2) ~ **de empeño** (Mex): zástavní lístek; (3) ~ **redondo** (Mex): okružní jízdenka; (2) **no dar ~ a u.p.** (Chil): nebrat koho na vědomí; (5) **no le queda ni un** ~ (Chil): nemá ani findu; (6) ~ **de quiniela** (Am): sázenka; (7) **tomar ~ sin vuelta** (Chil): odejít do věčných lovišť; (8) ~ **de cargo** (Chil): konosament; (JD).

boliche, m. (1) (Portor): nekvalitní tabák; (2) (Arg, Bol, Chil, Per, Urug): obchůdek, krámek; (3) (Per): pekařství; (4) strom mýdlový; ► americký strom, plodící malé černé kuličky, které se používají jako přírodní mýdlo, nebo za účelem dětských her; (5) (Kub): plátky hovězího masa; (6) **caerse de** ~ (Ven): upadnout; (AM); • (7) hanl. (Chil): Bolivijánek; (JD).

bolichear, intr. (1) (Arg, Urug): čachrovat, hokynařit; (AM).

bolicheo, m. (1) (Am): obchůdek, hokynaření; (JD).

bolichera, f. (1) (Am): hokynářka; (2) hostinská; (JD).

bolichero, m. (1) (Am): hokynář; (2) hostinský; (3) kšeftař, vydřiduch; (JD).

bolichero, -ra, adj. (1) (Arg): maloobchodní; (AM).

bolihoyo, m. (1) (Kub, Portor): dětská hra; ► cvrnkání kuliček do jamky; (AM).

bolilla, f. (1) (Arg): kulička na hraní, hlasování aj.; (JD).

bolillero, m. (1) (Arg): osudí; (JD).

bolillo, m. (1) (Portor): cívka s nití; (2) (StřAm, Kol, Kub): paličky na bubínek; ► více užívané v pl.; (3) (Mex): veka; (4) (Kol): obušek, který jako symbol autority používají vykonavatelé veřejného pořádku; (5) (Dom): váleček; (6) **gallos de bolillos** (Portor): dětská hra; ► dvě cívky opatřené hřeby plní funkci bojových kohoutů; (AM).

bolín, m. (1) (Mex): řemen; (JD).

bolina, f. (1) (Guat): pitka; (2) **¡a ~!** (Kub): výkřik chlapce, kterému se přetrhne provázek, na který je přivázaný papírový drak; (3) **a media** ~ (Mex): podnapilý; (4) **irse de** ~ (Kub): vítr přetrhl provázek a odnesl papírového draka; (5) fig., ztroskotat, nezdařit se, propadnout; ► v Kolumbii: výraz **correr bolina** znamená mít smůlu; (AM).

bolinear, intr. (1) (Mex): bičovat, šlehat řemenem; (JD).

bolinero, m. (1) (Chil): výtržník, rváč; (JD).

bolinero, -ra, adj. (1) (Chil): hádavý, hašteřivý; (AM).

bolinillo, m. (1) (Kol): čipera; (AM).

bolista, m. (1) (Mex): rebel, revolucionář; (AM).

bolita, f., (1) (Chil): cvrnkání skleněných kuliček; ► dětská hra; (2) hlasovací kulička; (AM); • (3) (Kub): lotynka; bobek kozí, ovčí apod.; (JD).

bolitero, m. (1) (Kub): majitel loterní, sázkové kanceláře; (JD).

bolívar, m. (1) (Ven): měnová jednotka země; (AM).

boliviano, m. (1) (Bol): zákonné platidlo Bolívie; (AM).

bolo, **-la**, adj. (1) (Antil, Kol): bezocasý; ► v Kolumbii se také používá např.: *gallina de bola* („postrádající ocas”); (2) (StřAm, Mex: Tabasco): opilý; (3) **andar en bolo**, **o en bola** (Kol): chodit nahý; (AM).

bolo, adj. i subst. (1) m. (Kub, Portor): slangové označení pesa (měna); (2) m. (Mex): křestní list; (3) m., (← lat. *volō*), dárek, který dávají kmotři, aby oslavili občanský nebo náboženský akt, především křest; (4) (Kol): tykev, známá pod názvem *victoria* (*Cucurbita ficifolia*); ► v souvislosti s touto rostlinou vzniklo lidové rčení: *cuando chiquita, hombre, y, cuando grande, mujer*; (5) **ir en ~** (Kub): běžet; (6) **tumbar ~** (Kol): mít úspěch; (AM); • (7) (Am): pták bez ocasu; (8) (Am): namazaný opilý; (9) (Kol): makovice; palice hlava; (10) (Kub): kůl, kmen; (11) **en ~** (Kol): nahý, nahatý; (JD).

bologote, m. (1) (StřAm): povyk, křik, poprask, kravál; (AM).

bolombo, **-ba**, adj. (1) (Kol): tlust’oučký, břichatý, zavalitý; (AM).

bolón, m. (1) (Chil): kámen do základů stavby; (2) (Ekv): koule vyrobené ze zeleného banánu smaženého s paprikou, solí atd.; (3) (Kub, Mex): dav; augmentativum *bola mexicana* (viz); (4) (Dom): skleněná kulička, se kterou si hrají děti; (AM); • (5) (Kub): hromada; (JD).

bolongo, **-ga**, adj. (1) (Kol): tlust’oučký, břichatý, zavalitý; (AM); • (2) (Pan): buclatý; (JD).

bolsa, adj. i subst. (1) f. (StřAm, Mex, Per): kapsička; (2) pl. (Bol, Per): drobné kameny, některé velmi těžké, bohaté na vzácné kovy; (3) adj., m. (Kol: Riohacha): hloupý, pitomý; př.: *ser una bolsa*; (4) **de ~** (Chil): na cizí účet; (5) **hacer ~ una cosa** (Chil): rozsekat, rozmačkat; (6) **volver a uno ~** (Mex): oklamat; (AM); • (7) (Arg): ohřívací láhev; př.: *bolsa termoeléctrica* elektrická ohřívací láhev; (JD).

bolsazo, m., (← *bolsear*), [Š: *calabacear*] (1) (Arg): kopačky dané snoubenci nebo snoubence; (2) (← *bolsear*), [Š: *engañar*] (Guat): podvod, klam, léčka; (3) seknutí, rána šavlí; (AM).

bolsear, tr. (1) (StřAm, Mex): prošacovat, prohlédnout kapsy; (2) (StřAm, Chil, Mex): podvést, zpronevřit; (3) (StřAm, Mex): klamat, lhát; (4) (Chil): zbavit se výdajů na cizí účet; (5) (Arg, Bol, Urug): dát kopačky mezi milenci; (AM); • (6) (Arg): nacpat kapsy; (JD).

bolsera, f. (1) (Mex): kapsářka, zlodějka; (JD).

bolsería, f. (1) (Ven): hloupost, pošetilost; (AM).

bolsero, m. (1) (Chil): darmožrout, vyžírka; (2) (Mex): kapsář; (AM); • (3) (Am): zaměstnanec burzy; burzián; (JD).

bolsico, m. (1) (Am): kapsa; (JD).

bolsicón, m. (1) (Ekv, Kol: Nariño): flanelová sukně venkovanek; (AM).

bolsicona, f. (1) (Ekv, Kol: Nariño): žena, která nosí sukni *bolsicón*; ► v širším slova smyslu: venkovanka; (AM).

bolsillo, m. (1) **estar como ~ de estudiante** (Ven): nemít ani floka; (JD).

bolsiquear, tr. (1) (Am): prošacovat; (2) obrat, vytahat z kapes komu co; (JD).

bolsista, m. (1) (StřAm, Mex): kapsář, kapesní zloděj; (AM).

bolsón, m. (1) (JižAm): školní brašna; ► nepoužívá se v Peru ani v oblasti Río de la Plata; (2) (Per): dámská kabelka; (3) (Bol): velké množství nerostu; (4) (Mex): jezero laguna; (5) rozsáhlý pokles půdy; (6) (Arg: Salta): horská louka; (7) (Kol, Ekv, Dom): hlupák; (8) (Mex, Dom): lenoch; (AM).

bolsota, adj. (1) (Dom: Cibao): pitomý, hloupý, naivní; (AM).

bolsudo, **-da**, adj. (1) (Kol: Riohacha): hloupý, pošetilý; (AM).

bolla, f. (1) (JižAm): množství kvalitní vytěžené rudy; (2) (Bol): buřinka; (AM) • (3) (Per): cylindr; (JD).

bolleo, m. (1) (Kub): skandál, aféra, tahanice; (AM).

bollero, m. (1) (Kol): jitřenka; ■ Var.: *boyero*; (AM).

bollo, m. (1) (JižAm): kus stříbra, který se získává z dolů; ► nepoužívá se v Peru; (2) (Kub): **el primer barro que se echa al azúcar, que no pase de los bordes de la horma**; (3) (Kol): pokrm; ► vyrobený z kukuřičného těsta, které se zabalí do listů kukuřice a uvaří; kukuřičné těsto může být nahrazeno těstem z juky nebo banánů, podle druhu náplně mají různé názvy: *bollo de maíz*, *bollo de yuca*, *bollo de plátano*; v Ekvádoru je to houska z mouky hnětené s banány; ve Venezuele se jedná o plněný kukuřičný list ve tvaru čtverce; (4) (Chil): hrouda hlíny, ze které se vyrábí střešní krytina; (5) (Hond, LaPla): rána pěstí, bouchnutí; (6) (Kub): ženské luno; (7) (Kol, Chil): pevný lidský exkrement; (8) (Ven): urážka, nadávka, příkoří; (9) (Dom: Cibao): zmatek, spletná situace;

(10) pl. (Kol): nesnáz, obtíž; (11) ~ **mina** (Kub): tamal, ale neplní se; (12) ~ **prieto** (Kub): sladkost s hřebíčkem nebo jiným kořením; (13) **no pelar ~** (Ven): nikdy se nezmýlit, neminout se cíle; (14) **quien nació para bollos, del cielo le llueven hojas** (Kol): osudu neujdeš; ■ Var.: *el que nace pa tamal, del cielo le caen las hojas* (Mex); (AM); • (15) (Nik): centík; pl.: prachy; (16) (Am): bochník; (JD).

bollón, -na, adj.i subst. (1) (Kol): baculatý; (AM); • (2) (Kol): břicháč, tloušťík; (JD).

bomba, adj. i subst. (1) f. (Kub): naběračka v cukrovaru; (2) (Antil, Kol, Guat, Per): lež, falešná zpráva; (3) (Arg, Kub, Urug): kulatý papírový drak; (4) (Portor): velký buben, na který se hraje jednou paličkou; (5) africký tanec doprovázený zpěvem, ve kterém se hraje pouze na nástroj *bomba*; (6) monotóní zpěv, který doprovází tento tanec; (7) (Kub): peseta, měna; (8) (Ekv, Ven): horkovzdušný balón; (9) (Kol): hříva; (10) adj. (Per: Huánuco): nepotřebný, zbytečný; př.: *¿Qué tal el Profesor? – Una bomba*; (11) **salir en ~** (Kol): utéct; (AM); • (12) (Am): opice, ožralost; př.: *estar con una bomba, estaren una bomba* být ožralý; (13) (Am): sexbomba; (14) (Am): bublina; (15) (Am): žárovka; (16) (Am): cylindr klobouk; píchnutí; bodnutí narážka; prskavka, rachejtle; nafouknutý fald šatů; (17) **estar en ~** (Am): být teprve v zárodku, v plenkách; (21) **ponerse una ~** (Mex): namazat se; (JD).

bombacha, f., **bombachas**, f., pl., **bombacho**, m. (1) (Am): široké kalhoty; pumpky; (2) dětské kalhotky; (JD).

bombachón, adj. (1) (Per): širokánský o kalhotách; př.: *-chones pantalones*; (JD).

bombada, f. (1) (Kol): divoké přílivové vlny; (AM).

bombardino; m. **pegarse uno de ~** (1) (Dom): vetřít se, přijít bez pozvání; (AM).

bombástico, -ca, adj. (← angl.) (1) (Am): nabubřelý; (2) (Kub): pochvalný, velebící; (AM).

bombazo, m. (1) (Kol: Riohacha): narážka, náznak; (AM); • (2) (Arg): hloupost, nesmysl; (JD).

bombeado, f. (1) (Mex): pumpování; bombardování; bafání; (JD).

bombedora, f. (1) (Kub): kladka v cukrovaru, která usnadňuje přelévání šťávy z cukrové třtiny z jednoho kotle do druhého; (AM).

bombear, tr. (1) (StřAm, Antil, Kol, Ekv, Mex, Per, LaPlá): čerpat; (2) (Kub, Portor): přelévat šťávu z cukrové třtiny; (3) (Bol, Per, LaPlá): zkoumat nepřátelský tábor; (4) (Bol, LaPlá): špehovat, sledovat, zazanamenávat; (5) (Kol): propustit, vyhnat; (6) (Urug): vědomě někoho poškodit; (7) (Hond): schovat; (8) (Guat): krást; (9) (Kol): vypouště kroužky dýmu; (10) (StřAm, Antil): recitovat; (AM); • (11) (Arg): pokazit obchod aj.; (12) (Do): namazat se; (13) (Mex): bafat z doutníku; (14) **–se** (Mex): zbouchnout a u.p. koho; (JD).

bombera, f. (1) (Kub): hloupost; (AM).

bombero, adj. i subst. (1) (Kub): hloupý, pitomoučký; (2) m., (← port. *pombeiro*), [Š: *avizor*] (LaPlá): zvěd, průzkumník, špion, špeh; ■ Var.: *bombeador*; (AM); • (3) f. (Kub): pitomost; př.: *¡qué –ra! to je pitomina!*; (JD).

bombilla, f. (1) (Mex): naběračka, servírovací lopatka; (2) cylindr svítilny; (AM); • (3) (Am): trubička na pití čaje maté; (JD).

bombillo, m. (1) (StřAm, Kol, Pan, Portor, Dom): elektrická žárovka; (AM); • (2) (Chil): televizní lampa; (3) (Mex): cylindr lampy; (JD).

bombita, f. (1) (Kol): začervenání, stydlivost, nesmělost; (AM); • (2) **agua ~** (Kub): odražená voda; (JD).

bombo, -ba, adj. (1) (Kub): nudný, fádni, hloupý; (2) vlašný; (3) nechutný o pokrmu; (4) (Mex): o masu a rybách: zkažený; (5) (Portor, Dom): buřinka; (6) **irse uno al ~** (Arg, Urug): ztroskotat, zkrachovat; (7) arg., zemřít; (8) **mandar al ~ a alguno**, argot (Arg): zabít; (9) **poner a uno ~** (Mex): odstrčit, potupit, uhodit; (AM); • (10) **anda con ~** (Arg): krátí se jí sukně o ženě v jiném stavu; (JD).

bombola, f. (1) (Ekv: Esmeraldas): bublina; (AM).

bombón, m. (1) (Kub): naběračka větší než *bomba*; (2) (Kol): nebe, peklo, ráj nebo; ► dětská hra; (3) **a ~** (Kub): v hojně míře, značnou měrou; (AM).

bombonaje, m. (1) (Am): sláma na výrobu klobouků; (2) bot., palma jipijape; (JD).

bombote, m. (1) (StřAm, Ven): malý člun; ► vzniklo z výrazu *bombotero*: ten který řídí *bombote*; (AM).

bómper, m. (1) (Am): nárazník auta; (JD).

bombotó, m. (1) (Portor): pamlsek, pochoutka; (AM).

bonchador, m. (1) (Kub): fláma; (JD).

bonche, m. (1) (Kub): flámek, mejdan; (JD).

bondi, m. (1) (Arg): élinka tramvaj; (JD).

bondola, f. (1) (Dom: Cibao): největší kulička ve hře kuličky; (AM).

boneta, f. (1) (Mex): klobouček; (JD).

bonete; m. **dar** ~ (1) (Mex: Querétaro): nic nedát; (2) ¡~!, žert., citosl. (Guat): vůbec ne!, v žádném případě!; (AM); • (3) (Am): kapota auta; (JD).

bonetería, f., (← fr.) (1) (Chil, Mex, LaPla): galanterie, obchod s prádlem atd.; (AM).

bonetón, m. (1) (Chil): hra na fanty; (AM).

bóngalo, m. (1) (Am): chata; (JD).

bongo, m., (← malaya) (1) (StřAm, Bol, Kub, Chil, Ekv, Mex, Pan, Ven): pramice, malý člun; (2) (Kol): malá dřevěná miska; (3) (Ven): zavazadlo podomního obchodníka; (4) **el de atrás amarra el ~, aunque sirva de patrón** (Ven): neumí chodit v důležitých věcech, je neobratný a těžkopádný; (AM); • (5) (Pan): konev; tlust'och; (JD).

bongo, -ga, adj. (1) (Kol: Riohacha): významný, krásný; (AM).

bongó, m., (← afr.) (1) (Kub): buben, který používají černoši na svých slavnostech; (AM).

bongosero, m. (1) (Kub): hráč na buben *bongó*; (AM).

bonguear; (1) ~ **la pacotilla** (Ven): nevyjít z chudoby; (AM).

bonguero, m. (1) (Ven): podomní obchodník, kramář; (2) (Kol, Ekv): kormidelník, člunač; (AM).

boniatillo, m. (1) (Kub): krémový dezert ze sladkých brambor a vajíček; (AM).

boniato, m. (1) **el ~ en lodo y la yuca en polvo** (Kub): vše je na svém místě; ► batat jedlý (*boniato - Batat edulis*) se seje do vlhké půdy a maniok (*yuca - Manihot*) do suché; (AM).

bonifacio, m. (1) (Per): domácí název pro rybu nazývanou *bonito*; (AM).

¡**boniticas!**, excl. (1) (Ekv: Azuay): výraz překvapení; (AM).

bonitura, f. (1) (Am): něco moc hezkého; (2) krasavec; kráska; (JD).

bono, m. (1) (Mex): státní papír; př.: *bono de ahorro* státní ukládací papír; (JD).

boquear, tr. (1) (Kost): přitáhnout koni uzdu; (AM).

boquense, adj. (1) (Arg): buenosaireský; (JD).

boquera, f. (1) (Portor): rozparek na sukni; (AM).

boqueriento, -ta, adj. (1) (Chil): zavrženíhodný, podlý, ničemný; (2) trpící na podebraný koutek úst; ■ Var.: *boqueroso* (Dom: Cibao); (AM).

boquetero, m. (1) (Mex): zaměstnanec věznice, který eviduje vězně a zavede je do budovy; (AM).

boqueto, -ta, adj. i subst. (1) (Kol, Ven): mající zaječí pysk; (AM); • (2) m. i f. (Kol, Ven): osoba mající zaječí pysk; (JD).

boquiche, adj. (1) (Per): mající zaječí pysk; (AM); • (2) (Am): povídavý, upovídaný; (JD).

boquiduro, -ra, adj. (1) (Kub, Portor): odmouvačný, hubatý; (AM).

boquiflojo, -ja, adj. (1) (Kol, Guat, Mex, Ven): užvaněný, prohnaný; (AM).

boquilla, f. (1) (Ekv): povídačka, pomluva, tlach, fáma; (AM).

boquillazo, m. (1) (Per): ústní zpráva; (AM).

boquillero, -ra, adj. i subst. (1) (Kub, Portor): povídavý, užvaněný; (AM); • (2) m. i f. (Kub): klábosil; (JD).

boquinche, -cha, adj. (1) (Kol): mající zaječí pysk; (AM).

boquincho, adj. (1) (Arg: Salta): křivohubý; (AM).

boquinete, adj. (1) (Kol, Mex: Tabasco): mající zaječí pysk; (AM).

boquineto, -ta, adj. (1) (Kol, Ven): zaječí; (AM).

boquirrajado, adj. (1) (Am): se širokou tlamou, širokohubý; (JD).

boquisucio, -cia, adj. (1) (Ekv, Portor): hubatý, upovídaný, drzý; (AM).

boraciar, intr. (1) (Arg, Urug): chvástat se; (AM).

boratera, f. (1) (Arg, Bol, Chil, Per, Urug): naleziště boritanu; (AM).

boratero, adj. i subst. (1) (Am): v mineralogii: boraxový; (2) f., geol. (Am): ložisko boraxu; (JD).

borboja, f. (1) (StřAm, Antil, Kol, Ven): bublina; (AM).

borboró, m. (1) (Ven): lijána; (JD).

borcelana, f. (1) (Mex): nočník; (2) (Guat, Mex: Zac.): dezertní talířek; ► v mex. státě Querétaro: porcelánový talíř nebo šálek; v Guatemale: podšálek; (AM).

borchincho, m. (1) (Mex): *bochinche* (viz), tanec; (AM); • (2) (Mex): kravál; (JD).

bordante, m./f. (1) (Kub, Portor): ten, který žije v *boarding-house* nebo v penzionu; (AM).

bordear; tr. (1) (Mex): přehradit drny; bydlet v penzionu; (JD).

bordejada, f. (1) (LaPla, Ven): lavírování, salva; (AM).

bordejar, intr. (1) (LaPla, Ven): lavírovat; (AM).

bordillo, m. (1) (Chil): vlněná látka, která se vyrábí na ostrovech Chiloé; (AM).

bordín, m. (1) (Am): penzión; (JD).

bordinguera, f., despekt. (1) (Kub): majitelka penzionu; (AM).

bordinguero, m. (1) (Am): majitel penzionu; (JD).

bordo, m., vulg. (1) (Guat): okraj, břeh; (2) přírodní nebo uměle vytvořená nerovnost terénu; (3) (Guat, Mex): přehrada k zadržení vody z drnů trávy; (AM); • (4) **a ~ de un tren** (Am): jet ve vlaku; (JD).

bordón, m. (1) (Kol, Pan): miláček rodiny; (AM).

bordona, f. (1) (Arg, Urug): šestá nejsilnější kytarová struna; ► v pl. tři basové struny; (AM).

bordonear, intr., (← *bourdonner*) (1) (Per, Ven): bzučet; (AM).

bordonúa, f. (1) (Portor): velká šestistrunná kytara; (AM).

boricua, adj. i subst., hanl. (1) (Am): portorikánský; (2) m. i f. (Am): Portorikán, -nka; (JD).

Borinquén, m. (1) (Am): indiáský název pro Portoriko; (JD).

borlarse, zvrát. (1) (JižAm): udělat doktorát, být promován; ► v Peru není sloveso známé a v oblasti Río de la Plata se užívá jen zřídka; (AM).

borlote, m., (← *burlote*) (1) (Kub, Mex): mezi hráči, nedůležitý zápas; (2) (Mex): jásos, pokřik, povyk; (AM).

bornear, tr. (1) (Mex): roztočit; (JD).

borneguar, tr. (1) (Kol): kroutit; ► zdá se, že se jedná o zdrobnělinu výrazu *bornear* [Š: *dar vuelta*]; (AM).

boroboco, m. (1) (Ven): motanice; (JD).

borococo, m. (1) (Portor): zastaralý lidový tanec; (2) (Kub): pletky, motanice; (3) tajné milostné dobrodružství; (AM).

borochi, m., zool. (1) (Bol): kojot; (JD).

borocho, -**cha**, adj. (1) (Nik): bezzubý; (AM).

borodeo, adj. (1) (Nik): bezzubý, kolozubý; (JD).

borona, f. (1) (StřAm, Kol, Dom, Ven): drobky chleba; (2) (Dom: Cibao): odpadky; (AM).

boronía, f. (1) (Portor): drobeček; (2) (Kol: atl. pobř.): pokrm z uvařeného a rozdrceného banánu s lilkem; (AM).

boronillo, -**lla**, adj. (1) (Kub): rozdrobený; (AM).

borra; f. **dar en ~** (1) (Ekv): zdiskreditovat se; (AM).

borracha; f. **desnudar**, **o encuerar a una ~** (1) (Mex): provést bez potíží; (AM).

borrachento, adj. (1) (Mex): namazaný, opilý; (JD).

borrachería, f. (1) (Mex, LaPla): hospoda, krčma; (AM).

borracho, -**cha**, adj. (1) (Chil): přezrálý; (AM); • (2) **ciruela -cha** (Arg): tmavočervená slíva; (JD).

borrachoso, -**sa**, adj. (1) (Per): ochmelka; (AM).

borrado, adj. (1) (Per): pod'obaný od neštovic; (2) viz.: *borrar*; (JD).

borraja, f., pl. (1) (Kub): patoky, břечka; (JD).

borrasca, f. (1) (Arg, Mex): málo výtěžný, nevýnosný důl; (AM); • (2) **correr ~** (Mex): být zničen, ztracen; (3) přijít o věnec o ženě; (JD).

borratina, f. (1) (Arg): škrtnutí, škrtnutí kandidáta; (JD).

borregada, f. (1) (Ekv): polední odpočinek; (AM); • (2) (Am): stádo jehňat, oveček; (JD).

borregaje, m. (1) (Am): stádo jehňat, oveček; (JD).

borrego, -**ga**, m. i f. (1) (Kost): tlusté prase; (2) m. (Kub, Mex): falešná zpráva, kachna; (3) (Mex): o manželovi: domýšlivec, zhýčkanec, rozmazlenec; (4) **dar borregas** arch. (Per): nechat zahrát serenádu; (AM).

borrilla, f. (1) (Guat): lógr kávy; př.: *borrilla de tres coladas* třikrát cezený lógr; (JD).

borriquita, f. (1) (Kol): dětská hra; (AM).

boruca; f. **hacerse ~** (1) (Mex): zpitomět, pobláznit; (2) **volver ~ una cosa o un asunto** (Mex): poplést, zaměnit, splést; (AM).

boruga, f. (1) (Kub, Dom, Ven): zákusek; ► tvaroh utřený s cukrem; (AM).

boruquear, tr. (1) (Mex): přeházet, rozházet; (2) stropit skandál, povykovat; (JD).

boruquiento, adj. (1) (Mex): veselý, dělající kravál; (JD).

bosado, m. (1) (Kol): pohyb boků, vlastní tanci *currulao*; ► zdá se, že mezi otroky výraz *bosar* znamenal tančit; (AM).

boscoso, -sa, adj. (1) (Arg, Chil, Per, Urug): lesnatý, zalesněný; (AM).
bosorola, f. (1) (StřAm): usazenina; (AM); • (2) (Am): lógr kávy; (JD).
bosque, m. (1) (Kub): venkov; (JD).
bosquejo, m. (1) (Ekv: Esmeraldas): povídačka, pomluva, fáma; (AM).
bosta, f. (1) (Chil): opice o ženě; (JD).
bostear(se), intr. i zvrát. (1) (Arg, Bol, Chil, Urug): o dobytku: vyměšovat se; (AM); • (2) (Am): o lidech: kadit; (3) –se (Am): podělat, pokadit se; (JD).
bostezada/bostezadera, f. (1) (Am): zívání; (JD).
bosticar, intr., vulg. (1) (StřAm, Antil, Mex: Tabasco): huhlat, bručet, brblat; (AM).
bostonear, intr. (1) (Chil): tančit valčík; (AM).
bota, f. (1) (JižAm): velká kožená nádoba na vodu; ► v Peru se nepoužívá; (2) (Kol, Portor, Dom): kožené poudro na přikrytí ostruh bojovných kohoutů; (3) ~ **de campana, o campanera** (Mex): kus jelenice, se kterou si statkáři ovinují lýtko; (4) ~ **de potro** (Arg, Bol, Urug): kožená gaučovská obuv s otevřenou špičkou; (5) **no es para todos la ~ de potro** (Arg): ne každý to dokáže; (6) **pelea ~** (Portor): zápas dvou kohoutů s tupými ostruhami, aby se nemohli zranit; (7) **ponerse las botas** (Mex): nasadit parohy; (AM); • (8) **estar con las botas/de botas puestas** (Kub): mít kliku; (JD).
bota-agua, m. (1) (Portor): římsa nad oknem nebo dveřmi, zabraňující proniknutí dešťové vody dovnitř; (2) (Kol, Mex): zmíněná římsa, umístěná v horní nebo v dolní části; (AM).
botabarro, m. (1) (Chil): blatník; (AM).
botada, f. (1) (Antil, Kol, Per): vyhození, propuštění; (AM); • (2) (Mex): dovezení; (3) **hacer la ~ a u.p.** (Mex): dovézt koho kam; (4) **¡le dieron una clase de ~!** (Kub): ti ho pěkně vykopli; (JD).
botadero, m. (1) (Kol, Guat, Mex: Tabasco, Ven): brod řeky; (3) (Guat, Hond): objížďka kvůli nakloněné půdě; (4) (Per): vodovod; (5) vyústní objekt s mřížkou, výpust'; (6) **no hallar ~ a una cosa** (Hond): nenajít řešení; (AM); • (7) (Am): smetišť; (JD).
botado, -da, adj. i subst. (1) (StřAm, Ekv): marnotratný, utrácějící, rozmařilý; (2) (Ekv): rezignovaný, smířený se vším; př.: *este joven es botado a todo trabajo*; (3) (Mex): o opilci: spící, na mol opilý; (4) m. i f. (Bol, Kol, Kub, Ekv, Guat, Per, Ven): nalezenec; (5) **dejar a uno botado** (Antil): hodit všechno za hlavu; (AM); • (6) (Am): opuštěný o dítěti; (7) (Am): směšně laciný, skoro zadarmo, za babku; (8) (Kub): hojný; př.: *en Cuba el azúcar está botado* na Kubě je plno cukru; *todo estaba botado* všeho bylo plno; (9) **está ~** (Ven): dopadlo to dobře, je to v suchu; (10) je to hezké; (11) **ella está botada** (Ven): moc jí to sluší; (12) **eso está ~** (Am): je to skoro zadarmo, za babku; (JD).
botador, -ra, adj. i subst. (1) (StřAm, Kub, Chil, Mex, Portor): marnotratný, rozhazovačný; (AM); • (2) m. (Am): rozmařilec, marnotratník; (3) f. (Am): rozmařilá žena, marnotratnice; (JD).
botadura, f. (1) (Am): vyhození, hození; vylití; (JD).
botafango, m. (1) (Kub, Per, Portor): blatník, zástěrka na kola; (AM).
botaganado, m. (1) (Kub): nárazník; viz též: *botavaca*; (AM).
botagua, m. (Chil), viz.: *bota-agua*; (AM).
botaguado, m. (1) (Kub): krajní list rostliny *guano*, tvořící střešní krytinu domů; ► *guano* je vysoká palma s listy ve tvaru vějíře; (AM).
botaina, f. (1) (Kol): kožené pouzdro na přikrytí kohoutích ostruh; (AM).
botalodo, m. (1) (Per, Portor): blatník, zástěrka kola; (AM).
batalón, m. (1) (Portor): postrčení, šťouchanec; (2) propuštění, vyhození; (3) (Kol, Ven): kůl, ke kterému se přiváže zvíře; (AM); • (4) (Per): marnotratník, rozmařilec; (JD).
batalonear, tr. (1) (Ven): škubat, cloumat, handrkovat se; (AM).
botamanga, f. (Arg, Kol, Chil, Ekv, Per), viz.: *bocamanga*; (AM).
botana, f. (1) (Kol, Kub): kožené pouzdro na přikrytí kohoutích ostruh; (2) (Guat, Mex): poduška, která se přikládá kohoutovi na nohu k připevnění zápasnické ostruhy; (3) pochutiny, jako např. oliva, kousek šunky, sýra, které se přikusují ke skelnici vína; (4) (Kol, Ven): měch; (5) (Ven): opilec; (AM); • (6) (Mex): sendvič; (JD).
botanero, m. (1) (Mex): miska na zákusky; (JD).
botar(se), tr. i zvrát. (1) (Am): promrhat, plýtvat; (2) (StřAm, Kol, Per, Portor, Dom): ztratit; př.: *he botado el pañuelo*; (3) zvrát. (Chil): přejít na nové zaměstnání; př.: *Pedro se botó a escritor*; (4) (Dom): o řece: vylít se z břehů; př.: *el Yuna se botó esta mañana*; (5) **botarse a ...** (Chil): stát se; př.: *se botó a gracioso, a tunante*; (AM); • (6) (Chil): rozházet si to s kým; (7) (Kub, Mex): vyhodit z práce; (8) (Ven): pohodit dítě; krmit rybičky zvracet; (9) ~ **la casa por la ventana**

(Ven): vyházovat peníze okny; **(10) el bus me bota en mi casa** (Ven): autobus mě doveze až domů; **(11) ~ la concha** (Ven): mít vyrážku; **(12) ~ dañado** (Ekv): úplně rozbít; **(13) dejar -ado** (Chil): pustit k vodě koho; **(14) ~ en el juego** (Ven): prohrát peníze; **(15) ¡bótala!** (Ven): jen si dej!; **(16) ~ la lana** (Ven): otrkat se; **(17) ~ el pelero** (Ven): zatřepat bačkorama; **(18) ~ la pelota** (Kub): bláznit; **(19) flámovat**; **(20) ¡-tó la pelota!** (Kub): to byla bomba!, obdiv; př.: *si lo consigues, -as la bomba* to bude bomba, jestli se ti to podaří; **(21) ~ pólvora en gallinazos** (Kol): dělat mnoho povyku pro nic; **(22) ~ sangre** (Ven): krvácet; **(23)** (Mex): lehnout si, natáhnout se; **(24)** (Ven): zkrásnět; dobře dopadnout o přednášce aj.; vyskočit z postele apod.; **(25) ~ de guapo** (Kub): ohodit se, vyparádit se; **(26) ~ para el solar** (Kub): naštvat se; **(27) ~ a la carretera** (Kub): pustit se po silnici; (JD).

botarate, m. **(1)** (Am): rozmařilec, rozhazovačný člověk; (JD).

botaratear, **(1)** (Am): rozhazovat peníze; (JD).

botaratería, f. **(1)** (Mex): zbrkllost, ztřeštěnost; **(2)** rozmařilost, rozhazování peněz; (JD).

botavaca, m. **(1)** (Portor): nárazník; (AM).

botavara, f. **(1)** (Portor, LaPla): oj auta nebo vozu; **(2)** stojan ručního mlýnku na drcení zrn; (AM).

bote, m. **(1)** (Ven): vyhození, zahození; **(2)** přenosný žlab pro zvířata; **(3)** měch k zachycení mléka při výrobě sýru; **(4)** (Mex): vězení; **(5) ~ de vela** (Per, Portor): goeleta; ► malá plachetnice; **(6) tocarle a uno amarrar el ~** (Portor, Ven): být poslední na řadě; (AM); • **(7)** (Mex): bedna na odpadky; **(8) irse en un ~ de cuataro velas** (Chil): natáhnout bačkory; (JD).

botear, intr. **(1)** (Guat): dopravovat vodu ve člunu z jednoho místa na druhé; (AM); • **(2)** (Kub): shánět ryto o šoférovi; (JD).

botella, f., fig. **(1)** (Antil): veřejná funkce; **(2) meterse en la ~** (Ven): opít se; **(3) subirse por el pico de la ~** (Ven): dosáhnout záviděníhodného politického postavení; (AM); • **(4)** (Kub): sinekura, pohodlné zaměstnání; autostop; **(5) andar ~** (Chil): být na dlažbě; **(6) dar ~ a u.p.** (Kub): svézt koho autem; **(7) estar ~** (Chil): být na dlažbě; **(8) pedir ~** (Kub): stopařit, jezdit autostopem; (JD).

botellerío, m. **(1)** (Mex): láhve, hromada lahví; (JD).

botellero, m. **(1)** (Am): stojan, kovový košík na láhve; **(2)** (Kub): flákač, darmojed; (JD).

botellón, m. **(1)** (Am): karafa; demižón; (JD).

botería, f. **(1)** (Am): obuvnictví; (JD).

botero, m. **(1)** (Chil): švec; (AM); • **(2)** (Kub): šofér; (JD).

botica, f. **(1) Cayetano la ~** (Mex): drž hubu; (JD).

boticheli, m., žert. **(1)** (Mex): basa vězení; (JD).

botija, m./f. **(1)** f. (StřAm, Portor, Dom, Ven): zakopaný poklad; ► kvůli zmínce o nádobě, do které se obvykle schovávají peníze; **(2) poner a uno como ~ verde** (Kol, Kub, Guat, Portor): urazit někoho; př.: *le dije hasta botija verde*; ► v Dominikánské republice je v tomto rčení slovo *botija* nahrazeno výrazem *botijuela*; (AM); • **(3)** (Urug): holčička; **(4) decir a u.p. hasta ~ verde** (Am): vynadat komu; **(5)** m. (Am): dítě, klouček, usmrkánek; (JD).

botijuela, f. **(1)** (Hond, Portor, Dom, Mex: Tabasco, Ven): zakopaný poklad; **(2)** (Kub): úlisnice; **(3)** dechový hudební nástroj; ► původně se jedná o hliněnou nádobu na olej; staří černoši mají ve zvyku nazývat tento nástroj *bunga*; **(4) soplar la ~** (Kub): lichotit; (AM); • **(5)** (Kub): lidový bubínek; šmajchlíř; **(6) le dije hasta ~** (Dom): sprostě jsem mu vynadal; (JD).

botijueleo, m. **(1)** (Kub): lichocení, pochlebování; (AM).

botillería, f. **(1)** (Kol): bufet, občerstvení, cukrárna; **(2)** (Chil): prodej vína v lahvích; (JD).

botillero, m. **(1)** (Kol): barman; **(2)** (Mex): obuvník; (JD).

botín, m. **(1)** (Chil): punčoška, ponožka; (AM).

botiquín, m. **(1)** (Ven): hospoda, krčma; (AM).

boto; adj. **amolando y siempre ~** **(1)** (Portor, Dom): pracující a neustále chudý; (AM).

botiquinero, m. **(1)** (Ven): barman; (JD).

botón, m. **(1)** (Mex): dvojspřežení; **(2)** špička provazu; **(3)** argot (Arg, Chil, Urug): fízl, policajt; **(4)** (Kub): výtka, výčitka; **(5)** (Dom): extrémně chladný severní vítr; **(6) ~ de leche** (Kol, Hond, Portor, Ven): **ten keramický nebo porcelánový**; **(7) al ~, o al ~ botón** (Arg, Bol, Chil, Per, Urug): nadarmo, zbytečně; (AM).

botonar, tr./intr. **(1)** tr. (Am): přišít knoflíky; **(2)** intr., zapnout; vyhnat; ► v Peru není tento výraz obvyklý; (AM).

botonear, intr. **(1)** (Am): zapnout; **(2)** (Kub): rašit; (JD).

botones, m. **(1)** (Am): policajt; (JD).

bototo, m. (1) (Ekv): tykev, nádoba; (2) (Chil): těžká vojenská obuv; (AM).

botúa, f., vulg. (1) (Kub): žrádlo; (AM).

botudo, -da, adj. (1) (Kub, Mex: Tabasco): o koni: bílý do poloviny bérce; (2) (Mex): černosrstá nebo tmavosrstá jízda se čtyřmi bílými koňmi; (AM).

¡botulante!, excl. (1) (Ekv): Antikriste!; (AM).

botuto, m., (← ind.) (1) (Kub, Ven): dlouhá a dutá stopka listu papáji melounové (*Carica papaya*); (2) (Kol, Ven): válečná indiánská trubka, vyrobená z pálené hlíny; (3) trubka vyrobená z lastury (*Strombus gigas*); ► někteří američtí kronikáři považovali *botuto* za velkou dřevěnou flétnu, jiní zase za lasturu s otvorem; (4) (Ven): pupeční šňůra; (AM).

box, m. (1) (Am): poštovní přihrádka; (JD).

boxer, m. (1) (Am): boxér, buldok; (JD).

boxeril, adj. (1) (Chil): boxéřský; ■ Var.: *boxístico* (Am); (JD).

boxita, f. (1) (Mex): holka; (JD).

boxito, m. (1) (Mex): kamarád, kumpán; př.: *¡oye, ~ lindo!* poslyš, kamaráde; (JD).

boya, f. (1) (Am): záhyb; zub; bohatá rudná žíla; (2) (Chil): tepaná práce; (3) **estar en la buena** ~, hovor. (Am): být v dobré náladě; (4) **¡estamos en la pura ~!** (Chil): máme dušičku v peří, jsme rádi; (JD).

boyado, adj. (1) (Pan): lehoučký; (JD).

boyar(se), intr. i zvrat. (1) intr. (Portor): dřít se, plahočit se; (2) zvrat (Pan): zhatit se, zmařit se; (AM); ● (3) (Am): mít štěstí, úspěch; (4) **-se** (Pan): plout na povrchu; (JD).

boyazo, m. (1) (StřAm, Chil): rána pěstí, bouchnutí; (2) rána, rvačka; (AM).

boyero, m. (1) (Ekv): bodec; (2) (Kol): jitřenka; (AM).

boyobán; (1) **de ~** (Kub): k nakousnutí, chutný; (AM).

bozada, f. (1) (Kol): ohlávka; (AM).

bozal, adj. i subst. (1) m. (StřAm, Kol, Kub, Chil, Ekv, Mex, Pan, Per, Portor, Urug, Ven): uzda; (AM); ● (2) (Am): o černoších: špatně hovořící španělsky; (3) (Kub): ukecaný; (4) m. (Chil): hulvát; (5) m. (Mex): huba, držka, tlama; (JD).

bozalear, tr. (1) (Kost): přitáhnout koni uzdu; (AM).

bozalillo, m. (1) (Ekv, Mex, Per): druh ohlávky; (AM).

bozalón, -na, adj., (← *bozal* „cizinec mluvící špatně španělsky“) (1) (Ekv): o Indiánech: mluvící špatně španělsky; (AM).

bracamonte, m. (1) (Kol): skřítek, šotek; (AM).

braceador, adj. (1) (Am): o klusajícím koni: zvedající vysoko přední noky; (JD).

bracear, intr. (1) (Dom): nezákonně se obohatit; (AM); ● (2) (Kub): bojovat; (JD).

bragado, -da, adj. (1) (Arg, Urug): o srsti zvířete: pruhovaný se světlejšími pruhy; ► také v Brazílii; (AM).

bragazas, f., pl. (1) (Kub): řvaní, průdch; (AM).

braguero, m. (1) (Per): popruží řemen; (2) (Chil): plenka na břicho pro děti; (AM); ● (3) (Mex): popruh; (JD).

braguetá; f. **casamiento de ~** (1) (Per, Portor, LaPla): svatba pro peníze; (2) **estar uno como ~ de fraile** (Arg, Urug): být moc vážný; (AM).

braguetear, (1) (Mex): oženit se pro peníze; (JD).

braguetero, adj. (1) (Chil, Guat, Per, Portor): vypočítavý; (2) (Per, Portor): žijící na úkor ženy, pžíživnický; (AM).

braguetilla, f. (1) (JižAm): pec, která se kdysi používala na slévání stříbrné rudy; ► tvořila ji malá otevřená díra v zemi, která byla vyzděná; (AM).

bramadera, f. (1) (Kol, Kub): díra v peci, řvaní, průdch; (AM); ● (2) (Mex): kůl; (JD).

bramadero, m. (1) (StřAm, Arg, Kol, Kub, Ekv, Mex, Per, Dom): kůl, ke kterému se přivážou zvířata, k jejich okutí, ochočení, nebo zabítí; ► není známý španělský výraz pro tento amerikanismus; (AM).

bramador, m. (Pan), viz.: *bramadero*; (AM).

bramear, (1) (Pan): bučet; (JD).

bramera, f. (1) (Chil): průdch, řvaní; (AM).

bramoroso, -sa, adj. (1) (Ven): bučící, řvoucí; (AM).

brancal, m. (1) (Portor): dvojité ojí; (2) **coche o calesa de ~** (Portor): tažený pouze jedním koněm; (AM).

brasero, m. (1) (Kol): ohniště; ► užívá se také v Brazílii; (AM).

brasileño, brasileiro, adj. (1) (Am): brazilský; (JD).

brassier (e), m. (1) (Am): podprsenka; př.: ~ *corto* podprsenka; ~ *largo* podprsenka s živůtkem; (JD).

brava, f. (1) (Kub): pumpnutí o peníze; (2) **a la ~** (Mex, Portor): silou, násilím; (3) **dar una ~** (Kub): nahnat strach, vyděsit; (AM).

bravata, f. (1) (Portor): vichřice, mořská bouře; (AM).

bravatear, intr. (1) (Chil, LaPla): vychloubat se, kasat se; ■ Var.: *bravetear* (Guat); (AM).

bravero, m. (1) (Kub): chvastoun, tlučhuba, ničema, padouch; (AM).

bravo, -va, adj. i subst. (1) (Kub): podvodný, pletichářský; (AM); ● (2) (Am): o rostlině: divoký, planý; o zvířeti: nezkrocený, plachý; (3) (Am): pálivý na jazyku; (4) (Am): zlostný, hádavý; (5) **a la -va** (Am): nadivoko; (6) po zlém, násilím; (7) m. (Kub): rváč; (8) skvělý chlapík; (9) rumajzl rum; (JD).

bravuco, adj. (1) (Am): chvastounský; (JD).

bravuconerías, f., pl. (1) (Portor, Dom): naparování, chvástání; (AM).

brazada, f. (1) (Kol, Guat, Dom, Ven, LaPla): sáh (1,67 m), délková jednotka užívaná v námořnictví; (2) ~ **de piedra** (Mex): měřítko, které slouží jako jednotka při prodávání kamenů na zdění, které se pokládají tak, že tvoří kvádr o rozměrech 4 lokty široký a 1 loket silný; ► 1 loktu odpovídá asi 40 centimetrů; (AM).

brazo; m. **de ~** (1) (StřAm, Bol, Mex, Per, Portor, Ven): držet někoho pod paží; (AM); ● (2) **estar/ir hecho un ~ de mar** (Ekv): být naštvaný; (3) ~ **de mar** (Ekv): zlostník; vztekloun; (JD).

brazolargo, m., zool. (1) (Am): pavoučí opice; (JD).

brea, f., fig. (1) (Mex): výkal, trus; (2) (Guat): peníze; (AM); ● (3) **largar la ~** (Am): vypláznout prachy; (JD).

break, m. (1) (Am): brejk, odtržení zápisníků; (JD).

breca, f. (1) (Ven: Táchira): galoše; (AM).

bregador, -ra, adj. (1) (Ven): prostopášný, zhýralý, rozpustilý; (AM).

bregar, intr. (1) (Ven): namlouvat si, randit; (2) ~ **la arepa** (Kol): dřít se, makat; (JD).

bregetear, intr., vulg. (1) (Dom): dřít se; (AM).

bregón, -na, adj. (1) (Dom): drzý, chlubitivý, upovídáný; (AM).

bregueta, f. (1) (Hond): večírek, sešlost zábavných lidí; (AM).

breguetear, intr. (1) (Kol, Dom): dřít se; (AM).

bréjete, m. (1) (Dom): motanice, kravál, skandál; (AM).

brejeterías, f., pl. (1) (Kol: Riohacha): klep, pomluva, povídačka; (AM).

brejetero, -ra, adj. (1) (Ven): vtíravý, neodbytný; (AM).

breke, m. (1) (Am): uzda; (JD).

breñero, m. (1) (Kub): houští, houština; (AM).

breque, m., (← angl. *brake*), [Š: *freno*] (1) (StřAm, JižAm): vlaková brzda; (2) (← angl. *break*), [Š: *coche de cuatro ruedas*] (Arg, Chil, Urug): velké auto na čtyřech kolech; (3) (LaPla, Ekv, Per): zavazadlový vůz; ► způsob psaní *breck* se více užívá v oblastí Río de la Plata; (4) **apretar el ~** (Kol): snažit se, usilovat, namáhat se; (AM); ● (5) (Am): ruční brzda, brzdař; (6) **meter ~** (Ekv): štvát, honit v práci apod.; (JD).

brequear, tr. (1) (StřAm): brzdit; (AM).

brequero, m. (1) (StřAm, JižAm): brzdař; (AM).

brete, m. (1) (Arg, Urug): dvůr, kde se značkuje nebo zabíjí dobytek; (2) žert. (Portor): flirtování, milostné dobrodružství; (3) (Kub): motanice, zmatek; (4) (Dom): hádka, spor, rvačka; (AM); ● (5) (Arg): kohoutí zápasiště; (6) **tener un ~, estar en -es con u.p.** (Kub): hádat se s kým; (JD).

bretear, intr., žert. (1) (Portor): flirtovat, laškovat; (AM).

breteles, m., pl. (1) (Arg): ramínka prádla; (2) šle; (JD).

bretero, -ra, adj. i subst., vulg. (1) (Kub, Portor): rváč; (AM); ● (2) m. (Kub): zvoneček všechno poví; klepař; prášil; lhář; (JD).

breva, f. (1) (Portor, LaPla): doutník vynikající kvality; (2) (StřAm, Kub, Mex, Pan, Per): žvýkací tabák; (3) (Chil): plod keře kladivník (*Cestrum parqui*); ► v Chile je tento keř známý pod názvem *palqui*; (4) ~ **curada** (Chil): kecal, mluvka; (5) ~ **pococha** (Arg): plod keře kladivník (*Cestrum parqui*); ► v Argentině je tento keř známý pod názvem *duraznillo*; (6) **pelar la ~** (Arg, Urug): obrat, okrást; (AM).

breve, m. (1) (Am): krychle; (2) **lo más ~** (Ekv): co nejdříve; (JD).

briaga, f., (← stšp. *briaguez*), [Š: *embriaguez*] (1) (Mex): opilost, pitka, opice; (AM).

briago, -ga, adj., (← stšp. *embriago*), [Š: *borracho*] (1) (Mex): opilý; (AM).

brica, f. (1) (Dom): kousek mýdla; (JD).

bricamo, -ma, adj. (1) (Kub): černošský původem z Carabalí; ► oblast v západní Africe; (AM).

briches, m., pl. (1) trenýrky; kalhoty; (JD).

brigán, adj. i subst., (← fr. *brigand*), (1) m. (Guat, Dom, Ven): loupežník, bandita, lupič; (2) m. (Dom): pobuda, ničema, lump; ► užívá se také feminimum *brigana*; (AM); • (3) adj. (Am): banditský, lupičský, loupežnický; (JD).

brigandaje, m., (← fr.) (1) (Kol, Guat): loupež, krádež, zlodějství; (AM).

brillantino, -na, adj. (1) (Arg, Urug): zářící, lesklý; ► užívá se pouze v poezii; (AM).

brillazón, m. (1) (Arg, Bol, Urug): zrcadlení, odraz světla; (AM).

brilloso, -sa, adj. (1) (Arg, Per, Portor, Dom): lesklý, zářící; (AM).

brimbrán, m. (1) (Dom): povyk, nepokoj, pobouření, skandál; (AM).

brincada, f. (1) (Kol): poskočení; (AM).

brincadera, f., **brincadero**, m. (1) (Am): skákání; (JD).

brincar, intr. (1) (Am): o slunci: zářit; (2) (Ven): zatáhnout, zaplatit; (3) –se (Kol): vyřídít, oddělat a u.p. koho; (JD).

brinco; m. **de un ~** (1) (StřAm, Mex, Per, Portor, LaPla): náraz, jedním skokem; ► v Kolumbii říkají: *en un brinco*: dvěma dlouhými kroky, v Dominikánské Republice se užívá fráze: *en brinco y medio*; (2) ?**Para qué son tantos brincos estando el suelo parejo?** (StřAm, Mex): dobrat se výsledků i bez zbytečného vychloubání; (3) **quitarle a uno los brincos** (Kol, Ven): vrátit ho zpátky na zem; (AM); • (4) (Mex): herna; (5) **dejarse de –os** (Mex): přestat se vytahovat; (6) **echar un ~ a u.p./ c.** (Mex): skočit na koho, co; (JD).

brincolar, intr. (1) (Kol: alt. pobř.): skákat, hopsat, poskakovat; (AM).

brinquillo, -lla, m. i f. (1) (Ekv): nezbedné, skotačivé dítě; (AM).

brique, m., (← angl. *brig* nebo ← *bricarca*) (1) (Kol: Riohacha): brigantina; ► plachetní loď; (AM).

briquet, m. (1) (Am): zapalovač; (JD).

brisa, f. (1) (Kol): prudký vítr, který obvykle fouká v létě; (2) (Ven): východní nebo severovýchodní pasátní vítr; (3) (Kub): chuť; (4) **coger ~** (Portor): utéct, prchnout; (AM); • (5) arg. (Mex): flákota; (JD).

brisar, tr./intr. (1) tr. (Dom): zvracet; (2) intr. (StřAm): o větru: vanout, foukat; (AM).

brisca; f. **meterse uno en ~** (1) (Portor): uprchnout; (AM).

brisera, f. (1) (StřAm, Kol, Kub, Portor, Ven): světlo vozu; (AM).

briserillo, m. (1) (Ven): světlo vozu; (AM).

brisero, m. (StřAm, Kol, Ekv), viz: *brisera*; (AM).

británico, britano, m. i f. (1) (Am): Angličan, -nka, Brit, -tka; (JD).

brizna, f. (1) (Ven): mrholení, deštík; (AM).

briznar, intr. (1) (Ven): poprchat, mrholit; (AM).

brocearse, zvrat. (1) (Chil): vytěžít; (2) pokazit obchod; (AM).

broceo, m. (1) (Chil): vytěžený dül; (AM).

broco, -ca, adj. (1) (Portor): o dobytku: jednorohý; (2) o osobě: jednoruký, jednonohý; (AM).

brocha, adj. i subst. (1) f. (Kub, LaPla): hra, která spočívá v házení disků do dřevěného válce; (2) adj. (StřAm): dotěrný, prostořeký, úlisný; (3) **hacerse ~** (Guat): tvářit se hloupě, dělat ze sebe hlupáka; (AM); • (4) m. i f. (Am): šmajchlíř, -ka; (JD).

brochar, tr. (1) (Kub): hrát hru *brocha*; (AM).

brochazo, m. (1) (Kol, Guat): hloupý žert; (AM).

broche, m. (1) (Chil, Per, Portor): kancelářská sponka; ► anglický výraz *clip* používají vzdělání lidé, speciálně na úřadech v Peru a Portoriku; (AM); • (2) (Arg): kolíček na prádlo; (3) pl. (Hond): manžetové knoflíčky; (JD).

brochón, -na, adj. (1) (StřAm): dotěrný, úlisný; (AM).

brodio, m. (1) (Mex): závada na obuvi, která způsobuje nepohodlné nošení; (AM).

brollero, -ra, adj. (1) (Ven): pletichářský, popletený; (AM).

brollo, m. (1) (Kol, Dom, Ven): spleť situace, zmatek; (AM).

bromisto, m. (1) (Am): šprýmař; (JD).

bronca, f. (1) (Arg): zuřivost, vztek; (AM).

broncear, tr. (1) (Mex): rachotit, dělat rámus; (AM).

bronchar, (1) (Kub): dělat si legraci a u.p. z koho; (JD).

bronquear, tr./intr. (1) (Kub): kárat; (2) hádat se, hašteřit se; (3) intr. (Mex): o koni: vzpínat se, neposlušchat svého jezdce; (AM).

bronquiar, tr. (1) (Mex): rozčítit se, rozzlobit se; (AM).

bronquinoso, -sa, adj. (1) (Kol, Ven): hádavý, hašteřivý; (AM).

bronquista, adj. (1) (Ekv): hádavý, hašteřivý; (AM).

broquel, adj. i subst. (1) (Guat): o zvířeti: mající rohy blízko sebe; (AM); • (2) m. (Am): balustráda; (JD).

brota, f. (1) (Chil): rašení, pučení; (AM).

brotón, m. (1) (Guat): **strom jehož větve se obnovují shozením, protože neusychají; stromy zvané brotones jsou: jocote (Spondias), piñón (Jatropha), ceiba (Bombax), kopál (Hymenaea) a další;** (AM).

brozorola, f. (1) (Kost): usazenina, sedlina; (AM).

bruaca, f. (1) (Arg): mošna, kabelka; (JD).

brucú, adj. (1) (Kub): o černochovi: guinejský, přicházející z Guiney; (AM).

bruja, adj. i subst. (1) f. (Kub, Portor): přelud, klam; (2) lehká ženština; (3) (Mex): společenská hra; (4) adj. i m., žert. (Kub), Mex, Portor): na mizině, bez peněz; (AM); • (5) **estar ~** (Am): mít jednu kapsu prázdnou a druhou vysypanou; (JD).

brujear, tr./intr. (1) intr. (Mex, Port): hýřit, flámovat; (2) tr. (Ven): lovit divoké zvířata; (AM).

brujera, f., žert. (1) (Mex: Tabasco): chudoba, bída; (AM).

brujería, f., žert. (1) (Portor): chudoba, bída; (AM).

brujez, f., žert. (1) (Mex): chudoba, bída; (AM).

brujitos; m., pl. **hacer ~** (1) (Kol): chovat se k někomu podezřele; (AM).

brujo, m. (1) **el que fuere más ~, volará más alto** (Kol): vychvalovat něčí dovednost do nebe; (AM).

brújula, f. (1) (Ven): znamení v karetní hře; (2) **no verle ni la ~ a alguno** (Ven): nevidět ho; (AM).

brujulear, intr. (1) (Per, Portor): flámovat, hýřit; (2) (Kol): kout pikle, uvést do provozu firmu, podnikání; (AM); • (3) (Ven): ohánět, honit se; (JD).

brulote, m. (1) (Bol, Chil): neslušný výraz, urážka; (2) (LaPla): zápalný a satirický dopis; ► někdy provokativní a sprosté slovo; (AM).

bruñidera, f. (1) (StřAm): obtíž, nepříjemnost; (AM).

bruñido, -da, adj. (1) (StřAm): dotěrný, otravný; (AM).

bruñir, tr. (1) (StřAm): obtěžovat, otravovat; (AM).

brusca, f. (1) (Kub, Portor): klestí, chrastí; (2) **hacerse ~** (Portor): ulejšvat se; (AM).

brusquero, m. (1) (Ekv): houští, křoví; (2) (Port): klestí, chrastí; (AM).

brusquilla, f. (1) (LaPla): chrastí, klestí; (AM).

brusulaca, f. (1) (Pan): houští, klestí; (AM).

brutada, f. (1) (Am): burtálnost, hrubost; (JD).

brutear, intr. (1) (Arg): tlachat, mluvit nesmysly; (2) (Guat): jednat hrubě; (AM).

bruto, -ta, adj. (1) (Chil): **říká se tak kohoutovi původem ze země, v protikladu anglické rase a obecně všem zvířatům podřadné rasy a dokonce i neživým věcem;** (2) **a la bruta** nebo **lo bruto** (Kost, Chil, Mex, Per, Port, LaPla): hrubě, drsně, neotesaně, lajdácky; (3) **en ~** (Portor, Dom): bohatě, nadměrně; př.: *tenemos café en bruto*; (4) bez slitování; př.: *le pegó en bruto*; (AM).

brutote, m. (1) (Ven): brouk hovnivál; (JD).

bubuya, f. (1) (Bol): svezení lodi proudem, bez použití vesel; (AM).

búcara, f. (1) (Dom): místo s teplými kameny na pobřeží, kde je málo půdy; ► v pl. tento výraz znamená: útes; viz též: *múcara*; (AM).

búcaro, m. (1) (JižAm): tři typy půdy, které se nachází v různých amerických oblastech, půdy mají bílou, černou a červenou barvu; (2) fig. (Dom): nevděčník; ► přezdívka kterou dávají v mex. státě Cibao obyvateli hlavního města; protože el *búcaro* (*Oedicnemus dominicensis*) je pták, který snadno opustí hnízdo a více už si na něj nevzpomene; (AM).

bucéfalo, m., iron. (1) (LaPla): herka; (AM).

buco, m. (1) (Ven: Trujillo): kanál, stoka; (2) (StřAm): lež, báchorka; (3) **darse ~** (StřAm): tvářit se důležitě; (AM).

bucul, m. (1) (Guat): nádoba vyrobená z Kalabašového stromu (*Crescentia. Cujete*); ► nádoba *bucul* je podobná nádobě *guacal*, ale má jisté odlišnosti; (AM).

bucurú, m., (← chiquitano) (1) (Bol): *papa acuosa*; ► houbovitá, měkká hlíza, která zadržuje dešťovou vodu; (2) (StřAm): uřknutí; (AM).

buchaca, f. (1) (StřAm, Mex, Ven): mošna; (2) (Hon): vězení; (AM).

buchácará, f. (1) (Kol): kabelá; (AM).

buchazos; m., pl. **dar** ~ (1) (Ekv): rozmačkat, rozdrtit; (AM).

buche, m. (1) (Ekv): cylindr; (2) (Guat, Mex): struma, vole; (3) (Kub): osoba hodná opovržení kvůli nějakému nedostatku, vadě; (4) ~ **y pluma** (Antil), viz: *buchipluma*; (AM); • (5) (Kub): ničema; pl. buclaté tváře; (6) **hacer –es** (Mex): napít se, pít; (7) **hacer –es de u.c.** (Mex): polykat co; (JD).

buchería, f. (1) (Kub): zmetek; (AM).

buchero, m. (1) (Ven): tajemství, něco co někdo nechce říct; (AM).

buchí, m. (1) (Pan): křupan, buran, vesničan; (JD).

buchicacho, adj. (1) (Kol): tlust'oučký, břichatý; (JD).

buchinche, m. (1) (Kub): hospoda, krčma; (2) chýše, chatrč, barabizna, krámek; (AM).

buchipluma, m., despekt. (1) (Antil): osoba, která neplní své sliby; ► také označuje, že slova a skutky této osoby jsou bezvýznamné; (AM).

buchito, m. (1) (Kub): kafičko; př.: *nuestro sabroso* ~; (JD).

buchógrafo, adj. i subst. (1) (Pan): opilý, namazaný; (AM); • (2) m. (Pan): pařil, mazavka; (JD).

buchón, -na, adj. i subst. (1) (Kub): dobrácký, moc důvěřivý; (2) (Ven): zlodějský; (AM); • (3) (Mex): volatý o sobě; (4) m. i f. (Kol): klouček, děvče; (5) (Kub): dobrák, -račka; (6) (Mex): volatý člověk; (7) (Ven): zloděj; (JD).

budare, m. (1) (Kol, Ven): hliněná nebo železná miska na pečení kukuřice; ► ve Střední Americe pro tuto mísu užívají výraz *comal*; (AM).

budín, m. (1) (Am): fešanda; (2) **estar en el** ~ (Kub): flinkat se; (JD).

buenamoza, f. (1) (Kol): žloutenka; (AM).

buenas-noches, m., fam. (1) (Urug): osoba, která nevidí do některých záležitosti, něčemu nerozumí, není v obraze, je mimo mísu; (AM).

¡buenísimo!, citosl. (1) (Per, Portor, Dom): dobře!, výrobně!, tak tak!; ► výsměšný výraz, který schvaluje něčí potrestání; (AM).

buenito, adj. (1) (Arg): dost dobrý; (JD).

bueno, -na, adj. (1) **estar uno en la -na** (Bol, Chil, LaPla): být v dobré náladě, najít štěstí; (2) **costarle a uno su ~ una cosa** (Chil): stojí ho to námahu, peníze; (3) **tener a uno, o tenerse, por** ~ (Arg, Per, Portor, Urug): moci; (4) být statečný; (AM); • (5) **¡~!** (Mex): haló!; (6) **a las –nas** (Am): rád, po dobrém; (7) **andar en la –na** (Am): mít štěstí; (7) **de –nas, de por –nas** (Mex): po dobrém; (9) **ser ~ de agua** (Am): být dobrý plavec; (JD).

buenón, m. (1) (Chil): fešák; (JD).

buenona, f. (1) (Chil): fešanda; (JD).

buey, m., fig. (1) (Mex): o manželovi: paroháč; (2) (Portor): hromada peněz; př.: *ganarse uno un buey*; (3) ~ **broco** fig. (Portor): vlivná, mocná osoba; (4) ~ **cabrero** (Kol): ochočený vůl, který slouží jako vůdce; (5) ~ **corneta** (Chil, LaPla): vůl s jedním rohem; (6) (Bol): neposlušný, povykující vůl; (7) fig. (LaPla): dotěrná osoba; (8) ~ **de saca** (Kub): vůl určený k vylákání divokých býků; (9) fig., udavač, donašeč; (10) ~ **muerto** (Portor): výhodná koupě, cenná věc, která se dá získat za málo peněz a bez námahy; ► v obchůdcích *baratillos* se objevují oznámení: *colosal buey muerto a precios de quemazón*; (11) **el ~ lerdo bebe el agua tibia** (LaPla): je třeba být ostrážitý, nezaspat na vavřínech; (12) **el que nació para ~, de arriba le caen las llaves** (Mex):): smůlu nebo štěstí máme už od kolíčky, osud každého je předurčen už před narozením; (13) **el que por su gusto es ~, hasta la coyunda lame** (Mex): člověk, který dělá něco co mu škodí, ale nenechá toho, protože se mu to líbí a těší ho to; (14) **nunca falta un ~ corneta en una tropa** (Arg, Bol, Urug): mezi lidmi: není možné vyhnout se zrádci, udavači, donašeči; (15) **pegar buyes** (StřAm): usnout; (16) **saber uno con los bueyes que ara** (Arg, Portor, Urug): znát někoho jako své boty; ► znát lidi, se kterými pracujeme a mluvíme, předvídat jejich úmysly, záměry; (17) **sacar al ~ de la barranca** (Mex, Portor): provést, vykonat, vyříditi obtížnou věc; (AM); • (18) pl. (Kub): hnáty, pazoury; (19) (Chil): trouba, moula; (20) **hablar de –yes perdidos** (Am): mlátit prázdnou slámu; (21) pozdě bycha honit; (JD).

bueyero, m. (1) (Am): volák, honák; (JD).
¡buf!, citosl. (1) (Chil, Guat): fuj!; (AM).
bufa, adj. i subst. (1) f (Kub): opilost, pitka, opice; (2) adj., opilý, namazaný; (AM).
bufadera, f. (1) (Mex): řehačka; (JD).
bufandilla, m./f. (1) (Kub): opilec; (AM).
búfano, -na, adj. (1) (Kub, Ven): měkký, houbovitý; ► ve Venezuele se tento výraz užívá v souvislosti se dřevem; (AM).
bufar, intr. (1) (Am): nafukovat se; (2) (Mex): smrdět jak tchoř; (3) –se (Mex): o omítce: odfouknout se; (JD).
bufadero, m. (1) (Dom): jeskyně ve skále obklopená mořem; (AM).
bufeo, m. (1) (Am): svinčucha, delfin; (JD).
bufete, m. (1) (Mex): skleník; (JD).
bufo, -fa, adj. i subst. (1) (Ven): měkký, houbovitý; (2) m. (Per: Ica): pokrm ze srdce a vnitřností krávy nebo ovce, se solí, vínem a dalšími přísadami, nepřidává se voda ani tuk, podává se s rýží; (AM); • (3) (Mex): namazaný; (4) m. (Mex): mazavka; (JD).
bufón, m., arg. (1) (Arg): střelná zbraň; (AM).
bufosa, f., arg. (1) (Arg): revolver; (AM).
bufoso, m., arg. (1) (Arg, Per): revolver; (AM).
bugambilia, f., bot. (1) (Am): strom bougainville; (JD).
bugato, m., vulg. (1) (Dom): buzerant; (AM).
buír, (1) (Mex): házet sebou; (JD).
buitre, m. (1) (Kub): funebrák; (2) **está de ~** (Kub): pozval se sám; (JD).
buítreada, f. (1) (Chil): zvracení; (AM).
buítrear, intr. (1) (Chil, Per): zvracet; (AM); • (2) (Am): oddělat, odpravit, zabít; (3) lovit supy; (JD).
buitrón, m. (1) (Per): rovné a slunné místo na sušení listů koky; (AM); • (2) (Am): tyglík; (JD).
buja, f. (1) (Mex): vyvločkování kola vozu; (AM).
bujarro, m. (1) (Ven): teplouš, homosexuál; (AM).
buje, m. (1) (Mex): nádoba, džber; (AM).
bujear, (1) (Pan): jódlovat; (JD).
bujeo, m. (1) (Pan): jódlování; (JD).
bujiar, intr. (1) (Ekv: Esmeraldas): číhat, špehovat, slídit; (AM).
bul, m. (1) (Mex): černá fazole; (JD).
bulbo, m. (1) (Mex): elektronika, radiolampa; př.: ~ *al vacío* elektronka; (JD).
buldoceo, m. (1) (Am): zarovnání buldozerem; (JD).
buldocero, m. (1) (Am): řidič buldozeru, buldozerista; (JD).
bule, m. (1) (Mex: Guerrero): nádoba, džber; (2) **el que nace para ~, hasta jícara no para** (Mex): neutečes svému osudu; ■ Var.: *el que desde chico es guaje, gasta acocote no para* (Mex); (AM); • (3) (Mex): tykev; (JD).
búllico, -ca, adj. (1) (Mex, Portor, Ven): u kuru domácího: žlutý s bílými skvrnami; ► pro portorické milovníky kohoutích zápasů: šedý, popelavý; v Guatemale se jedná o barvu bojovných kohoutů; (AM).
bulín, m., argot (1) (Arg): bejvák, luxusně zařízený byt; (AM).
bulina, f. (1) (Mex): svitek, fazolová kaše; (2) (Mex: Yucatán): klobouk; (AM).
bulinche, m. (1) (StřAm): krámek; (AM).
bolique, adj. (1) (Hond): o kohoutovi: kropenatý; ► na Kostarice znamená tento výraz flekatý, skvrnitý, nebo určitou barvu kohouta, viz též: *búllico*; (AM).
bulto, m. (1) (StřAm, Bol, Kol, Chil, Mex, Portor, Dom, Ven): školní taška, brašna; (AM); • (2) ~ **de encomienda** (Am): poštovní balík; (3) **de ~** (Mex): jasný, zřejmý, zřetelný; (4) **mientras menos –os, más claridad** (Mex): čím nás je méně, tím spíš se dohodneme; (5) **parece un ~** (Kub): je jak sud tlustý; (JD).
bululú, m., vulg. (1) (Portor, Ven): povyk, křik, nepokoj; (2) žert. (Dom): dolar, peso; ► pl. *bluluses*; (AM).
bullá, f. (1) (Portor): spor, hádka, rvačka; ► v kol. departamentu Antioquia, v Peru a Portoriku se říká: *dejarse de bullas*; (2) **a la ~ de los cocos** (Kol): nazdařbůh, bezhlavě; (3) **es más la ~ que las mazorcas** (Kol): jen mluví a skutek utek; ► ve Venezuele říkájí: *más es la bulla que la*

cabuya; (4) **ser o estar uno, quitado de ~** (Portor): nepouštět se do hádky, rvačky; (5) **ser el hombre de la bulla** (Kub): být hrdinou dne; (AM).

bullá-bullá, m. (1) (Pan): výtržník; (AM).

bullado, -da, adj. (1) (StřAm, Chil, Ekv, Per): halasný, hlučný; (AM).

bullanguería, f. (1) (Chil): kravál, randál; (AM).

bullaranga, f. (1) (StřAm, Arg, Kol, Mex: Tabasco, Urug, Ven): randál, rámus; (AM).

bullarengue, m. (1) (Kub): faleš, klam; (2) zmatek, randál; (3) (Pan): uvolněný a živý tanec; (AM).

bullaruga, f. (1) (Am): povyk, kravál; (JD).

bullerengue, m. (1) (Kub, Mex): klam, faleš; (2) (Kol): honzík; ► vystužování a mohutné řasení sukně vzadu; (3) taneční zábava; (4) povyk, zmatek; (AM).

bullero, -ra, adj. (1) (StřAm, Kol, Kub, Per, Dom, Ven): bouřlivý, hlučný, živý; (AM).

bulliciero, -ra, adj. (1) (StřAm, Mex): hlučný, bouřlivý, vzrušený; (AM).

bullir, tr. (1) (Mex): vysmívat se; (AM).

bullista, adj. (1) (Kol): hlučný, vzrušený; ► ve Střední Americe se užívají oba tvary: *bullisto* i *bullista*; (AM).

bullón, m. (1) (Ekv, Guat, Per): velký kravál; (AM).

bulloso, -sa, adj. (1) (Ekv): hlučný, bouřlivý, vzrušený; (AM).

bunde, m. (1) (Kol): tlačnice, motanice; (2) venkovská píseň se specifickou hudbou; (3) černošská píseň; (AM); • (4) (Kol): bunde, černošský tanec; (JD).

bundear, intr. (1) (Kol): pracovat bez výnosu, zisku, užítku; (2) potulovat se; (3) někoho vyhodit, vylít; ■ Var.: *bundiar*; (AM).

bunga, f. (1) (Kub): kapela s omezenými hudebními nástroji; (2) *botijuela*; ► černošský hudební nástroj; (3) oklamání, léčka, past; (AM).

buniatal, m. (1) (Am): pole batatů, boniatů; (JD).

buñuelero, m. (1) (Am): pekař, koblížek; (JD).

buque, m. (1) (Kost): rám dveří; (AM).

buquenque, m./f. (← *buscar*) (1) (Kub): kuplíř; (AM); • (2) (Kub): burzovní makléř; (3) dohazovač; (JD).

buquí, m., vulg. (1) (Dom): hltoun, žrout, nenasyta; (AM).

bura, f. (1) (Ven): kukuřičné těsto, na přípravu placek *arepas*; (AM).

buraca, f. (1) (Bol): brašna, vak; (AM).

burado, -da, adj., (← *aburado*, partic. z *aburar: quemar*) (1) (Kol): zaostalý ve vývinu; (AM).

burata, f. (1) (Ven, LaPlá): peníze; (AM).

burbaque, m. (1) (Dom): zmatek, hádka, pranice; (AM).

burburaca; f. **no salvarlo a uno ni la ~** (1) (Dom): není žádná záchrana, spása; (AM).

burear, tr. (1) (Kol): oklamat, ošidit; (2) intr., bavit se, vyrazit si; (AM).

burén, m., (← ind.) (1) (Antil, Kol): železná nebo hliněná plotýnka na vaření, která je rovného a kulatého tvaru pro výrobu placek z manioku; ► může to být stejná mísa jako *budare* ve Venezuele; (2) (Dom: Cibao): vaříč na pražení kávy nebo manioku; (AM).

burenque, m. (1) (Per): mulat, míšenec; (JD).

burla, f. (1) (Per): nervové onemocnění vyvolávající křeče; (AM).

burlisto, -ta, adj. i subst. (1) (StřAm): výsměšný, posměšný; (AM); • (2) m. i f. (AM): posměváček; (JD).

buró, m., (← fr. *bureau*) (1) (Mex): noční stolek; (AM).

burra, f. (1) (Kol, Kost, Portor, Dom): karetní hra; ► v Kolumbii známá jako *carga la burra*; v Kostarice se jedná o hru, kterou na Kubě nazývají *cargatasajo*, odlišná od *burro* ve Španělsku; (2) (Kol): buřinka; (3) **no sacar una ~ de un pantano** (Kol): být nesmělý, zaražený; (4) **amarrar, o dejar ~** (Guat): pro lenost odložit práci na zítra; (AM); • (5) (Chil): o autě: strá rachotina, kára; (6) (Ven): ofina; (JD).

burrajo, -ja, adj. (1) (Mex): sprostý, hrubý, pitomý, hloupý; (AM).

burreado, -da, adj. (1) (Ven): nezměrný; bezmezný; (AM).

burrear, tr. (1) (Guat): dělat pitomosti; (AM).

burrero, m., žert. (1) (Kol): tanec chátry; (2) (Ven): hrubec, sprost'ák; (3) žert. (Arg): milovník koňských dostihů; (4) (Mex): mezkař; (5) (Guat): velký počet oslů; (AM).

burrión, m., zool. (1) (Hond): kolibřík; (2) (Mex): vrabec; (JD).

burriquito, -ta, m./f. (1) (StřAm, Antil): oslík; (AM).

burrito, m. (1) (Mex): pražená kukuřičná zrna; (AM).

burro, m. (1) (Kub, Mex, Portor): štafle; (2) (Kol, Portor): dětská hra; ► v Mexiku se tato hra jmenuje *bimbalate*; (3) žert. (Arg): závodní kůň; ► v Urugui výrazy *burro* a *bucéfalo* odpovídají španělskému výrazu *rocinante* „herka“; (4) arch. (Kol): metr krychlový dřeva; (5) ~ **de agua** (Mex, Portor, Dom): vysoká vodní vlna; (6) ~ **de palo** (Per: Ica): dřevěný stolek s otvorem, ve kterém je zavěšený džbán bez toho aby se dotýkal země; (7) ~ **echón** (Kol): plemenný osel, hřebec; ► v Dominikánské republice se říká a píše *burro hechor*; (8) ~ **manadero** (Mex): plemenný osel, hřebec; ► protože v Mexiku výraz *garañón* poukazuje na plemenného hřebce; (9) ~ **tusero** (Ven): starý osel; (10) fig., osoba lstivá, jidášská; (11) **caer burros aparejados** (Dom): lít jako z konve; (12) **comer** ~ (Dom): udělat cokoli jiného, než přiznat vlastní chybu; př.: *Ese muchacho come burro antes que confesar su falta*; ■ Var.: ► *comer cola* (Urug); (13) **correr ~ una cosa** (Urug): ztratit se, zmizet; (14) **¡qué sabe el ~ de freno!** (Mex): nemá zdání o čem mluví; (15) **ver burros negros** (Chil): vidět hvězdičky, cítit ostrou bolest; (AM); ● (16) (Am): stojan na sedlo; (17) (Kub): banán na vaření; (18) (Chil): štěně, soudek na pivo; (19) (Mex): lokna vlasů; (20) **hacer pelos al ~** (Mex): dělat těžkosti; (21) **meterse como ~ sin bozal/sin mecate** (Mex): přijít jak hulvát; hrnout se rovnou dovnitř; (22) ~ **obrero** (Hond): oslí hřebec, plemenný osel; (23) ~ **para planchar** (Mex): buřt na žehlení; (24) **cada uno tiene su algo de ~** (Mex): i mistr tesař se někdy utne; (JD).

burrunazo, m., žert. (1) (Portor): pořádná rána, bouchnutí; (AM).

bursaca, f. (1) (Ven): brašna, kabela, taška; (AM).

buruca, f. (1) (StřAm): povyk, rámus, kravál, poprask; (AM).

burucuyá, f., bot. (1) (Am): rostlina mučenka; (JD).

burujaca, f. (1) (Am): sedlová taška; (JD).

burujina, f., žert. (1) (Kub, Portor): zamtek; (AM).

burujón, m. (1) (Kub): zamtek; (2) **en ~** (Kub): páté přes deváté, neuspořádaně; (AM).

burudanga, f. (1) (Kol, Kub, Per, Portor): věc hodná opovržení, harampádí, krám; ► tento výraz se více užívá v pl., i v Brazílii; (2) (Kub): motanice, zmatek; ► v oblasti Cibao v Dom. rep. výrazem *burrundangas* označují nepotřebné, bezcenné věci; (3) pl., vulg. (Kol: atl. pobř., Portor): národní pokrm; (4) **de ~** (Kub): bezcenná věc; (AM).

burusca, f. (1) (Kost): drobeček, kousíček, ždibec; (AM).

burusquero, m. (1) (Ekv: Esmeraldas): otvor mezi křovím, skryš v lese; (AM).

bus, m. (1) (Am): autobus; př.: ~ *intrerurbano, provincial* meziměstský autobus; (JD).

busaca, f. (1) (Kol, Ven): kabela, brašna; (AM).

busaraña, f. (1) (Ven): čamrda; (JD).

buscita, m./f. (1) f. (Antil, Mex, Per): bokovka; ► obvykle se užívá v pl.; př.: *este puesto tiene sus butiscas*; (AM); ● (2) m. (Arg): donchuán; (JD).

buscabroncas, m. (1) (Am): štváč, poštvák; (JD).

buscabulla, m. (1) (Kol, Kub, Portor): výtržník; (AM); ● (2) (Am): dotěrka, všetečka; (JD).

busecaniguas, m. (1) (StřAm, Kol): prskavka, pokusný balónek; (AM).

buscapique, m. (1) (Bol, Per): prskavka, rachejtle; (AM).

buscapleito, m. (1) (Am): provokatér, sudič; ► běžně se užívá v pl.: *buscapleitos*; (AM).

buscar, tr. (1) (Chil, Ekv, Guat, Hond, Pan, Per, Portor): volat, ptát se po někom; (AM); ● (2) ~ **la arepa** (Am): vydělat si na živobytí; (3) ~ **el frito** (Ven): makat, dřít; (4) ~ **trancazos** (Mex): mít chuť do pranice; (5) ~ **la vuelta a u.c.** (Dom): hledat, jak na to; (6) ~ **la vuelta a u.p.** (Mex): koukat se vyhnout komu; (7) ~ **la chaucha/los frijoles/la frita** (Kub): vydělávat si na žvanec; (8) ~ **cuatro patas al gato** (Ekv): vyhledávat hádky pro nic za nic; (JD).

buscavidas, m./f. (1) (Mex): žalobníček, práskač, donašeč; (AM).

busconear, tr., vulg. (1) (Portor): slídit, pátrat; (AM).

bush, m., (← may.), [Š: *cosa hinchada o engrosada*] (1) (Mex: Tabasco): nádoba, džber; (AM).

bushel, m. (1) (Am): bušl, míra obilí; (JD).

buso, m. (1) (Chil): sportovní dres; (JD).

busquillo, -lla, adj. i subst. (1) (Chil, Per): zvědavý; (AM); ● (2) (Am): zvědavec; (JD).

busú; (1) **ni ~** (Dom): bez řečí; (AM).

busuá, m. (1) (Dom): velký míč, se kterým si hrají děti; (AM).

busunuco, m. (1) (Dom), viz: *busuá*; (AM).

butaca, f., (← *cumanagoto putaca*), [Š: *asiento*] (1) (Am): nízké sedátko; (AM).

butaco, m. (1) (Kost): sedátko; (AM).

butago, adj. (1) (Mex): ožralý, namazaný; (JD).

butaque, m. (1) (StřAm, Kol, Kub, Mex, Portor, Ven): malé dřevěné sedátko potažené hovězí kůží s opěradlem nahnutým dozadu; ► není stejné jako *butaca*; v Portoriku je to další pojmenování *pro ture*; (2) (Kol): dětská kombinéza; (AM).

buti, adj. (1) (Kub): moc fajn; (JD).

butifarra, f. (1) (Per): bageta; ► podélně nakrojený chleba plněný plátkem vepřového masa, listem hlávkového salátu, proužkem papriky, olivou a sýrem; (2) **tomar, agarrar, tener a uno para la** ~ (Arg, Urug): považovat někoho za naivu, hlupáka; (AM); • (3) (Am): mejdan; (JD).

butifarrón, m. (1) (Portor): fušersky udělaná věc; (AM).

butúa, f., vulg. (1) (Kub): žrádlo; (AM).

butuco, ca, adj. i subst. (1) (Guat, Hond): tlust'oučký, zavalitý; (2) m. i f., malá a tlustá věc; (AM); • (3) (Am): dobráček; (4) m. (Am): dobračisko; (JD).

butucú, m. (1) (Bol): národní svátek indiánů chiquitano; ► jedná se o utkání dvou skupin s tupými šípky, tímto způsobem slaví Hromnice (2. února); je to pozoruhodné představení, stejně jako *huiutoró*; (AM).

butute, m. (1) (Hond): roh bez špičky; (AM).

buyador, m. (1) (Am): klempíř; (JD).

buyón, m. (1) (Bol): přenosný vaříč na děláni *bolacha* z elastické gumy nebo kaučuku; (AM).

buyucón, m. (1) (Dom: Cibao): balík peněz, nebo něčeho jiného; ► výraz *buyucón de gente* znamená: velká skupina lidí; (AM).

buyucu, m. (1) (Ekv): špatně zabaleny balík; (AM).

buzo, m. (1) (Am): znalec krajiny, stopař, zvěd; (2) (Kol): pelikán; svetr; (3) **ser ~ y ducho** (Arg): vyznat se, být jako doma; (JD).

buzón, m. (1) (Am): křáp, krám, šmejd; př.: *comprar cualquier* ~ koupit každý křáp; (2) (Kub): papula; (JD).

buzonero, m. (1) (StřAm, Per, LaPla): poštovní zaměstnanec, který vybírá dopisy z poštovních schránek; (AM).

4. COMENTARIO DE LA TRADUCCIÓN

En esta tesis es el fuente principal el Diccionario de americanismos de Augusto Malaret. En este diccionario podemos encontrar los términos que están relacionados con la vida de la gente de América Latina por eso hay muchas palabras relacionadas con la naturaleza, cultivo de las plantas, cría del ganado, violencia y alcohol. Con Diccionario de americanismos se trabajaba bien porque las definiciones de los términos son bastante detalladas y comprensibles y por eso podía traducir muchos términos sin dificultades por ejemplo: **brizna, f. (1) (Ven): llovizna** traducido al checo como «mrholení, deštík» a pesar de eso me encontré con algunas problemas.

Al principio tengo que confesar que es muy difícil traducir los términos que tienen común solo la letra inicial es más fácil traducir los términos que tienen común algún tema por ejemplo: los términos en relación a biología, deportes, politicología etc. En estos casos el traductor sospecha el significado del término pero en mi caso hay términos que tienen la definición con muchos significados y falta el contexto y por eso es muy difícil elegir el equivalente checo adecuado.

Ejemplos:

batán, m. (1) (Eky, Per): kámen na drcení zrn; (2) (Kol): agitación, afán, ajetreo; (3) coger ~ (Dom): přestat si něčeho užívat, netěšit se z toho; (AM).

Este término (2) puede significar «zmítání, cloumání, pobouření, rozruch, úsilí, dřina, štvání, zmatek, neklid, honička, krámy, haraburdí» al final he elegido el equivalente «neklid, harampádí» pero no estoy segura si es correcto.

¡botulante!, excl. (1) (Eky): se usa por Voto-al-Ante, es decir, al Antecristo; (AM).

Pienso que se trata de el que está a favor del Anticristo, por lo que entiendo que se trata de una expresión despectiva, como un insulto, pero no tengo ni idea de en qué contexto se puede aplicar. Entonces en le diccionario aparece la expresión checa: «Antikriste!».

botón, m. (1) (Mex): dvojspřežení; (2) la punta de la reata o lazo; (3) argot (Arg, Chil, Urug): fízl, policajt; (4) (Kub): výtka, výčitka; (5) (Dom): extrémně chladný severní vítr; (6) ~ de leche (Kol, Hond, Portor, Ven): el de loza o porcelana; (7) al ~, o al ~ botón (Arg, Bol, Chil, Per, Urug): nadarmo, zbytečně; (AM).

Aquí la falta del contexto dificulta la traducción. En primer caso (2) he elegido el equivalente: «špička provazu» y en segundo caso (6) no tengo ninguna idea de qué puede

ser el significado del término *botón de leche* por eso he dejado la traducción literal «ten keramický nebo porcelánový».

buyucu, m. (1) (Ekv): **paquete mal hecho**; (AM).

En este caso falta el contexto por eso no sabemos de qué tipo de paquete se trata. He traducido este término como «špatně zabalený balík».

Augusto Malaret usa en sus definiciones también términos que ya había traducido y sin el conocimiento de estos términos es imposible traducir otro por eso tenía que buscar mucho en su diccionario.

Ejemplo:

bancazo, m. (1) (Kub, Mex: Tabasco): la armazón en que descansan las **mazas** del trapiche, o cubeta que recoge el jugo de la caña debajo de los cilindros; (AM).

Para traducir este término hay que conocer el significado del término *mazas*, que está en el diccionario de Malaret bajo la definición: *pieza cilíndrica que hay en los trapiches para exprimir la caña* gracias a esta definición podía traducir el término *bancazo* como «železná konstrukce, o kterou se opírají válcové mlýny na rozemílání a lisování cukrové třtiny nebo kád', která zachycuje vylisovanou šťávu».

Otro problema es la falta de clasificación de géneros de substantivos, en algunos casos tenía que buscar el género de término en el Diccionario de la Real Academia Española. También no logré definir si los verbos *bacardizar*, *barbetear*, *barrenear*, *barquinear*, *billardear*, *bonguear*, *botaratear*, *braguetear*, *bramear*, *bronchar*, *buir* y *bujear* son verbos transitivos o intransitivos. Con la transitividad o la intransitividad no me ayudó ni la página de la Real Academia Española ni el buscador de Google. En el Diccionario de americanismos de Augusto Malaret el autor usa la abreviatura *fog*. pero no logré encontrar el significado de esta abreviatura a pesar de eso la he dejado en el diccionario para futuros traductores quienes pueden añadir el significado original.

Igual que otros traductores que traducen los americanismos me encontré con los términos de flora que son diferentes de la flora de España o de la República Checa por eso tenía que buscar en Internet los términos latinos e intentar a encontrar los equivalentes checos. Al principio me parecía difícil traducirlos al checo pero al final lo he conseguido.

Ejemplo:

breva, f. (1) (Portor, LaPla): doutník vynikající kvality; (2) (StřAm, Kub, Mex, Pan, Per): žvýkáci tabák; (3) (Chil): fruto o baya del arbusto llamado *palqui* (*Cestrum parqui*) (4) ~ **curada** (Chil): kecal, mluvka; (5) ~ **pococha** (Arg): plod keře kladivník (*Cestrum parqui*); ► v Argentině je tento keř známý pod názvem *duraznillo*; (6) **pelar la** ~ (Arg, Urug): obrat, okrást; (AM).

El término latino *Cestrum parqui* encontré en Internet como «kladivník»¹ y también he dejado puesto el término chileno. Al final lo resolví así: «(3) (Chil): plod keře kladivník (*Cestrum parqui*); ► v Chile je tento keř známý pod názvem *palqui*». En paréntesis he dejado el término latino para la exactitud.

Desde mi punto de vista el problema más difícil era traducción de los términos especializados en relación a minería, agricultura y tecnología. Es muy difícil traducir los mecanismos tecnológicos, proceso de la fabricación, consturcción de las máquinas y explicar la función de los mecanismos tecnológicos sin el conocimiento más profundo de estos sectores que son epecíficos para América Latina y no se pueden aplicar al ambiente checo. En estos casos tenía que buscar en Internet las informaciones que aclaran el significado de un término pero no simepre las informaciones eran suficientes y me ayudaron solo los imágenes. Siempre intentaba buscar el equivalente checo pero en muchos casos logré solo describir un mecanismo o máquina.

Ejemplos:

bollo, m. (1) (JižAm): pedazo de barra de plata que se saca de las minas después de la operación del fuego o del agua fuerte (no en Per)

Este término minero buscaba en Internet mucho tiempo pero hasta ahora no sé que significa precisamente porque no he encontrado ninguna información. Según mi opinión se puede tratar de pieza de plata que se obtiene de la mina por eso lo he traducido como «kus stříbra, který se získává z dolů».

bombeadora, f. (1) (Kub): especie de garrucha para faciliar en los ingenios de azúcar el oficio del *bombón* cuando se *bombea* o trasiega el guarapo de una a otra paila; (AM).

En este caso se trata de uno de los términos que se refiere a tecnología. Este insturmento imagino como „kladka v cukrovaru která usnadňuje přelévání šťávy z cukrové třtiny z jednoho kotle do druhého“.

---

¹ atlas rostlin <<http://listnate-kere.atlasrostlin.cz/kladivnik>> , [consulta: 26/2/2010]

baratón, subst. (1) m. (StřAm): **instrumento usado en la agricultura; especie de palo de mango muy largo y hoja cóncava**; (AM).

Aquí tenemos el ejemplo de instrumento agrícola, pero hay muchos tipos de instrumentos agrícolas y por eso intentaba buscar en Internet algún imagen de este término para su especificación pero no he encontrado ninguno por eso lo he traducido simplemente como „motyka“.

Me encontré con algunos términos que no podía traducir porque no podía encontrarlos en ningún diccionario y por eso he consultado los términos con los españoles: Bc. Fabiola Cervera y Mgr. Enrique Gutiérrez Rubio, Ph.D. Ellos avisaron que para ellos también es difícil porque son expresiones que nunca han oído y me pueden explicar o deducir sólo los ejemplos y las definiciones.

Ejemplos:

bachaco, m., (← ind. “mravenec”) (1) **para ~, chivo** [Š: *a la zorra, candilazo*] (Ven): ???; (AM); ● (2) m., zool. (Kol): rezavý mravenec; (JD).

No encontré esta frase en ningún diccionario y no apareció en ninguna página de web. Además Enrique ni Fabiola no conocían el significado de esta frase por eso la frase no está traducida.

beber; intr. **poner a uno a ~** (1) (Portor): mačkat mu ruku; (2) **beberla o derramarla** (Guat): **parir o reventar**; (AM); ● (3) **no ~ agua con u.p.** (Mex): nezadávat si s nikým; (JD).

También esta frase he consultado, Enrique no sabía el significado pero Fabiola me la explicó con la definición: *tener que hacer algo si no quieres terminar mal* a base de esta definición he traducido la frase como «muset něco udělat, jestli nechci skončit špatně».

babosear, tr./intr. (1) (Mex): **manosear, tratar demasiado un asunto**; (2) posmívat se; (3) (Guat): podvést; (4) tlachat, dělat hlouposti; (5) intr., toulat se; (AM); ● (6) (Mex): fušovat do čeho; (7) (Kub): oblíznout; (JD).

Este verbo conseguí a comprender después de leer la definición de Fabiola: *darle demasiada importancia a una circunstancia y dedicarle demasiado tiempo* y lo he traducido como «přisuzovat něčemu přehnanou důležitost, význam a věnovat tomu hodně času».

brújula, f. (1) (Ven): znamení v karetní hře; (2) **no verle ni la ~ a alguno** (Ven): **no verle ni la pinta**; (AM).

En este caso Enrique no era capaz de entender el significado de la frase *no verle ni la pinta* así que no podía ayudarme, Fabiola no estaba segura pero imaginó que es *cuando ves muy poco*, según ella en España se dice: *no ver más allá de sus narices*. Mi traducción checa: «nevidět ho».

balazo, adj.i subst. (1) (Chil): obratný, zručný, chytrý, prohnáný, šibalský; (2) **de a ~ (Dom): estar de hocico, enojadas dos personas**; (AM); • (3) m. (Chil): chytrák, lišák, filuta; př.: *ser ~* být všemi mastmi mazaný; (JD).

En este caso podía comparar la definición de Fabiola: *dos personas que están muy enfadadas, peleadas* con la explicación de Enrique: *de a balazo con alguien sería estar a malas, es decir, que alguien está cabreado con otro alguien*. Al final resolví la traducción de esta frase como «nebýt s někým zadobře, někoho naštvat, rozzlobit, hádat se s někým».

(12) **comer burro** (Dom): **frase que se aplica a toda acción o conducta que envuelva idea de sacrificio, př.: Ese muchacho come burro antes que confesar su falta**; ► v Uruguayi říkají *comer cola*

Para la comprensión de esta frase me ayudó la definición de Fabiola: *hacer cualquier cosa antes de hacer algo que no te gusta* pero no sabía como traducirlo en general y por eso mi traducción está influida por el ejemplo y la traducción final es la siguiente: «udělat cokoliv jiného než přiznat vlastní chybu».

búcaro, m. (1) (JižAm): tři typy púdy, které se nachází v různých amerických oblastech, púdy mají bílou, černou a červenou barvu; (2) fig. (Dom): persona mal agradecida; remoquete que dan en el Cibao **al capitaleño** porque, según allá se dice, el *búcaro* (*Oedicnemus dominicensis*) es ave que dejó fácilmente la casa y no se acuerda más de ella; (AM).

No podía encontrar el significado de la palabra *capitaleño* pero Fabiola deducía que se puede tratar de una persona perteneciente a la capital por eso lo he traducido como «nevďěčník; ► přezdívka kterou dávají v mex. státě Cibao obyvateli hlavního města; protože el *búcaro* (*Oedicnemus dominicensis*) je pták, který snadno opustí hnízdo a více už si na něj nevzpomene».

bragado, -da, adj. (1) (Arg, Urug): **dícese de la bestia que tiene el pelo de color cebrino y con rayas más claras**; ► také v Brazílii; (AM).

Esta definición me causó el problema con el entendimiento del *color cebrino* porque no logré encontrar de qué tipo de color se trata. En Internet² he encontrado solamente esta definición: “En Argentina, se llama de esta forma al caballo que posee las patas traseras de distinto color que el pelaje del resto del cuerpo del animal. En la tauromaquia se denomina “bragado” al toro que tiene parte o todo el vientre con pelaje de color blanco.” Fabiola piensa que *color cebrino* viene de *cebra*. En este caso podría traducirlo como «o srsti zvířete: pruhovaný se světlejšími pruhy».

brodio, m. (1) (Mex): **arruga que hace el calzado en el pie**; (AM).

El significado de esta definición no está claro. Fabiola piensa que literalmente es cuando el zapato es incómodo por algún defecto, en checo «závada na obuvi, která způsobuje nepohodlné nošení».

Otros términos problemáticos:

buenas-noches, m., fam. (1) (Urug): **sujeto que está a oscuras en algún asunto**; (AM).

Este término no he encontrado en ningún otro fuente pero intenté a traducirlo así: «osoba, která nevidí do některých záležitosti, něčemu nerozumí, není v obraze, je mimo mísu».

buchero, m. (1) (Ven): **cosa o palabra que se saca de alguien, mal de su grado**; (AM).

En este caso no he encontrado ninguna otra definición para comparación por eso lo he traducido como «tajemství, něco co někdo nechce říct».

baticolearse, zvrat. (1) (StřAm): **ludirse la cola de una caballería por el uso de la baticola**; (2) (Ven): pohybovat se s ladností, napařovat se; (AM).

El significado de esta definición es poco claro para mí. Al final lo entendí como «o koni: třít se ocasem kvůli použití podocasníku».

brotón, m. (1) (Guat): **árbol cuyas ramas se reproducen al sembrarse porque no se secan. Son brotones el jocote (*Spondias*), el piñón (*Jatropha*), la ceiba (*Bombax*), el copal (*Hymenaea*) y otros**; (AM).

No entiendo la definición. He visitado muchas páginas de web para obtener las informaciones sobre estos árboles pero no he encontrado las informaciones que podrían ayudarme a entender de qué tipo de árbol se trata por eso uso la traducción literal «strom jehož větve se obnovují shozením protože neusychají; stromy zvané brotones jsou: jocote (*Spondias*), piñón (*Jatropha*), ceiba (*Bombax*), kopál (*Hymenaea*) a další».

---

² Encyklopedie Wikipedie <[http://es.wikipedia.org/wiki/Braga_\(prenda_de_vestir\)](http://es.wikipedia.org/wiki/Braga_(prenda_de_vestir))>, [consulta: 13/3/2010]

bodoque, m. (1) (Mex): zmetek; (2) **máquina sacabodoques** (Mex): perforadora como para pieles; (AM); • (3) (Mex): boule; harampádí; (JD).

No he encontrado ninguna información sobre esta máquina pero según la definición se trata de utensilio para hacer agujero en las prendas de vestir de piel traducido al checo como «děrovačka na kůži».

bruto, -ta, adj. (1) (Chil): **dícese del gallo originario del país, en contraposición al de la raza inglesa, y, en general de todo animal de raza inferior y aun de cosas inanimadas**; (2) **a la bruta, o a lo bruto** (Kost, Chil, Mex, Per, Portor, LaPla): hrubě, drsně, neotesaně, lajdácky; (3) **en ~** (Portor, Dom): bohatě, nadměrně; př.: *tenemos café en bruto*; (4) bez slitování; př.: *le pegó en bruto*; (AM).

En este caso no logré descubrir el significado de esta definición por eso uso la traducción como suena en el Diccionario de americanismos de A. Malaret: «říká se tak kohoutovi původem ze země, v protikladu anglické rase a obecně všem zvířatům podřadné rasy a dokonce i neživým věcem».

bollo, m. (1) (JižAm): kus stříbra, který se získává z dolů; ► nepoužívá se v Peru; (2) (Kub): **el primer barro que se echa al azúcar, que no pase de los bordes de la horma**; (3) (Kol): pokrm; ► vyrobený z kukuřičného těsta, které se zabalí do listů kukuřice a uvaří; kukuřičné těsto může být nahrazeno těstem z juky nebo banánů, podle druhu náplně mají různé názvy: *bollo de maíz, bollo de yuca, bollo de plátano*; v Ekvádoru je to houska z mouky hnětené s banány; ve Venezuele se jedná o plněný kukuřičný list ve tvaru čtverce; (4) (Chil): hrouda hlíny, ze které se vyrábí střešní krytina; (5) (Hond, LaPla): rána pěstí, bouchnutí; (6) (Kub): ženské lůno; (7) (Kol, Chil): pevný lidský exkrement; (8) (Ven): urážka, nadávka, příkoří; (9) (Dom: Cibao): zmatek, spletitá situace; (10) pl. (Kol): nesnáz, obtíž; (11) ~ **mina** (Kub): tamal, ale neplní se; (12) ~ **prieto** (Kub): sladkost s hřebíčkem nebo jiným kořením; (13) **no pelar ~** (Ven): nikdy se nezmýlit, neminout se cíle; (14) **quien nació para bollos, del cielo le llueven hojas** (Kol): osudu neujdeš; ■ Var.: *el que nace pa tamal, del cielo le caen las hojas* (Mex); (AM); • (15) (Nik): centík; pl.: prachy; (16) (Am): bochník; (JD).

No podía traduccir esta definición porque no sé en qué sentido se usa la palabra *barro* por eso la definición no está traducida.

5. RESUMEN

El fin de esta tesis ha sido la traducción al checo de los términos de la letra B de Diccionario de americanismos de Augusto Malaret y la adición de los términos del Gran diccionario español-checo de Josef Dubský.

Este trabajo era muy interesante porque ha enriquecido mi léxico español y me encontré por primera vez con las palabras relacionadas con la cultura, industria, agricultura y modo de vivir en América Latina. Me encantó la variedad de los instrumentos musicales. También me sorprendió la gastronomía específica y la manera de que preparan los productos locales. Lo más interesante y así mismo lo más difícil era para mí la traducción de locuciones y la invención de los equivalentes checos adecuados. Me parece muy interesante como se refleja el modo de vivir y la mentalidad de la gente en las locuciones de países diferentes. Al otro lado es un trabajo que exige mucho tiempo. No se trata solo de la traducción mecánica pero hay que investigar mucho en las esferas diversas. En muchos casos especialmente en los casos de los juegos conseguí a comprender el principio hasta que ver algún imagen o algún vídeo en Internet. Me parece que buscando en Internet casi todo se encuentra pero hay que comparar los resultados de la búsqueda, para mí es importante encontrar al menos dos resultados iguales.

Me sirvieron mucho de ayuda los profesores españoles Bc. Fabiola Cervera y Mgr. Enrique Gutiérrez Rubio, Ph.D. para ellos fue también muy difícil traducir los términos que nunca han oído ya que son americanismos pero me ayudaron mucho con el entendimiento de las definiciones y los ejemplos.

He intentado formar una traducción inteligible y detallada a pesar de eso no logré traducir todo según mis ideas sobre todo gracias a contexto ausente. Considero esta tesis como un trabajo que puede servir a las necesidades de los futuros traductores.

6. ANOTACIÓN

autor: Eva Mikulová

Univerzita Palackého Olomouc, katedra romanistiky, španělská filologie

název: Slovník amerikanismů, písmeno B ze slovníků Augusta Malareta a Josefa Dubského

Vedoucí bakalářské diplomové práce: Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.

Počet stran: 60

Počet znaků (bez mezer): 148 805

Počet příloh: 0

Počet titulů použité literatury: 5 (1. A. Malaret, 2. J. Dubský)

Klíčová slova:

lexikografie, španělština, čeština, Latinská Amerika

Charakteristika diplomové práce:

Předmětem této práce je překlad hesel začínajících písmenem B ze Slovníku amerikanismů Augusta Malareta a Velkého španělsko-českého slovníku Josefa Dubského. Součástí diplomové práce je také komentář k překladu, který je zaměřen na konkrétní problémy, se kterými jsem se během překládání setkala.

Eva Mikulová

Department of the Romance Studies at the Philosophical Faculty

Dictionary of americanisms - the letter B in dictionaries of Augusto Malaret and Josef Dubský

Thesis supervisor: Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.

Number of pages: 60

Number of characters (excl. spaces): 148 805

Number of attachments: 0

Number of used sources of literature: : 5 (1. A. Malaret, 2. J. Dubský)

Keywords:

Lexicography, Spanish, Czech, Latin America

Thesis character:

The aim of this thesis is the translation into Czech of the entries starting B from the Dictionary of americanisms of Augusto Malaret and Josef Dubský. One part of the thesis is dedicated to the commentary of the translation. It focuses on the particular problems I discovered during my translation.

7. BIBLIOGRAFÍA

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: *Diccionario Manual e Ilustrado de la Lengua Española*, Espasa-Calpe, S.A., Madrid 1989

STEEL, Brian: *Diccionario de Americanismos*. Sociedad General Española de Librería, S.A., Madrid 1900

MORENO, de Alba, José G.: *El Español en América*. Fondo de Cultura Económica, México 1993

MALARET, Augusto: *Diccionario de americanismos*, Emecé editores, S.A., Buenos Aires 1946

DUBSKÝ, Josef: *Velký španělsko-český slovník 1-2*, Academia, Praha 1993

páginas de web:

Real Academia Española, <<http://www.rae.es/rae.html>>

You Tube, <<http://www.youtube.com/>>

vyhledávač Gogole, <<http://www.google.cz/>>

the WordReference Dictionary,

<<http://www.wordreference.com/es/translation.asp?tranword=&dict=enes&B10=Search>>

tu babel, <<http://www.tubabel.com/>>, [consulta: 08/03/2010]

El diccionario Latinoamericano, <<http://www.asihablamos.com/>>, [consulta: 12/01/2010]

Encyklopedie Wikipedie, <<http://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Portada>>

The Free Dictionary, <<http://www.thefreedictionary.com/>>

Encyklopedie Wikipedie, <[http://es.wikipedia.org/wiki/Braga_\(prenda_de_vestir\)](http://es.wikipedia.org/wiki/Braga_(prenda_de_vestir))>, [consulta: 13/3/2010]

Encyklopedie Wikipedie, <http://en.wikipedia.org/wiki/Crescentia_cujete>, [consulta: 12/01/2010]

atlas rostlin, <<http://listnate-kere.atlasrostlin.cz/kladivnik>> , [consulta: 26/2/2010]